

THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

[Part II.—Proceedings other than Questions and Answers]

OFFICIAL REPORT

Fourth Day of the Sixth Session of the Andhra Pradesh
Legislative Assembly

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Wednesday, the 30th October, 1957

The House met at Half Past Eight of the Clock

[MR. SPEAKER IN THE CHAIR]

Questions and Answers

(See Part I)

**Announcement by the Chair re: Constitution of a
Committee to prepare a Telugu Glossary.**

Mr. Speaker : Now I want to make an announcement in the House. I have nominated the following Committee to prepare a Telugu Glossary of Legislative, Legal and Administrative terms to be published under the authority of the Andhra Pradesh Legislative Assembly.

శ్రీ ఎం.అంకర్ లోకసభ స్పీకరుగా ఉన్నకాలములో పార్లమెంటువారు ఇటువంటి కమిటీని ఏర్పాటు చేశారు. తరువాత అసంతకయనంగానే హయాములో శ్రీ బాబు పురుషోత్తమ టాండ్లగోటి అధ్యక్షతన ఒక కమిటీ ఏర్పాటు. 21 వేల legal, administrative terms అయిన ఇంగ్లీషు మాటలకు A to C వరకు హిందీలోనికి తర్జుమా చేశారు. All India పరిపాలనను హిందీలోనికి తీసుకురావడానికి, వీరు మొదటి ప్రయత్నంగా 21 వేల మాటలను హిందీలోనికి తర్జుమా చేశారు. అటువలె మన రాష్ట్రములో శాసన పథా జ్ఞానమును, కోర్టులలోను పాఠ్యములోనికి మార్చవలసి ఉన్నది. ఇది ఎంత త్వరగా చేయాలి

The Speaker of the Andhra Pradesh Legislative Assembly shall be the Chairman of the Committee and when he is unable to preside, shall nominate one of the members of the Committee to preside. Sri G.V. Chowdary, Secretary of the Andhra Pradesh Legislative Assembly shall be Secretary and Convenor of the Committee.

The quorum shall be seven.

The Chairman shall have the power to fill up any vacancies that may occur in the Committee by nomination.

The Chairman shall have also power to nominate some more members to the Committee not exceeding six after consulting the Committee.

The Committee shall ordinarily meet at Hyderabad.

ఇంకా ఆవసరమైతే ఆరుగురి వరకు కమిటీలో consult చేసి నామినేట్ చేయటానికి పేర్లను అధికారము ఉంది.

శ్రీ జి. నరసింహమూర్తి (అమలాపురం-జనరల్):—అర్హత ఉన్నవారు ఇతరులు ఎవరైనా ఉంటే వారిని కోఆర్డు చేయటానికి అవకాశములు ఉన్నవా?

మిస్టర్ స్పీకర్ : ఆరుగురిని పేయటానికి అధికారము వుంది.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు:—తేడీ మెంబర్స్ తేరా?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—తేడీ మెంబరును పూరికేవేస్తే ఏమీ ప్రయోజనం. ఇంగ్లీషు బాగా వచ్చి ఉండాలి.

An hon. Member : Among lady Members, there are editors of Telugu papers, who can be nominated to the Committee.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—వారికి ఇంగ్లీషు తెలియాలి. M.A. నా ఉన్నవారికి బాగా తెలుసు రావాలి. ఈ ఎడిటర్ గారికి ఇంగ్లీషు రావాలి.

ఒక గౌరవ సభ్యురాలు:—ఇంగ్లీషు వచ్చినవారు కూడా ఉన్నారని.

Mr. Speaker : It is not a question of ladies or men or Muslims or Hindus. It is a question of proper men and women. We shall see. There is no question of communal representation or sex representation.

The Minister for Local Administration (Sri K. Brahmananda Reddi): It would be very good, Sir, if some ladies also are included because they are competent ladies.

Mr. Speaker: Then I shall include that lady member Smt. T. Lakshmikantamma, M.A. on the Committee, if she likes.

శ్రీమతి టి. లక్ష్మీకాంతమ్మ (భిమ్మం-జనరల్):—నాకు తెలుగు సాహిత్యములో అనుభవము లేదండీ.

మిస్టర్ స్పీకర్:—అయితే సీతాకుమారిగారికి ఇంగ్లీషు బాగావచ్చునంటే పేస్తాను.
Legal terms చెప్పాలి.

శ్రీ ఆర్. బి. రామకృష్ణరాజు (వదమలపేట):—ఈ విషయం చేంబర్లో తీర్మానము చేయండి.

మిస్టర్ స్పీకర్:—చేంబర్లో చూస్తాము. సభవారు దీనిని ఏకగ్రీవంగా ఆమోదించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి (నెల్లూరు):—వీరికి T.A. & D.A. ఉంటుందా?

మిస్టర్ స్పీకర్:—అంతావుండే.

శ్రీ ఎ. సి. సుబ్బారెడ్డి:—సుబ్రహ్మణ్యం కమిటీ 'ఇదంతా waste' అని వ్రాస్తే ఇది తీసివేయాలని ఉంటుందేమో? ఇప్పుడు ఉన్నవారు 24 గురు ఇంకా 6 గురును పేనుకొంటే ఈ 30 మంది వుంటే వని జరుగదు. కనుక ముఖ్యమైనవారు నలుగురితో పిలిచి చేస్తే బాగా ఉంటుంది.

మిస్టర్ స్పీకర్:—ఇప్పుడు అందరికీ కొత్త. నేను, గోపాలరెడ్డిగారు ఇద్దరమే చేయగలమునే నమ్మకం నాకు లేదు. అంతే చేయాలి అయినా కోరం 7 పెట్టాను. పార్లమెంటులో వారు 38 మందికి 13 కోరం పెట్టినారు. తరువాత Speaker 5 కు తగ్గించమని తప్పించి. అంతా వస్తారనే నమ్మకం లేదు. అంతా వస్తారేమోనని డబ్బు తక్కువ ఖర్చు అవుతుందని హైదరాబాదులోనే ఎక్కువగా ఉండేవారిని పేరొచ్చు.

శ్రీ ఆర్. బి. రామకృష్ణరాజు:—అధ్యక్షా, తమరు నన్ను రసికలు అన్నారు కనుక ఆ ప్రతిపేక్ష వచ్చినా మీ బిల్లింగ్ అందమైన వుప్పు గుచ్చుము ఉంచబడిందీ. అది అలా ఉంటే బిల్లింగ్ ప్రత్యేక కారణమేమైనా ఉన్నదా? అలాగే మా అందరకు కూడా ఏర్పాటు చేయాలా?

Paper laid on the Table of the House.

A Critical analysis of India's Community Development Programme "by Dr. Carl C. Tayler"

The Minister for Planning and Development (Sri V.B. Raju): I beg to lay on the Table of the House the views of the Government of Andhra Pradesh on some of the major observations and recommendations contained in the report 'A critical analysis of India's Community Development Programme' by Dr. Carl C. Tayler together with the original report, as promised by me while answering a Starred Legislative Assembly Question No. 63 on 4-5-1957 in the second session of the Legislative Assembly.

Mr. Speaker : The paper is laid on the Table of the House.

First Report of the Estimates Committee on P.W.D. (Irrigation—Kurnool-Cuddapah Canal).

Mr. Speaker : Sri Gopalrao Ekbote, Chairman of the Estimates Committee will now present the first report of the Committee.

Sri Gopalrao Ekbote (High Court): I, as the Chairman of the Estimates Committee beg to present to the House the first report of the Estimates Committee on P.W.D. (Irrigation-Kurnool-Cuddapah Canal).

Mr. Speaker : The report is presented to the House.

శ్రీ పి. నరసింహాస్వామిరావు (పాలకొండ):—అధ్యక్షా, నేను ఒక అడ్డర్టుమొంటు మోషన్ ఇచ్చాను. అది ఎప్పుడు వస్తుంది?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అన్నీ వస్తాయి. డిఫార్టుమొంటుకు సంబంధము. ఇంకా హోమోజీలు ఉంటాయికదా.

Announcement by the Chair Re: Panel of Chairmen.

Mr. Speaker : Under Rule 9 of the Andhra Legislative Assembly Rules, I nominate the following Members as Panel of Chairmen :—

1. Sri P.V. Narasimha Rao, M.L.A.

2. Sri S. Ranganatha Mudaliar, M.L.A.
3. Smt. T. Lakshminikanthamma, M.A., M.L.A.
4. Sri D.V. Subbarao, B.A., B.L., M.L.A.

General Discussion on Demands for Supplementary Grants for 1957-58.

శ్రీ ఎ. వెంకటరామరాజు :—అధ్యక్షా, ఇప్పుడు మనకు సాంక్షను చేయమని అడుగుతున్న రూపాయలలో ముఖ్యమైన ఐదూ Small Savings కు సంబంధించినవి. ఆయితే ఈ Scheme పేరుతో డబ్బు వసూలు చేయడానికి అనుసరించే పద్ధతులు, అందుకు ప్రజల సహకారం ఎట్లా ఆర్జించాలి; అనే విషయాలన్నీ ఆర్థిక శాఖా మంత్రిగారు గత బడ్జెట్ మీటింగులో తెలియజేశారు. అట్లా ధనం సేకరించి మన బడ్జెటులోటును తీర్చుకోడానికి మనం చేయవలసిన కృషిని గురించీకూడా చెప్పారు. కాని, ఈ నాడు వసూలు చేయుట ఒక రూపం ధరించేటప్పటికి జీల్లాలో ఉన్నటువంటి ఉద్యోగస్తులు, వివిధ శాఖలు—అన్నీకూడా దాని మీద కేంద్రీకరించి నిర్బంధంగా వసూలు చేయడానికి పూనుకొనే ప్రయత్నాలు జరుగు తున్నాయి. రెవిన్యూ బోర్డు మొదటి మెంబరుగారు అన్ని జీల్లాలోను—మా తూర్పు గోదావరి జీల్లాలో కూడా పర్యటించారు. తూర్పుగోదావరి జీల్లానుంచి తప్పని సరిగా 30 లక్షల రూపాయలు వసూలులు తీరాలని వారు పబ్లిక్ మీటింగ్లో ఉపన్యసించారు. ఇంకా జీల్లాలో ఉన్నటువంటి వివిధశాఖల ఉద్యోగులు, ఉన్నతోద్యోగులు కూడా కొన్ని నిర్బంధమైన పద్ధతుల ననుసరించి వసూళ్ళకు పూనుకోవడం జరుగుతున్నది. నెస్టెంబరు సెలవరకు సాగిన కార్యక్రమం కొంత వరకూ సక్రమంగానే జరిగిందే. కాని అక్కోబరు నెలలో కొత్త విధానం ప్రారంభించారు. డిపార్టుమెంటుకు, జీల్లా లభికారులకు, తహశీల్దారులకు, '10' రూ. కు పైన కట్టే వారందరి దగ్గర వారు ఎంత పన్ను చెల్లిస్తున్నారో అంత ధనం ఈ Small Savings కు వసూలు చేయాలని సర్క్యులర్లు పంపించి, ఆ విధంగా వసూలు చేయడానికి పూనుకోవడం జరుగుతోంది. ఈ పేళ్ల స్థానికోద్యోగులంతా నిర్బంధంగా వసూలుకు పూనుకొనే పరిస్థితికి వచ్చారు. ఈ పరిస్థితులనన్నింటినీ మనం దృష్టిలో పెట్టుకొనవలసి వుంటుంది. ప్రజలలో ఈ విషయమై అలజడి బయలుదేరినది. ప్రజలు అనేక రకాల్లోన పన్నులను చెల్లిస్తున్న సందర్భంలో మరల నిర్బంధంగా దానినికూడా వసూలు చేస్తున్నారు. ప్రజలలో వచ్చే అలజడిని ప్రభుత్వం గుర్తించాలని మనవి చేస్తున్నాను. కాని ఈ వసూళ్ళకు పూనుకోవాలా—అక్కర లేదా అనే సమస్య మనముందు లేదు. నిధిగా ధనం సేకరించాలి. అందులో ఏమీ సందేహం లేదు. కాని వసూలు చేసేటప్పుడు డబ్బు రువ్వ గలిగిన పరిస్థితిలో ఎవరున్నారు, ఎవరు యివ్వ లేదు అనే విషయం పరిశీలించ వలసిన అవసరం చాలా ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రభుత్వం యిస్తున్న సలహాల వల్ల వారి డిపార్టుమెంటులన్నీ జీల్లాలో నిర్బంధ పద్ధతిని వసూళ్ళకు పూనుకొంటున్నారని గమనించవలసియున్నది. గోపాలరెడ్డిగారు మొట్ట మొదట చెప్పిన సలహాకు లోబడే నెస్టెంబరు సెలవుల వరకూ ప్రయత్నాలు జరిగాయి. కాని అక్కోబరు నెల వచ్చేటప్పటికి మాత్రం మొదట వారు చెప్పిన సలహాలకూ యిప్పుడు అనుసరిస్తున్న విధానాలకూ

అందుకు తగిన అనుబంధం ఉండాలి. అందువల్ల ఎటువంటి యివ్వగలిగిన వారినైనా సరే, అందుకు కాని ప్రయత్నం చేయాలనే వ్యక్తి సరికాదు. ఇప్పుడు అనుసరిస్తున్న వ్యక్తి పెంటనే విరమించాలనిగా తెల్ల కట్టెరులకు ఉత్తరవులు యివ్వలసియుంటుంది. అలా అనుబంధం మనం ఈ డబ్బు వసూలు చేయటంతో ప్రజలనుంచి ఆశించిన సహకారం పొందలేము. పైగా ద్రిగుండు War Fund రోజులన్నీ గుర్తుకువచ్చేటట్లు చేయడం చాలా అవకాశం ఉంది. అందువల్ల ఈ వ్యక్తిని విరమించుటకు పెంటనే చర్యలు తీసుకోవలసి వుంటుంది.

ఇప్పుడు మరలను fisheries కు సంబంధించి 2 అక్షల రూపాయలు పొంక్షను కోరారు. ఇదివరకు మనం కేటాయిస్తున్న ధనమే దుర్వినియోగమై పోతుంది. సక్రమ మైన వ్యక్తిలో ద్రవ్యక్రమం సాగుతుంటే అనేది అందరకు తెలుసు. ఈ రెండు అక్షల రూపాయల డిమాండును 12 vehicles బండ్లను కానడానికి కావలసిన మొత్తాన్ని కూడా సన్నిపెంటరీ డిమాండులో చూపించారు 1955-56వ సంవత్సరానికి 12 vehicles కావాలని అడిగినారు. కాని చేపల విత్తనాలను జాగ్రత్త చేయడంలో ఏమీ శ్రద్ధ వహించడం లేదు. దానికి అనేక ఉదాహరణలున్నాయి. ఒక్కసారి అగ్రికల్చర్ డిపార్టు మెంటువారు 1,000 చేపలను ఒకే సంచాయితీ బోర్డుకు సవ్వయిచేశారు. తీరా వాటిని చెరువు దగ్గరకు తీసుకుపోయే సరికి అందులోని 600 చేపలు చచ్చిపోయాయి. 400 చేపలు మాత్రము బ్రతికడం జరిగింది. బడ్జెటులో దానిపై చాలా ధనం sanction అవుతున్నప్పటికీ సర్వనియోగం కాకుండా దుబారా అయిపోతున్నది. డిపార్టు మెంటువారు సరైన శ్రద్ధ తీసుకోకుండా దుబారా చేస్తూ పడేపడే డబ్బుసాంక్షను కొరకు అడగడం చాలా హాస్యాస్పదంగా ఉన్నది. ఈ విషయం ప్రభుత్వం గమనించాలి.

ఇక మూడవ విషయం అగ్రికల్చర్ కు సంబంధించినది. పశువులకు inoculations యిచ్చే విషయానికి సంబంధించి కూడా ఈ డిమాండులో కోరినారు. ప్రభుత్వంవారి సహాయంతో అక్షరాధీ పశువులకు చాలా పేగంగా Inoculations యివ్వడం జరిగింది. inoculation యిచ్చి 6 నెలలు అయినా పశువులకు ఏమీ effects యిచ్చాయో డిపార్టు మెంటువారు మళ్ళీ చూడలేదు. inoculations యిచ్చిన తరువాత చాలా పశువులకు అనేక కొత్త రోగాలు రావడం, ఆ రోగాలు అట్లానే continue అయి, చివరకు చనిపోవడం కూడా జరిగింది. దీనివల్ల ఈ నాడు రైతాంగంలో తీవ్రమైన ఆందోళన ఉన్నది.

ఈ విధమైన ఇనాకు లేషన్ వల్ల ఫలితములే ఎలావున్నవో తెలుసుకొని అవసరమైన జాగ్రత్తలు తీసుకోవలసియున్నది. అప్పుడే ఇనాక్యులేషన్లు చేయించిన ప్రయోజనం మనకు కనబడుతుంది. ఈ విషయంలో ఆ డిపార్టు మెంటువారు తగిన శ్రద్ధ తీసుకొనుటలేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ సవి మెంటరీ డిమాండ్లలో ఇనాక్యులేషన్స్ కు సంబంధించిన ఒక బిటెమ్ ఉన్నది. దానికి కావలసిన మొత్తము సాంకన్ చేయమని ప్రభుత్వంవారు కోరియున్నారు. అయితే ఈ మొత్తం ఏ విధంగా ఖర్చవుతుందో, ఫలితం ఏ విధంగా ఉన్నదో, అచరణలో ఎక్కి ప్రయోజనం కలుగు తున్నదో తెలుసుకొనమని కోరుతున్నాను. ఆ విధంగా ఫలితములను పరీశీలించినచో చాలా

వరకు ఇది విఫలమవుతున్నదనేది ప్రభుత్వానికి బోధపడుతుంది. ఈ విషయాన్ని ప్రభుత్వము దృష్టికే తీసుకొని వస్తున్నాను.

స్టాల్ నేవింగ్సు మొత్తములను ప్రజల వద్దనుంచి వసూలుచేసే విషయంలో నిర్బంధంగా వసూలుచేసే వద్దట అధికారులు అనుసరించకుండా చేయించవలెనని మనవి చేస్తున్నాను. ఇవ్వగల సమర్థతగల వారీవద్దనుంచే వసూలు చేయవలెనగాని, అందరినుండి వసూలుచేసి నందువల్ల ప్రజలు చాలా బాధలు పడవలసి వస్తుందని మనవిజేస్తున్నాను. మా తూర్పు గోదావరి జిల్లాకు సంబంధించి సంతవరకు ఒక ఉదాహరణ తెలియజేస్తాను. 1944-45 సంవత్సరంలో వార్ ఫస్ట్ వసూళ్ళకు ఏ తిస్తులనయితే తాలూకా ఆఫీసులో తయారుచేశారో ఆ తిస్తులనే ప్రాతిపదికగా తీసుకొని ఇవ్వడం స్టాల్ నేవింగ్సు అప్పలు వసూలు చేస్తున్నారు. పెనుక బ్రిటిషువారి కాలంలో అనుసరించిన వద్దట అనే ఇవ్వడం అనుసరించినందువల్ల హెచ్చు ప్రయోజనం ఉండదు. స్టాల్ నేవింగ్సు వసూళ్ళను ప్రేమ పూర్వకమైన ప్రోత్సాహం ద్వారా వసూలు చేయవలెనగాని నిర్బంధ విధానంవల్ల హెచ్చు ప్రయోజనముండదని మనవి చేస్తున్నాను. ఈనాడు రైతువద్దనుంచి ఎన్నో వస్తులు వసూలు చేస్తున్నారు. ఇంకొక మూడు కొత్త వస్తులను కూడా విధించాలని చూస్తున్నారు. వీటన్నిటికీ లోడు నిర్బంధంగా అప్పలు వసూలు చేయడంవల్ల ప్రజల స్థితిగతులు ఎలా ఉంటాయో గమనించవలసి యున్నది. దీనివలన రైతాంగంలో అలజడి, ఆందోళన కలుగుతున్నదనడంలో ఎంతమాత్రం సందేహంలేదు. స్టాల్ నేవింగ్సు వద్దటి ఎంత ఉదారమైన ఆశయముల మీద ఆధారపడి ఉన్నదో గమనించి, వాటిని విరుద్ధముకొని విధంగా వసూలు చేయవలెనో కాని నిర్బంధ విధానం అవలంబించి అవకీరి పాలుకావద్దని మంత్రిగారికి తెలుపుతూ ఇంతటిలో విరుస్తున్నాను.

శ్రీ పి. రాజగోపాలనాయుడు (తననంపల్లి):—అధ్యక్షా, ఈ నాడు ఈ బడ్జెట్టును ప్రవేశ పెడుతూ మరీకొంత గొంతు కావలెనని మంత్రిగారు కోరుతున్నారు. దానిని సేను బలపరుస్తున్నాను. అయితే కొన్ని సూచనలు చేయదలచుకొన్నాను. విద్యుచ్ఛక్తి ఉత్పత్తి సరఫరాకు సంబంధించి ప్లాను మొత్తంలో ఒక కోటి రూపాయలు తగ్గించవలెనని ప్లానింగ్ కమిషన్ వారు ఆదేశమిచ్చారని చెబుతున్నారు. ఎందువల్ల ప్లానింగ్ కమిషన్ వారు ఆ విధంగా చేశారో తెలియదు. ప్లానింగ్ కమిషన్ వారు విద్యుచ్ఛక్తి పథకముల విషయంలో ఒక జనరల్ తీర్మానం చేశారు. మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళికలో విద్యుచ్ఛక్తి వివిక్తం ప్రతి రాష్ట్రంలో ఎంత ఖర్చుపెట్టారో అంతకు 25 శాతము ఎక్కువగా ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలంలో ఖర్చుపెట్టవలెనని వారు తీర్మానించారు. మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలంలో మన రాష్ట్రంలో విద్యుచ్ఛక్తి పథకములకుగాను 25 కోట్ల రూపాయలవరకు ఖర్చుచేశాము. ప్లానింగ్ కమిషన్ వారి తీర్మానం ప్రకారం ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలంలో మనం 30 కోట్ల రూపాయలకు మించి విద్యుచ్ఛక్తి ప్రణాళికలకుగాను ఖర్చు పెట్టవలసి ఉన్నది. అయితే ఈ ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలంలో మనకు ఈ 21 కోట్ల రూపాయలనే ఇచ్చివున్నారు. అయితే 30 కోట్ల రూపాయలు మొదటి పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలంలో ఖర్చుచేసి ఉండగా ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలంలో 60 కోట్ల రూపాయల వరకు కేటాయించడం జరిగింది. అదేకాక కేవలముంచి వచ్చిన ధనసహాయం 12 కోట్ల రూపాయలు అదనంగా చేర్చినారు. ఈ విధంగా మద్రాసు రాష్ట్రానికి హెచ్చు మొత్తముల

పెన్షన్లుంటే మరక రావలసిన పెన్షన్లులు కూడా తక్కువగా ఇవ్వడం అందులో కూడా కొంత పెట్టడం ఆకాశకంకావడం మనవి చేస్తున్నాను. విద్యార్థులకు భద్రతలును సరించి మనము హెచ్చు శ్రద్ధ తీసుకొనవలసి యున్నది. కేంద్ర ప్రభుత్వం చేప్పినదికదా అని స్పష్టపడం అలా ఉపయోగపడుకొంది మనవిచేస్తున్నాను.

మైనర్ ఇరిగేషన్ కుగాను 60 లక్షల రూపాయలు మరక ఇవ్వడంవలన, అయితే దానిని ఖర్చు పెట్టుకునేటట్లుగానే మరక మంత్రిగారు తెలియచారు. అది చాలా విచారకరమైన సంగతి. సినాందారీ ప్రాంతములలో చెరువులు చాలా అద్వైతస్థితిలో ఉన్నాయి. ఆ చెరువులను పెంచునే భావయించునది ఆధికారాధిపత్యం చేయడం చాలా కష్టం. అందువల్ల ముఖ్యంగా మరకకు కేటాయించినదానితో వినియోగించి మైనర్ ఇరిగేషన్ పాకెట్లను కలుపుకోవడం కోరుతున్నాను.

మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీములను మంజూరుచేసే విషయంలో చాలా జాప్యం జరుగుతున్నది. మైనర్ ఇరిగేషన్ కు సంబంధించి కలెక్టర్ రూ. 7,500 లకు మీదకుండా ఉండే స్కీములనే సాంక్షన్ చేయవచ్చు. జనాందారీ ప్రాంతములలో తగిలాయని చెరువులు చాలా ఉన్నాయి. మూడు 10, 12 సంవత్సరములుగా అవి అస్థితిలో ఉన్నాయి. వాటిని మరమ్మత్తు చేయవలసివంటే ఒక్కొక్క దానికి 10, 15 వేల రూపాయలవరకు కావలసి ఉంటుంది. అటువంటి వాటిని పిడబ్బు.డి. వారు సాంక్షన్ చేయవలసి ఉన్నది. వాటిని పిడబ్బు.డి. వారికి పంపిలే అని త్వరగా రావడంలేదు. మా జిల్లాలోని రామన్న చెరువు తగిలాయ 10 సంవత్సరములు అయినది. దాని మరమ్మత్తులకు ఈనాటివరకు కూడా సాంక్షన్ రాలేదు. శ్రీ కళా పెంతు రావుగారు 1947 సం. లో మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఆ చెరువును చూడడానికి వచ్చారు. ఇప్పుడు 10 సంవత్సరముల తరువాత ఆ చెరువు గండిని చూడడానికి వారిని ఆహ్వానించవలసి రావడం చాలా విచారకరంగా ఉన్నది. ఎల్లారెడ్డి చెరువు రైల్వారి ప్రాంతాలలో ఉన్నది. అది తగిలాయ 5 సంవత్సరములు అయినా దానిని బాగుచేయించుటకు ఇంతవరకు ప్రయత్నములు జరుగలేదు. రూ. 7,500 లకు మంజూరుచేసే ఏర్పాట్లు చేసేటట్లయితే వనరు ఇంకా తొందరగా జరగడానికి అవకాశము ఉంటుంది. అట్టి స్కీములను పిడబ్బు.డి. వారికి పంపినందువల్ల చాలా జాప్యం జరుగుతున్నది. ఈ మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీములపై పిడబ్బు.డి. వారు శ్రద్ధ తీసుకోవడంలేదు వాటిపై వారికి సవరితల్లి ప్రేమ. కాబట్టి కలెక్టరుకే మైనర్ ఇరిగేషన్ స్కీముల విషయంలో అన్ని అధికారాలు యాయవలసినదని మనవి చేస్తున్నాను.

జిల్లాలోని రోడ్లు చాలా దుస్థితిలో ఉన్నవి. ఇంకో రెండేండ్లు పోతే కొత్తగా రోడ్లు పేసుకోవలసిన పరిస్థితి వస్తుందని నేను మనవి చేస్తున్నాను. చిత్తూరు జిల్లా రోడ్లకు చాలా ప్రసిద్ధిగన్నది. వనపర్తికి ఆ జిల్లాలోని రోడ్లు చూచివెళ్లయితే చాలా బాధ కలుగుతుంది. రోడ్లు చాలావరకు నష్టపడ్డాయి. గోరులు పడినందువల్ల ప్రయాణీకులు కష్టాలు పడుతున్నారు. కాబట్టి జిల్లాలోని రోడ్లను బాగుచేయించడం అత్యవసరం. తాత్కాలికముగా ఈ రోడ్ల అభివృద్ధికిగాను మైనేసుమంచి 10 శాతము డబ్బు తీసుకొని చేస్తున్నారని. ఆ విధంగా కాకుండా ఈ రోడ్ల అభివృద్ధికిగాను వాళ్ళుమైన ఏర్పాట్లు కొన్ని చేయవలసి ఉన్నది. కేబల్

భిక్షు జరుపుటకు వీలుగా ఈ రోడ్లపై శాశ్వత ఆదాయము వచ్చేటట్లు చూడాలి. ఈనాడు మనము ప్లాన్ చేస్తున్నామని అనుకుంటున్నాము. కాని ప్రజలు ఏమనుకుంటున్నారో ఎన్నడమనించవలసి యున్నది. నిజముగా ప్లాన్ చేసేటట్లయితే ఇప్పుడున్నటువంటి రోడ్లను చూచేసుకున్న తరువాత, తేచోట్ల రోడ్లు పేసుకోవాలి కాని ఉన్నరోడ్లు పూర్తిగా నాశనపాతుంటే, గోరులు పడుతుంటే కొత్త రోడ్లు నిర్మిస్తామనే ఈ ప్లాను ఏమిటి అంటున్నాడీ దీని విషయం తప్పనిసరిగా ఆలోచించవలెనని నేను కోరుతున్నాను.

స్థానిక స్వపరిపాలనా శాఖామంత్రిగారు ఇంతకుముందు మాట్లాడుతూ పంచాయితీ సెక్రటరీలను పేయదలచుకున్నామని ఒక్కొక్క పంచాయితీనుంచి సెలకు దాదాపు 10 రూపాయల వరకున తీసుకుంటామని చెప్పారు. ఈ విధంగా పంచాయితీల ఆదాయాన్ని వ్యయం చేయవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను. సెక్రటరీలకు ఒక్కొక్క పంచాయితీనుంచి 100 రూపాయలు ఇచ్చేటట్లయితే వాటికివచ్చే ఆదాయము ఇందుకు సరిపాతుంది. పేద ప్రజలనుంచి ఆర్థిక సహాయం వసూలుచేసిన మొత్తాన్ని ఈ విధంగా సెక్రటరీల జీతములకొరకై భిక్షు పెట్టినట్లయితే ఇక పంచాయితీలలో ఏమని చేయలేమని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విధంగా పంచాయితీ ఆదాయాన్ని వ్యయపరిస్తే గ్రామాలలోని ప్రజలు ఏమనుకుంటారో ఆలోచించండి.

ఆ విధంగా చేస్తే గ్రామాలలో ఎంత తిరుగుబాటు, ఎంత ఆందోళన వస్తుందో ఆలోచించేయాలి. అందువల్ల ఈ సెక్రటరీలను మనం పెట్టకూడదు. దానికి ప్రత్యామ్నాయముగా మనం ఆలోచించు కోవాలి. ఈ సెక్రటరీలను ఎందుకు పెడుతున్నాము? ప్రెసిడెంట్ లెక్కలు వ్రాసే బాధ్యత తీసుకొనుట తేదని అంటున్నారు. ఈ లెక్కలు వ్రాయడానికి ఎన్ని పుస్తకాలు పెట్టినారు? వంద రూపాయల పుస్తకాలకు అరపై ఆరు పుస్తకాలా? ఒకటి రెండు పుస్తకాలైతే పద్దుల ప్రకారం సులభముగా లెక్కలు వ్రాయుటకు వీలవుతుంది. సామాన్యుగా ప్రెసిడెంటు అలా చేయటానికి వీలున్నది. అలాంటి సౌకర్యాలు చేయాలి గాని, ఎవరో ఉద్యోగులను తోచిపెట్టి వారికి డబ్బు భిక్షు పెట్టమంటే చాలా కష్టం. అనవసరమైన వ్యయం చేసి దానిని కైతులమీద రుద్దుతామంటే, అది చాలా విచారకరమైన విషయం. పుస్తకాల కోవడానికి పంచాయితీ బోర్డు ప్రెసిడెంటును నెల్యారుకు పంపిస్తున్నారు. వాళ్ళకు వచ్చే రూ. 40, 50 లు కూడా నెల్యారు పెళ్ళి వచ్చేందుకు భిక్షులకు చాలడంటేదు. అట్లాగే ప్రెజిడెంట్ కు పెళ్ళి వచ్చేందుకు డబ్బు చాలడం లేదు. ఏమీ ఆదాయం లేని పంచాయితీల డబ్బు ఈ విధంగా భిక్షుచేసి దానికోసం మళ్ళీ వస్తులు పేయాలంటే చాలా కష్టం, అది ఎవరూ ఒప్పుకొనరు.

ఈనాడు రెవెన్యూ అక్కౌంటులో బ్లాక్ డెవలప్ మెంటు పేరుతో ఉద్యోగస్తులమీద తాళా పొచ్చుగా భిక్షు పెడుతున్నట్లు కనబడుతుంది. నేను డెవలప్ మెంటుకు వ్యతిరేకిని కాదు కాని గ్రామాలలో కమ్యూనిటీ డెవలప్ మెంటు బ్లాక్కులోగాని, సేషనల్ ఎక్స్ ప్లెన్షన్ ఏరియాలో గాని ఇంతమందీ ఉద్యోగులు ధండుగ అనుకుంటున్నారు. విలేజ్ లెవెల్ వర్క్స్ ను 10 నుండి పెట్టారు. ఫీల్డింగ్ డబ్బు భిక్షు ఎందుకు? ఒక బావి త్రవ్వించడానికి, రేదా రెండు శావులు మరమ్మత్తు చేయించడానికి, రేద ఒక రోడ్డు పేయటానికి గాని, వీధులలో గుంటలు

ప్రజావానికి గాని విలేజ్ టౌన్ వర్కుర్నును పది గ్రామాంకు పెట్టి సంవత్సరానికి పెయ్య రూపాయలు యిస్తా ఇది అంతా ప్రజలు శిస్తుల మూలంగా భరించాలంటే ఎంత కష్టమో ఆలోచించ వలసి వున్నది. అభివృద్ధి కార్య క్రమాలకని ప్రత్యేకంగా విలేజ్ టౌన్ వర్కుర్ను, బ్లాక్ డెవలప్మెంటు ఆఫీసర్లు, సావర్ డిపార్టుమెంటు ఆఫీసర్, యింకాక ఆఫీసర్ యింతమంది ఆఫీసర్లును పెట్టి కచ్చు భర్తు చేస్తూ బ్రహ్మాండమైన ఉద్యమం ఒయలుదేరదీస్తున్నామని, అభివృద్ధిని సాధిస్తూన్నామని ప్రజలకు చెప్పదలచితే, ప్రజలు దీనిని హాస్యాస్పదముగా తీసుకొని, యిది అంతా తమమీదఁ బుల్లు పేయటానికి, చదువుకొన్నవారికి ఉద్యోగాలు యివ్వటానికి ఈ డెవలప్మెంటు డిపార్టుమెంటు వచ్చిందని దీనిని సంస్కరిస్తేనే తప్ప ప్రయోజనం వుండదని అనుకొంటున్నారు. ఇది ప్రజాభీప్రాయం అని నేను చెబుతున్నాను మరొక విషయం ఏమంటే, ఈ ఉద్యోగస్థుల క్వాల్టీర్లును లక్షల రూపాయలు పెట్టి కట్టుతున్నారు. ఈ బ్లాక్ డెవలప్మెంటు స్వరూపం రేపు ఏవిధంగా వుండబోతుంది? నార్మల్ డెవలప్మెంట్ అయిన తరువాత మరల విభిందరూపి ఏమి చేయబోతున్నారని grant యివ్వబోతున్నారా? లేదు. కాని ఈ ఉద్యోగుల శీతాలుమాత్రం శాశ్వతంగా వుండ బోతున్నాయి. వారందరిని గ్రామాల్లో పెట్టి చాలా హెచ్చు శీతాలు శాశ్వతంగా యిస్తూ వుంటే, దేశం ఎంత నవ్వు వడవలసి వస్తుందో, వీరికోసం రైతాంగం కూలిజనం, సామాన్య ప్రజానీకం ఎంత దండగ పడవలసి వస్తుందో ఆలోచించాలి. ఇది కేంద్ర ప్రభుత్వానికి తెలియ జేయాలి. దీనిని తప్పని సరిగా సంస్కరించాలి. ఈ ఉద్యోగులులేకుండా దేశం ముందుకు పోలేదా? వీరికి ఖర్చుపెట్టే 1 లక్ష 25 పేలలో రోడ్లు పేయిస్తే ఎంతో బాగుంటుంది. వారి క్వాల్టీర్లుకు ఖర్చుపెట్టే 25 పేలలో బావులు త్రవ్విస్తే ఎంతో సంతోష కరంగా వుంటుంది. బట్టి ఈ ఉద్యోగస్థులను తగ్గించి, డెవలప్మెంటు ఎక్కువ చేయాలని కోరుతున్నాను.

గృహనిర్మాణ విషయంలో సాధారణంగా పట్టుణాలలో గృహనిర్మాణానికి రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో 1 మెయ్యి కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టాలని అనుకొంటున్నారు. కాని ఈ డబ్బును పెద్ద పెద్ద డిర్ల్యోగములకు, కలిగిన వారికి, ఆవులు ఇస్తాన్నారు. కాని పేదవారు ఇళ్ళు కట్టుకోగల స్థితిలో ఉన్నారా? గ్రామాలలో వున్న పేదవారికి గృహనిర్మాణానికి స్కీములు పేయకపోతే వారు ఎట్లా బ్రతుకుతారు? కాబట్టి గ్రామాలలో ఉన్నవారికి కూడ గృహవసతి కల్పించుటకు ప్రయత్నం చేయాలి. పట్టుణాలలో కూడ పేదవారికి అనువైన గృహ వసతికి స్కీములు పేయవలెనని కోరుతున్నాను.

కుటీర పరిశ్రమలు అభివృద్ధి కావలెనని ప్రతివారు గగ్గోలు చెప్తున్నారు. మంత్రిలు, గవర్నర్లు, ప్రధాన మంత్రినుంచి అందరూ పరిశ్రమలను ప్రోత్సహించాలంటున్నారు. పెద literature తయారు చేసి ఇస్తున్నారు. కానీ సాధారణంగా గ్రామాలలోవుండే పేదప్రజలు రూ. 50, 100, ఇర్బుపెట్టి, దీనానికి-ఒక రూపాయ అదాయం వచ్చేటట్లు, కుటీర పరిశ్రమలమీద జీవించుటకు ఏమైనా మార్గాలు చూపించారా? స్క్రీమ్స్ తయారు చేశారా? అదేమీ లేకుండా కుటీర పరిశ్రమ పెడతానని, గ్రామాలను అభివృద్ధి చేస్తామని నూటలు చేతికి తాగి తడు. గ్రామాలలో వున్నవారి పేదరకం గుర్తించి వారికి partial employment గాని full employment గాని కల్పించుటకు తాత్తె స్క్రీములు,

తక్కువ capital తో ఎక్కువ remunerative గా ఫుండే స్కీములు చేసి గ్రామీణ ప్రజల ఆర్థికాభివృద్ధికి లోడ్వడవలెనని కోరుతున్నాను. అటువంటి స్కీములు లేకుండా రైతుల మీద పన్నులు పెస్తూపోతే, ఇప్పటికీ వారంతా పన్నుల భారంతో అలసి పున్నారు. గోపాలరెడ్డిగారి ఆరు పన్నుల వల్ల వారు చాలా కష్టాలు పడుతున్నారు. దానితోబాటు మరొక మూడు పన్నులు వేయబోతున్నారు. కలిగినటువంటి వారి మీద పన్నులు వేయటం ప్రభుత్వం ప్రయత్నించటం లేదు.

ఈనాడు బస్సులు జాతీయం చేయాలని అంటున్నారు

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మీరు కాంగ్రెసు మెంబరు; ఇవన్నీ మీ పార్టీలో చెప్పుకోకుండా ఇక్కడ ప్రతిపక్ష సభ్యులు లాగ చెప్పటం ఏమిటి? ఈ పన్నులు గాని, బస్సులుగాని, వీటిని గురించి వారిని మీరు అడగ వచ్చును. మీరు చాలా వీలున్నది. అక్కడ గట్టిగా చెప్పి, మీరు నలుగురు కూర్చుని ఏ పన్నులు వేయవలెనో, ఏవి వద్దో తేల్చుకుంటే సరిపోతుంది. ఇతరులకు అటువంటి ఆధికారం లేదు, పాపం అందువల్ల యిక్కడ ఇష్టం వచ్చినట్లు చెపుతారు. చెప్పటానికి సర్వాధికారం వున్నది. మీరు చేయగలిగిన పనిచేయాలి గాని, ఇక్కడ చెబితే బాగుంటుందా, అని మిమ్మలను ప్రశ్నిస్తున్నాను.

ఒక గౌరవసభ్యుడు :—సభ్యులకు చెప్పకునే హక్కువున్నది కదా.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—సంపూర్ణంగా వున్నది, వారికి నలహా యివ్వడానికి నాకు కూడా ఆధికారం వున్నది, యిచ్చాను. తరువాత వారి వారి ఇష్టం (Interruption) మీకు సర్వాధికారం వున్నది. బసవ మానయ్యగారు బాధపడనక్కర లేదు.

శ్రీ పి. రాజగోపాల నాయుడు :—ఈనాడు బస్సులు జాతీయం చేస్తామని చెబుతున్నారు. ఏదో ఒక్క కృష్ణా జిల్లాలో చేస్తామంటున్నారు. మిగతావారు కూడా ఉన్నారు. వారిమీద పరోచాక్షి వేయండి. ఒక పైసా చొ. వేస్తే 30 లక్షల రూపాయలు ఎక్కువ వస్తుంది. మైనింగ్ మీద, నేల్సుమీద టాక్సు వేయండి; కాన్సి లక్షలు వస్తోంది. రైతులమీద కాకుండా ఎవరికైతే ఎక్కువగా చెల్లించుకొనగల సత్తా వున్నదో వారిమీద పన్నులు వేయడానికి ప్రభుత్వం పూనుకోవాలని కోరుతూ విరమిస్తున్నాను.

*శ్రీ వీ. అప్పారావు (అనకాపల్లి) :—అధ్యక్షా, సబ్జి మెంటరీ బడ్జెటును సమక్షిస్తూ, ముఖ్యంగా కాన్సి విషయాలు ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకు రావాలని అనుకోంటున్నాను. ప్రజల ఇష్టానుగుణంగా పన్నులకు సర్టిఫికేయిసంతగో ప్రభుత్వం ప్రజలకు సేవ జేయలేక పోతున్నదని చెప్పటానికి విచారంగా వున్నది. పెద్దలు ఎంత ప్రయత్నం చేసినప్పటికీ, యీనాటి వరకు మనకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చిందనే భావం ప్రజలలో ప్రబలటం లేదు. ఉద్యోగులలో ఫుండే లోపాలవల్ల పైకేసీ, నేటివరకు వున్న ఇంపగండిలనంవల్ల పైకేసీ, రాజకీయాలలో ఉన్నవారు ఎంత ప్రచారం చేసినప్పటికీ ప్రజలలో “మాకు స్వాతంత్ర్యం వచ్చింది.” అనేటటువంటి భావం కలగలేదని, చెప్పటానికి విచారీస్తున్నాను. జాభావం కలగటానికి ప్రభుత్వ ఉద్యోగస్తులు ప్రజలతో

సాక్షిహారి సంబంధములు కలుగ జేసికొని ప్రవర్తించేందుకు ప్రభుత్వ ప్రయత్నం చేయని చేస్తున్నది. ఈనాడు మనం అప్పల కోసం ప్రజల దగ్గరకు పోతున్నాము. ఈ సందర్భంలో రెవెన్యూబోర్డు ఉద్యోగస్తుల ప్రవర్తన గురించి ఫైనాన్సు మినిష్టరుగారికి చెప్పించుకున్నాము. మేము ప్రజలను సమావేశ పరచి వారిని ఉత్సాహ పరచి, మన పట్టణాలను నిజయము చేసుకోవడానికి ప్రభుత్వానికి అప్పలు పెట్టాలని చెబుతున్న సందర్భములో రెవెన్యూబోర్డు ఉద్యోగస్తుల ప్రవర్తనగారు “రైతాంగం సరిగా ఉత్సాహంగా పని చేయటం లేదని, రైతుల చాతా అనుభులుగా ఉన్నారని, ప్రభుత్వం ఇచ్చే సహాయాన్ని వారు దుర్వినియోగం చేస్తున్నారని” చెబుతూ, చాతా చిన్నతనంగా మాట్లాడిన ఘటనలు కూడా ఉన్నాయి. ఈ అప్పల విషయంలో అక్కడ స్థానికంగా వున్న కలెక్టర్, ఇతర ఉద్యోగస్తులు చాతా నిర్బంధంగా ప్రవర్తించున్నారు. ఒక ప్రక్క అనావుష్టివల్ల పంటలు పోయి రైతులు బాధలు పడుతున్నారు. రెండవ ప్రక్క ఉద్యోగస్తులు వెళ్ళి, రైతులను ఉత్సాహ పరచి వారి సహకారం పొందడానికి చురుకైన చర్యలు, విమర్శపూర్వకంగా మాట్లాడుతూ అప్పలు సంపాదించేందుకు ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఉద్యోగస్తులు అవలంబిస్తున్న పద్ధతి చూస్తే, పూర్వపు వార్తలకు వ్యవహారము గుర్తుకు వస్తున్నది. అప్పుడు వార్తలకు నిర్బంధంగా వసూలు చేసేవారు. ఆ విధంగా రైతులనుండి అప్పలు సంపాదించడానికి ప్రయత్నం చేస్తుండటంవల్ల శాసనసభ్యులు చేస్తున్న ప్రయత్నాలు వమ్ము అవుతున్నాయని చెబుతున్నాము. ఈ విషయాన్ని మన ఫైనాన్సు మినిష్టరుగారు గుర్తించవలసి వున్నది. ఈ రోజున మనం రైతులనుండి అప్పలు సేకరించాలనే దృష్టిలో వున్నాము. కాబట్టి వారిపైన వస్తులు పేనే విషయంలో జాగ్రత్తగా ఆలోచించ వలసి యుంటుంది. రైతుల నుండి వస్తులు వసూలు చేయడం, అప్పలు తీసుకోవడం—ఈ రెండు విషయాలు ఒకే విధముగా జరగాలంటే జరగవు. కాబట్టి ఆఫీసర్లు గ్రామాలలో వున్న పరిస్థితులు గమనించి వాటి కనుగుణంగా వ్యవహరించవలసి వుంటుంది. ఇక్కడ మనం ఎంత సహృదయంతో ప్రయత్నం చేస్తున్నప్పటికీ ప్రయోజనం లేదు. పంటలు పాడైపోతుంటే, రైతులకు తగిన ప్రోత్సాహం ఇవ్వక, తాము తీసుకుంటున్నటువంటి జీతాలకు తగిన సేవ చేయక, ప్రతి చిన్న పనికి కరెప్షన్తో వ్యవహరిస్తూ ఉద్యోగస్తులు “మనకు స్వతంత్ర్యం వచ్చింది. ఇది ప్రజా ప్రభుత్వం మీరంతా ప్రభుత్వానికి అప్పలు ఇవ్వాలి” అని చెబుతూ ఊరికే ప్రచారం చేస్తే ప్రయోజనం వుండదు. కాబట్టి ప్రభుత్వం పరిస్థితులను దృష్టిలో పెట్టుకొని వ్యవహరించవలసి వుంటుంది.

మనకు లోటు బడ్జెటు ఉన్నది. ఈ బడ్జెటు లోటును పూర్తి చేసుకోవడానికి ప్రభుత్వం ఒక విషయాన్ని దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. మనం రెవెన్యూ లోటును పూర్తి చేసుకోవడానికి మార్కెట్ వస్తులు పేస్తున్నాము కాని అభివృద్ధి వినుల కొరకు కాదు. అందువల్ల వస్తువులువంటి సాధక వాధకాలను ప్రభుత్వం గుర్తించాలని కోరుతున్నాము. సేను కౌన్సిలు వాడిన స్వతంత్ర్య పోరాట సందర్భంలో సేను రెండుసార్లు జైలుకు వెళ్ళినా మహాత్మా గాంధీగారు చేసిన తప్పులు దిద్దుకొనేవారు. ఉద్రేకంతో ప్రభుత్వం ప్రాహెబిషన్ అమలు పరచివచ్చటనుండి, బడ్జెటులో లోటు వస్తున్నది. ఇంకా అనేక మైన అవకాశాలు ఏర్పడుతున్నాయి. కాబట్టి ఆ అవకాశాలను పవరించుకుంటే తప్ప లాభం లేదు. సిద్ధాంత రీత్యా నిరుద్ధం కాని విధంగా ప్రాహెబిషన్ పవరిస్తే తప్ప, యీ ప్రభుత్వానికి గత్యంతరం లేదు. మహాత్మా గాంధీగారి పద్ధతి కాల్చిన సత్యము, అహింస, శాంతి మొదలగువాటిమీద ఆధార పడేటటువంటి మన ప్రభుత్వము

ప్రస్తుతం జరుగుతున్న అనుభవాలు చూసి, ప్రాహిబిషన్ ఫెయిలు అయిందన్న విషయం దృష్టిలో వుంచుకొని వ్యవహరించవలసి వుంటుందని చెబుతున్నారు. పూర్వం కంట్రోల్లు రోజులలో ప్రజలపై నడుచునీటి డంటూ వున్నది. ఈనాడు ప్రాహిబిషన్ శాఖను రద్దుచేసి, ప్రాహిబిషన్ విషయాన్ని పోలీసువారికి అప్పజెప్పిన తరువాత పరిస్థితులు మరింత బాధాకరంగా పరిణమించినవి అన్న సంగతి ప్రభుత్వం దృష్టిలో పెట్టుకోవాలి. మనం ప్రజలకోసం ప్రాహిబిషన్ పెట్టాము. కాని ప్రాహిబిషన్ విషయంలో ప్రజలు సహకరించటం లేదని తెలుసుకొన్నాము. ఇవన్నీ ప్రభుత్వం దృష్టిలో పెట్టుకొని, కేంద్రానికి నచ్చజెప్పి, అవసరమైతే రాజ్యాంగంపైనూ సవరించి, యీ ప్రాహిబిషన్ విషయంలో పునర్వీచారణ చేసుకోవలసిన సమయంకూడా దాటిపోతోందని చెబుతున్నారు. ఇటీవల ఈ శాఖకు సంబంధించిన మంత్రిగారు ఇంకొక ఐదు సంవత్సరాలు పరీక్షల చేస్తామని అన్నారు. ఒక సంవత్సరం ఎక్స్ పెరిమెంటల్ గా ప్రాహిబిషన్ వ్యవహారం పోలీసువారికి అప్పజెప్పి కంట్రోల్ లుగా అమలు చేస్తామని కర్నూలులో అప్పటి ప్రభుత్వం చెప్పింది. వారు చెప్పిన ఒక సంవత్సరం దాటిపోయింది. ఈ ఒక సంవత్సరంలో అవినీతి ఇంకా ఎక్కువగా పెరిగిపోయింది. మంత్రిగారికి వచ్చే ఆదాయానికన్నా ఎక్కువ ఆదాయాన్ని యీ రోజున పబ్-ఇన్స్ పెక్టరు లంచాలవల్ల సంపాదిస్తున్నాడు. కాబట్టి ఇప్పుడు ఆ విధానాన్ని అరికట్టే అవకాశం లేదని చెబుతున్నారు. ప్రాహిబిషన్ ను జయప్రదం చేయాలంటే, అది సాధ్యం కాని విషయం. ప్రాహిబిషన్ అన్నది మానవ స్వభావానికి విరుద్ధంగా పరిణమించిన విషయంగా తయారైనది. ఆ శాఖలో అవినీతి మరింత రెచ్చిపోయిందని బహిరంగంగా అప్పుకొంటున్న యీ ప్రభుత్వం కేంద్రానికి నచ్చ చెప్పి, ప్రాహిబిషన్ ను రద్దు చేయవలసి వుంటుంది. ఆ విధంగా బడ్జెటు లోటును పూర్తి చేసుకోవటమే కాకుండా, ప్రజలనుండి వస్తున్న విమర్శలను కూడా నిదుర్గొన్నట్లు అవుతుంది. పరిపాలనలో ఉన్న పార్టీకి ఆ అవకాశం వుంటుంది. రాజాజీగారు ధన్యులు, అనాడు ఉన్న కంట్రోల్ లును వారు ధైర్యంతో రద్దు చేశారు. దాంతో ప్రజలలో ఉన్న భేదం విమర్శ అంతమయింది. కంట్రోల్ లు పోయాక ప్రాహిబిషన్ వచ్చింది.

నేను ఇంకొక విషయం మనవి చేస్తున్నాను. ఈ విషయానికి సంబంధించిన మంత్రిగారు ఇక్కడ లేక పోయినా ఒక సంగతి తెలియజేస్తాను. ఈ ప్రాహిబిషన్ విషయంలో పోలీసువారు స్త్రీలను సహితం రాత్రిళ్ళు అంతా లాకప్ లో ఉంచటం, ప్రాహిబిషన్ వేరీటు ఖాధలు కలుగ జేయటం చాలా విచార కరమైన విషయము.

డాక్టరు బి. గోపాలరెడ్డి :—ఎక్కడండి?

శ్రీ బి. అప్పారావు :—అవకాశాల్ని తాలూకాలోని ఒక గ్రామంలో. ప్రజలలో వున్న కష్టాలన్నీ ఇప్పుడు ఇక్కడ వర్గీకరించుకుపోలే చేతు భారతమంత అవుతుంది. కాబట్టి ముఖ్యమైన విషయాలు తెలియజేస్తున్నాను. ప్రభుత్వము కొత్తపన్నులు వేయటాన్ని విరమించుకోవాలి. ఇప్పటికే రైతాంగం చాలా కష్టస్థితిలో ఉన్నది. ప్రభుత్వం ధైర్యంచేసి, ప్రాహిబిషన్ సవరించుకొని, తద్వారా కొంత ఆదాయాన్ని రాబట్టుకోవాలి. తరువాత, ప్రజల నుండి విరుద్ధంగా అప్పులు నమూనా చేసే పద్ధతిని విరమించుకోవాలని ఆర్థిక మంత్రిగారికి విజ్ఞప్తి చేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ బి. అప్పారావు :

శ్రీ శ్రీ. నరసింహమూర్తి (అమరావతి-జనరల్) :—అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు ఒక వారే ఎదుటకు తీసుకువచ్చి ప్రతిపాదించిన యీ ట్రైమెంటరీ డిమాండుకు సమర్థిస్తూ ప్రస్తుతము ప్రభుత్వము యొక్క విధానములో ప్రజానీకానికి చాలా ఇబ్బందులకు కారణమై పట్టువంటివిన్నీ, అసంతృప్తికి కారణమైనట్టువంటివిన్నీ కొన్ని విషయాలను ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకొని వస్తూ ఈ బడ్జెటును బలపరుస్తున్నాను. ముఖ్యంగా ఇప్పుడు మన దేశనాయకులు అయిన నెహ్రూ గారు అగాయతు సామాన్య ప్రజాసేవకులు. దేశాధిపతులు కాకా దేశములో అస్థింబి కంటే అధికాహారోత్పత్తి చాలా ప్రాధాన్యత నిచ్చి ప్రబోధిస్తున్నాను. అయినప్పటికీ ఈ అధికాహారోత్పత్తికి ముఖ్యంగా ప్రభుత్వమునుంచి రైతులకు కలిగేటటువంటి ప్రాత్యాహూతి మీద, సర్వ విధములైన సహకారము మీద ఆధారపడివున్నదనే విషయము పేర్ చెప్పనక్కర లేదు. ముఖ్యంగా భారత దేశంలో అన్ని రాష్ట్రములకంటే మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ అహారధాన్యముల ఉత్పత్తికి “అన్నపూర్ణ” అనే విషయము అందరికీ విడితీయైన విషయము. అటువంటిది మన రాష్ట్రములో కూడ అనేక ప్రాంతాలలో చౌక బియ్యపు డిపోలు ఏర్పాటు చేయవలసిన వరిస్థితిని గురించి ఈ సభలో ఆహార సమస్యపైన తీవ్రమైన చర్చ ఒకటి జరగాలనీపట్టువంటి ఏర్పాట్లు వున్నవి. ఎంతో మిగులు రాష్ట్రమునీపించుకొనే మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ప్రభుత్వము ఈ అధికాహారోత్పత్తి కొరకు ఖర్చుచేస్తే చేస్తూ వుండవచ్చు కాని ఆ చేసేటటువంటి ఖర్చు సక్రమముగా రైతులకు వినియోగించబడక పోవడము వల్ల తద్వారా రైతులకు ప్రాత్యాహూతి లోక అధికముగ ఉత్పత్తిని సాధించ లేక పోతున్నారు. దీనికి ప్రభుత్వము యొక్క పాలసీలోగాని, లేక పోతే స్థానిక అధికార్లు అవలంబించే వ్యధతులలో గాని ఏదో ఒక లోపము తప్పక వున్నదని అంటున్నాను. దీన్ని ప్రభుత్వము గుర్తించ వలసియున్నది. ఇప్పుడు గోదావరి డెల్టాక్రింద అయితే సేమి, కృష్ణా డెల్టాక్రింద అయితే సేమి పాగు అవుతున్న బహుల ఎకరాల భూమి ఉన్నప్పుడు దీనికి ప్రభుత్వము యొక్క సహకారము లేని కారణము చేత మురుగు నీటి సదుపాయాలు లేనందున అక్కడ వాస్తవముగ పండవలసిన పంటలో నూటికి యాభై పంటలు పంటయినా పండడము లేదు. రైతులు చేస్తున్న కృషి అంతయు వ్యర్థమనే చెప్పక తప్పదు. దీనికి కారణము ముఖ్యంగా P.W.D. శాఖవారిని నా అభిప్రాయము. ఆ శాఖ ద్వారా రైతులు పంట పండించడాని అవసరమైన కాలువలకు మరమ్మతులు సరిగా చేయడములేదు. ఆ కాలువలకుగాను ప్రభుత్వము ఖర్చు చేయించున్న సామ్మంలో రైతుకొరకు నూటికి 25 పంటలు కంటే ఎక్కువ ఖర్చు చేస్తున్నట్లు కన్పించదు. ఈ విషయమును సేమి ధైర్యముగ చెబుతున్నాను. ఈ విషయము అందరికీ తెలిసినదే. ప్రభుత్వమునకు ఎన్నిసార్లు విన్నవించుకున్నప్పటికీనీ ప్రజలవద్దనుంచి శుభరేముగ వస్తులు వసూలు చేయడము తప్ప, వసూలు చేసిన సామ్మ అయినను వాళ్ళకునుయోగించ బడడము లేదు. అక్కడ చేసే ఖర్చు అంతా దుబారా అగుచున్నదని గుర్తించాలి. ఈ దుబారా ఖర్చును ఆరీకట్టడానికి ప్రభుత్వము తగు ప్రయత్నము చేసినట్లు గానీ, తగిన చర్యలు తీసుకున్నట్లుగానీ కనబడదు. ప్రభుత్వములో అధినేతలు, అనుధనజ్ఞులు ఉన్నారనుకంటే, అందులో ముఖ్యంగా మన ఆర్థిక మంత్రిగారైన గోపాలరెడ్డిగారు, ఎంతో సమర్థులు, ఆర్థిక వరిపాలనలో ఎంతో అనుభవము గడించినవారు. ఇలాంటివారు పుష్కలముగానీ, ప్రాథమ్యోద్యమం చేసే దుబారా ఖర్చును వారు ఆరీకట్టయ జేయడానికి ఆలోచించినట్లు లేదు. ఈ దుబారా ఖర్చును ఆరీకట్టయ లేక పోతున్నారంటే, యిక యిది ప్రజలయొక్క దురదృష్టమనే చెప్పకోవలసి వస్తున్నది. ప్రతి ఒక్క

విద్యుత్తును కూడ ప్రభుత్వము వారు స్థానిక అధికార్లు వంపిన రిపోర్టుల మీదనే ఆధారపడి రాష్ట్రపట్టణమే. మాతోటివారు మంత్రిగారి దృష్టికి లేగా, “ఇదిగో క్లెక్టర్ ఈ విధముగ వ్రాశారు, ఇంజనీరుగారు ఈవిధముగ రిపోర్టు వ్రాశారు,” అని ఈ విధముగ స్థానిక అధికార్లు వ్రాసిన రిపోర్టులను పేదవాళ్ళముగా తీసుకొని అవే మేము అమలు జరుపుతాము అనే ధోరణితో నడుస్తున్నది.

[Mr. Deputy Speaker in the Chair]

ప్రభుత్వమువారు యీ విధానముతో మార్పు తీసుకుని రాకపోతే, మన రాష్ట్రము అభివృద్ధి చెందదని నా నమ్మకము. కాబట్టి యీక మీదటనైనా ఆర్థిక మంత్రిగారు రాష్ట్రములో P.W.D. కాఫీవారు చేస్తున్న దుబారా ఖర్చు అరేకట్టించడానికి ఏదైనా ఒక మార్గమును ఆలోచించివట్టుయితే, ప్రభుత్వానికి ఎంతో డబ్బు మిగల గలదు. ప్రజలమీద ఈ అదనపు వస్తులకు ఆవరణముండదు. P.W.D. కాఫీవారు దుబారా ఖర్చు చేయకుండా, ప్రభుత్వము ఇచ్చే సొమ్ము పూర్తిగ రైతులనుంచి వంట వండించడానికి విలుగా ఖర్చు చేస్తే అధికంగా ఆహారోత్పత్తి చేయ గలుగుతారు. ఈ విధంగా చేస్తే మన రాష్ట్రములో ఆహార సమస్యయొక్క క్లిష్ట పరిస్థితి అప్పుత్యమై దేశము సభ్య శాసనాలమౌతుంది. నిజానికి ప్రభుత్వము ఈనాడు ప్రజల నుంచి సంపాదించే ఆదాయము ప్రభుత్వము సక్రమంగా వినియోగించేటట్లుయితే యీ ఆదాయము ప్రభుత్వానికి చాలాకాదు. దుబారా జరగడమువల్లనే, ప్రభుత్వానికి డబ్బు చాలక పోవచ్చు. అందువల్ల ఎంకను అదనపు వస్తులు వసూలు చేయాలని ప్రభుత్వము తలపెట్టుతున్నదని నా నమ్మకము. దుబారా ఖర్చు అరేకట్టించడానికి నేను ఒక సూచన ప్రభుత్వానికి చేయదలచు కున్నాను. మన రాష్ట్రములో పెద్దలు మంచి అనుభవముగలవారు ఎంతోమంది ఉన్నారు. వారితో మంచి నిజాయితీగలవారు కూడ ఉన్నారు. అలాంటి వారితో మంచి అనుభవజ్ఞులైనట్టి యోగ్యులైన వారినీ నెలెత్తిచేసి, ప్రజలకును, ప్రభుత్వోద్యోగస్థులకు మధ్య ఒక కమిటీని ఏర్పాటుచేసి, వారితో తగినటువంటి, అనవరతైనటువంటి అవకాశములు ఆ కమిటీ ద్వారా కలుగజేసినట్లుయితే అధికార్లవల్ల ప్రజలకుకలిగే నష్టములు వారు ప్రభుత్వము యొక్క దృష్టికి లేగలరు. దుబారా ఖర్చు అరేకట్టుట గురించి సూచనలు చేయగలరు. ప్రజల యొక్క తెలివి తక్కువతనముచేత ఏ విధముగాను అధికార్లకు ఇబ్బందులుగాని, అధికార్లవల్ల ప్రజలకు నష్టములుగాని ఉండవు. ముఖ్యంగా దుబారా ఖర్చుకాకుండాచేస్తే, దేశము సర్వలోముఖాభివృద్ధి చెందగలదు. ఈ కమిటీ ప్రజలకును, అధికార్లకును మధ్య ఏర్పాటుచేస్తే ప్రజలకు ఉన్న ఇబ్బందులు అధికార్లుచేసే దుర్వ్యయములు ఎప్పుటిప్పుడు ప్రభుత్వదృష్టికి లేగలుగుతారు. కాబట్టి ప్రభుత్వమువారు ఇలాంటి కమిటీని ఏర్పాటు చేయడానికి ఆలోచించవలెనని కోరుతున్నాను. దేశములో ముఖ్యంగా రహదార్ల విషయములో ముఖ్యంగా దెబ్బ ప్రాంతాలు చాలా పెనుకలిడి ఉన్నవని ప్రభుత్వము గుర్తించవలసిందిగా మనవి చేస్తున్నాను.

అటు రైతు తన పొలములకు ఎరువులు వగైరా తీసుకుపోవడానికిగాని ఇటు పండించిన వంటను తీసుకువచ్చి ఇతర ప్రదేశాలకు రవాణా చేయడానికిగాని గ్రామాలలో ఉప్పుటువంటి కొద్ది సౌకర్యాలు బాగావున్నప్పడే జరుగుతుంది. ఆ సౌకర్యాలు లేకుండాచేసి పండించుముఖ

పండిత మూలం ఏక్కుడికక్కడ ఉండేవాడు ఎందుకంటే సాకర్యములు లేక marketing సాకర్యములు లేకపోతే ఇంట్లో ఉండటం కరుక రవాణా సాకర్యం కూడా ఈ పట్ల ప్రాంతాలకు చాలా అవసరము. ముఖ్యంగా ఈ రోజున తూర్పు గోదావరి జిల్లా డెల్టా తాలూకాలో వున్నటువంటి central delta area లోని రోడ్లు చాలా అభివృద్ధిగా ఉన్నాయి. పేరుకు ఒప్పులు పెట్టే రోడ్లుగా ఉన్నప్పటికీ ప్రతి రోడ్డు కూడా పాదయోగ్యమే. బప్పు సర్వీసులేదు. బళ్లు పావడానికి అస్సారం లేదు. కాబట్టి డెల్టాలో వున్నటువంటి రోడ్లను అభివృద్ధి చేయించవలసిన అవసరం వందని మనవి చేస్తూ ఇంతటితో విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ ప్రగడకోటయ్య (చీరాల):—అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన ఈ సబ్సి మెంటుకి డిమాండును బలపరచు వారికి ప్రజల సమస్యలను గురించి రెండు, మూడు సూచనలు చేయాలను కుంటున్నాను. నేను గుంటూరు జిల్లా, బొవల్లి తాలూకానుంచి వచ్చాను. అది హెచ్చుభాగం డెల్టా. ఈ డెల్టాలో నీటి ఒనకరులు కల్పించడం ఎంత అవసరమో మురుగు పారుదల సాకర్యం కూడా అంతగా కల్పించాలి. మొన్న ఆగస్టులో చాలా హెచ్చుగా వర్షాలు పడ్డాయి అక్కడ తుంగభద్ర, కొల్లిమర్ల అని రెండు మురుగు కాలువలున్నాయి. ఈ కొల్లిమర్ల తుంగభద్ర దాదాపు కర్నూలు జిల్లానుంచి విసుకొండ, సత్తెనపల్లి, వలనాకు, నరసరావుపేట గుంటూరు మీదుగా యావత్తు upland areas లో కురిసినటువంటి వర్షమును మురుగుగా తీసుకురావాలి ఇవి అవ్వడంపై మాంగుతాయి. కొల్లిమర్ల, తుంగభద్ర అనేవి రెండూ సముద్రానికి 5 మైళ్లు దూరంలో ఒకటిగా చేరిపోతున్నాయి. ఆ ప్రాంతంలో ఎవ్వడూ పైరులు మునిగిపోవడం సంభవిస్తున్నది. మూడు సంవత్సరముల క్రితం బ్రహ్మాండమైన వర్షాలు వచ్చినప్పుడు ఈ కొల్లిమర్ల తుంగభద్ర మురుగు కాలువల క్రింద దాదాపు 50, 60 సే. ఎ. ఎ. రాయి సు పూర్ణంగా మునిగిపోవడం, రైతులు విపరీతంగా నష్ట పడడం సంభవించింది. అది ప్రభుత్వానికి చెప్పాము. దానికి సంబంధించిన మరమ్మత్తు కార్యాన్ని త్వరలో నిర్వహిస్తాం అని కూడా చెప్పారు. ఇంతలో వరదనిరోధక చర్యలు తీసుకోవడానికి ఇండియా ప్రభుత్వం ప్రత్యేకంగా గొంతులు ఇస్తాం అని ఒక కంట్రాటు బోర్డును ఏర్పాటు చేయడంవల్ల ఆ పథకాన్ని ఇండియా ప్రభుత్వానికి పంపించినట్లుగా ఉంది. కాని ఇంతవరకు అది మంజూరుకాబోదో, మంజూరయినదో నాకు పుష్పంగా తెలియదు కాని మల్లా మొన్న వచ్చినటువంటి వరదలవల్ల దాదాపు 30 సే. ఎ. రాయి పూర్తిగా ముంపు అయిపోయినాయి. మల్లా నాడు తెచ్చి ఆ ప్రాంతాలలో వాటడం సాధ్యపడలేదు. అందువల్ల ఏదయినా ఒక విషయాన్ని చెబితే దానిని గూర్చి ప్రభుత్వం యోచిస్తున్నదా లేదా అన్న సందేహం సభ్యులకు కలుగుతున్నది. ఇలాంటి ఉన్నంతకాలం ప్రజల విశ్వాసాన్ని మనం సంపూర్ణంగా పొందడం కష్టం అన్న విషయాన్ని మాత్రం ప్రభుత్వానికి నేను గుర్తుచేస్తున్నాను. ఇప్పుడే నా త్వరపడి ఈ కొల్లిమర్ల తుంగభద్ర మురుగు కాలువలను వెడల్పు చేయడమో drain కు మరొక diversion ఏర్పాటు చేయడమో చేయాలి అది సాంకేతికంగా ఖిల నిర్మి చెప్పవలసిన విషయం అనుకుంటాను. దానికి సంబంధించిన ఏర్పాట్లన్నీ చేసి వరిపోతలకు ముంపులేమిండా చూడాలి. ఒక పైవున ఆహార ధాన్యాలు అదనంగా పండించాలంటున్నారు. ఆహార ధాన్యాలు అదనంగా పండించడానికి ఏర్పడే ఆహార ధాన్యాలు తాలూకాలో, రెవెన్యూ బోర్డు పట్టుకున్న ప్రాంతం చేసినా మంత్రులువచ్చి బ్రహ్మాండమైన పథకం ఉపన్యాసములు చెప్పినా, ఉపన్యాసముల

పట్నం ఆహార ధాన్యాల మార్కెట్ లకు అందుబాటులోకి వచ్చే అవకాశం లేదని, అందుకు అవసరమైన సదుపాయాలను అవకాశాలు ప్రభుత్వం తప్పనిసరిగా కల్పించాలని నేను నిష్పత్తి చేస్తున్నాను. పోతే ఎన్నడూ ఎరుగని విధంగా ఈ సంవత్సరం పరిపైరుకు తెగులుపట్టింది. ఆది ఏమో వ్యవసాయ శాఖవారు చెప్పాలి. ఇంతవరకు డెల్టా ప్రాంతాలలో చాలా సంవత్సరాలుగా పరిసి పండిస్తున్నారని గాని ఎన్నడూ తెగులు అనేది ఎరుగదు. ఈ సంవత్సరం వివరీతంగా తెగులుపట్టి కిందవస్తూ దుబ్బలంతా కొట్టిపేయడం ప్రారంభం చేసినది. దానికి వ్యవసాయ శాఖవారు సరియైన మందు కనిపెట్టారో తేదోగాని మొత్తంమీద ఏదో మందుపేయవలసినదని రైతులకు చెప్పారు దానికి ఏదో గోచిపెట్టుకొని మాత్రమే మందు పేయాలన్నారు. గుడ్డలంతా విడిచి పేయవలసినదన్నారు. ఆ చేతులు కాలునతో కడుగకూడదన్నారు. బావులకు దగ్గరగా కడుగకూడదన్నారు. ఇవన్నీ చేయించిన తరువాత ఎట్లాగో మొత్తంమీద ఏదోజరిగి చివరకు వశువులు చావడం సంభవించినది.

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి :—ఆ డిపార్టుమెంటు వారందరూ గోచి పెట్టుకున్నారా?

శ్రీ ప్రగడకోటయ్య :—ఆ డిపార్టుమెంటువారు ఆపని చేస్తే కదా? డిపార్టుమెంటువారు ఎన్నడూ demonstration చేయరు. Demonstration చేయడం డిపార్టుమెంటువారికి సాధ్యంకాదు. అదేదో అక్కడున్న బక్క చిక్కిన రైతులను ఆర్థం పెట్టుకుని వ్యవసాయం చేయవలసినదే తప్ప డిపార్టుమెంటు స్వయంగా demonstration చేయడం సాధ్యంకాదు. బహుశః వారికి చేతకాదు కూడా. ఇవ్వడం జరిగిన సంఘటన ఏమిటంటే అమందు ఏమిటో తెలియదు. సరిగా పరిశోధన చేశారోలేదో తెలియదు. వశువులు మాత్రం చేస్తున్నాయి. గట్లమీద ఉన్నటువంటి మేత కోసుకువచ్చి రైతులు వశువులకు పేస్తుంటే మా గామీమానికే సంబంధించినవి అయిదు వశువులు చచ్చిపోయాయి. ఇది వ్యవసాయ శాఖవారు నిర్దుహిస్తున్నటువంటి కార్యక్రమం. మనం బ్రహ్మాండంగా కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి ఆహార ధాన్యాల అధికౌత్సత్తికి పుసి చేస్తున్నాం అంటున్నారు. కాని అందుకు తగ్గట్టుగా వ్యవసాయ శాఖ పని చేయడములేదు. కాబట్టి తమ చేతకానితనాన్నివూనా వ్యవసాయ శాఖవారు అంగీకరించాలి. చేతనయితే స్పష్టంగా చెప్పాలి. అంతేతప్ప చేతకాని ప్రక్రియలన్నీ చేపి అటు రైతులకు అపారమైన సమ్మాన్ని కలిగించడం ఇటు వశువులకు నిశేషమైన సమ్మాన్ని కలిగించడం, ఈ చిక్కులన్నీ ఎందుకు వస్తున్నాయి? ఈ చిక్కులను పరిష్కరించడానికి ప్రభుత్వం త్వరగా చర్యలు తీసుకోకుంటే ప్రజలు ప్రభుత్వాన్ని గూర్చి ఏమీ అనుకుంటారో దాన్ని గూర్చి పేరుగా చెప్పనవసరంలేదు. Fisheries విషయం చాలా చిత్రమైనదిగా ఉంది.

Fisheries మీద ఎవరికి సంపూర్ణమయిన యాజమాన్యంవుందో మాకు అర్థం కావడంలేదు. ఎవరైనా చేతల సహకార సంఘాలు పెట్టుకోవచ్చునన్నారు. లేక బట్టలు ఉరుక్కునే చాకలివారు కూడా ఆ చెరువులో చేతులు పట్టుకోవడానికి దరఖాస్తులు పెట్టుకోవచ్చు నన్నారు. దానికి కామలిన G.O. లున్నాయి. సహకార శాఖను యాచిస్తే వారు చివరికి అతికష్టంమీద సంఘాలను పెడుతున్నారు. వంశాయితీ తోడ్పడి రేజిల్యూషను కాలంటే పార్టీలు వస్తాయి. ఈ రజకులు అధికారంలో ఉన్నవారికి వోటు చేశారా లేదా? లేక అక్కడున్న పల్లెకార్లు అధికారం తోపున్న ప్రెసిడెంటుకు వోట్లు ఇచ్చారా లేదా అన్నదన్నీతో వారి దరఖాస్తులను పరిశీలించడం సంభవిస్తున్నది. వారు కూడా ప్రజలే. వారు ఏపార్టీకి వోటిచ్చినప్పటికీ వారి నీచవ పరిస్థితులు

చేయడం అన్నది మర ప్రభుత్వం యొక్క ధర్మం, పంచాయితీ ధర్మం అనేకానీ చాలా కారణమువల్ల. తరువాత రెవెన్యూ శాఖవారు వాళ్ళకు lease ఇస్తున్నారు. ఖజానాలో దబ్బు కట్టమంటారు. Lease తేచ్చుకున్న తరువాత Fisheries Department ఇవ్వజ్జేర్లు బెజవాడనుండి ఒక సర్క్యూలరు పంపిస్తాడు. “మీరు ఇందులో చేపలు పట్టడానికి వీలులేదు. జీర్ణా కలెక్టరుగారు మీకు lease ఇచ్చినప్పటికీ కూడా మీరు చేపలు పట్టడానికి వీలులేదు. మేముతా చాలా పరిశోధనలు చేస్తున్నాం” అని ఇవ్వజ్జేర్లు తాళీడు పంపిస్తుంటారు. మళ్ళావారు అమాయకులు కాబట్టి ఒకవేళ ఏనయినా చేపలు పట్టడానికి వెళ్ళితే వాళ్ళను పట్టి నిర్బంధం చేసేటటువంటి వ్యవహారం కూడావుంది. చీరాల బాపట్ల ప్రాంతంలో ఫిషరీస్ శాఖవారు చేస్తున్నటువంటి వ్యవహారం చాలా ఘోరంగావుంది; చాలా అక్రమంగావుంది; చాలా అన్యాయంగా ఉంది అని చాలా స్పష్టంగా చెబుతున్నాను. దీనిని గూర్చి కలెక్టరుగారికి నేను స్వయంగా నివేదించాను. అందులో వారు ఆ G.O. ఏమిటో దానిని కూడా నేను పరిశీలించబలసివుంది, నేను అప్పుడే ఏమీ చెప్పడానికి వీలులేదు” అన్నారు. వారు ఏదో G.O. mention చేశారు. ఈ తీరముక పరిస్థితి ప్రభుత్వానికి పానంతకాలం, “మేము ఏదో లడుగున పడిపోయిన వాళ్ళను అభివృద్ధి చేస్తున్నాం, G.O. లు pass చేస్తున్నాం” అని ఇక్కడ Secretariat level లో కూర్చుని తేప్పడం, అక్కడ department మధ్యగాని, అధికారుల మధ్యగాని సరైనటువంటి సమన్వయం లేకపోవడం ఆ సమన్వయం లేకపోవడంవల్ల ప్రజలకు ఇబ్బంది కలుగడం, దీనిని పరిశీలించి సవరించకుండా వార్ల పేరుతో ఎన్ని లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టినా ఎన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టినా బహుశః వీరి జీవన పరిస్థితులు చక్కచేయడం సాధ్యంకాదేమో అన్న విషయాన్ని మాత్రం నేను మనవి చేస్తున్నాను.

ఇలాంటి చిక్కులు ఎందుకు వస్తున్నాయి? వీటిని గురించి చెప్పవచ్చుడు కనీసం ఎంత మంది మంత్రులు యొక్కడ హాజరై వున్నారు? ఈ సస్టిమెంటరీ డిమాండ్లపై చర్చ జరుగు తున్నప్పుడు ఆర్థికమంత్రిలోపాటు మిగతా మంత్రులంతా కూర్చుని వారేవారి శాఖలకు సంబంధించిన వ్యవహారాలను గూర్చి సభ్యులు యేమీ చెబుతున్నారో అవి ఆలోచించ తగిన విషయాలవునా కాదా—వీటిని పరిశీలించడానికి అవకాశం వుందా లేదా అనే యోచన చేయడానికి కూడా మంత్రులకు అవకాశం లేనటువంటి పరిస్థితులలో మనము ఈవ్యాధి శాసన సభలను నిర్వహించు కుంటున్నామంటే యిది చాలా విచారమైన విషయమనినేను మనవి చేస్తున్నాను. ఇదంతా ఆర్థిక మంత్రిగారు మోసుకొనిపోయి బహుశః మిగతా శాఖల మంత్రులందరికీ చెప్పడం యిదంతా వారు ఎప్పుడూ పరిశీలన చేయడం సంభ వించేటటువంటి విషయంకాదు. అందువల్ల దయ యించి సభ్యులు వారి అభి ప్రాయాలను చెప్పినప్పుడు ఇది చేయడానికి సాధ్యమవుతుంది, ఇది చేయ డానికి సాధ్యంకాదు, మాకున్న చిక్కులేవీ, యీ చిక్కులను అధిక మించడానికి యివ్యాధి వున్నటువంటి “యంత్రాంగంలో మా భూకాశంలేద నేదే స్పష్టంగా చెప్పిన యెడల “మాప్రభుత్వం యిది చేయలేదు. మేము చేయగలిగింది యంతవరకే” అని మేము ప్రజలకు చెబుతాము. ఏదో మేము తనిపించి ఆశలన్నీ పెట్టాము, “గొర్రెగారు ఏదో చెప్పారు. స్వర్గరాజ్యం వున్నట్లంటారు; రామరాజ్యం వున్నట్లంటారు” అన్నారు. “దేశంలో తన్ను నలభై కోట్ల జనం మధ్య యేమీ ఆరాటము లేకుండా పోరాటము లేకుండా స్వార్థులు లేకుండా ప్రకారంగా వరసర సహకారంతో ప్రతీకడానికి అవకాశాలు కల్పిస్తాం” అనే చెప్పారు.

“ఇదేనా మనం నేను కట్టిచ్చున్నటువంటి అవకాశం?” అనే ఎదురు ప్రశ్న గ్రహించి ముందుకు వెళ్తున్నప్పుడు తానె సభ్యులను పేర్కొన్నప్పుడు వారు చాలా బాధ పడవలసి వస్తున్నది. వారు మామూలుగా తలవంచుకొని తిరిగి రావలసివస్తుంటే పరిస్థితులు వస్తున్నాయి. అందువల్ల మంత్రులు యీ విషయం గ్రహించాలి. అయితే మంత్రులు అనుకోవచ్చు, “మేము పెళ్ళినివ్వడం దండలు పేస్తున్నాము. పెద్ద పెద్ద పందీర్లు నిర్మాణం చేస్తున్నారు; ఒకటికీ నాలుగు పైలెటు చాలా ఏర్పాటు చేస్తున్నారు; మేము ఉపన్యాసం చేస్తున్నాం; పత్రికలలో పెద్ద అక్షరాలలో పేరు తున్నాయి; మేము తిరిగి వస్తున్నాం” అని అనుకుంటే ప్రయోజనం లేదు. “వాస్తవికంగా ప్రజల దృక్పథం యేవిధంగా వున్నది?” అని వారు ఆర్థం చేసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేసుకోవాలి. 1962, 1952 కానుకలు, అందులో సందేహంలేదు. 1962 1952 కాక తప్పదని నిశ్చయించుకొని చేపవచ్చు కాంగ్రెసు సంఘ అయినా అధికారం వున్న కాంగ్రెసు మంత్రి వర్గం అయినా పరిస్థితులు యీ విధంగా కనిపిస్తున్నాయి కాబట్టి కొంచెం పెనుకకు తిరిగి ఆలోచించ వలసివస్తువంటి అవసరం వుందని నేను వాదించేస్తున్నాను. **Khadi & Village Industries Board** యొక్క ముని బ్రహ్మాండమైన కార్యక్రమం వుంది. పైదరాబాదుకు ఒక **Khadi and Village Industries Board** వుంది. “అయ్యా, ఆంధ్రప్రదేశ్‌లోనికి సంబంధించి నంత వరకు **Khadi and Village Industries Board** తేదు కాబట్టి అఖిల భారత ఖాదీ, గ్రామ ప్రశిక్షణ బోర్డు వారిచే గ్రాంటులను సద్వినియోగం చేసుకొని కుటీర పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేయడానికి అవకాశం లేకుండా వున్నదని, అందువల్ల మీరు పైదరాబాదు **Khadi and Village Industries Board** యొక్క area of operation ను మొత్తం ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌కు వర్తించ చేసి మొత్తం అఖిల భారత ఖాదీ గ్రామ పరిశ్రమ బోర్డు యిచ్చేటటువంటి గ్రాంటును సద్వినియోగం చేసుకొనడానికి అవకాశం యివ్వవలసిందే అని అడుగుతుంటే—యివ్వాలన్న మనం స్వయంబరు మొదటి తేదిన వార్షిక కోతలను బ్రహ్మాండంగా జరుపుకోబోతున్నామే—ఎందుకు సంవత్సరకాలంపట్టువలసి వచ్చిందని నేను అడుగుతున్నాను. ఇది **Industries Department** యొక్క లోపమా? లేక **Law Department** యొక్క లోపమా? ఎవరికి లోపమని నేను అడుగుతున్నాను. ఈ లోపాలను ఇక్కడ మంత్రులుగాని యేవ్వడయినా పరిశీలన చేశారా? **Area of operation** పెంచడం కోసమని ఎందుకు యింత అలస్యం జరుప వలసి వచ్చింది? ఇదేమీ పెద్ద బ్రహ్మాండమైనది కాదు ఒక సిద్ధాంతాన్ని అంగీకరించాము. దానిని అమలు పరుచడానికి ఎందుకంత జాప్యము?

డాక్టరు బి. గోపాలరెడ్డి:—ఖాదీ బోర్డు అనేది భారత ప్రభుత్వం వారిది; ఖాదీ బోర్డు వారిది, కాని యీ ప్రభుత్వానికి సంబంధించి నటువంటిది కాదు.

శ్రీ ప్రగడ కోటయ్య:—అఖిల భారత ఖాదీ గ్రామ పరిశ్రమల బోర్డు యొక్క కార్యకలాపాలను సమన్వయ పరచడానికి వివిధ రాష్ట్రాలలో చట్ట సమృతమైనటువంటి ఖాదీ బోర్డు నిర్మాణం చేయవలసివదని ఇండీయా ప్రభుత్వం చెప్పింది. కాని పూర్వపు ఆంధ్ర ప్రభుత్వం అపని చేయలేదు. కాని నాన పైదరాబాదు ప్రభుత్వం చేసినప్పుడు ఒక చట్టాన్ని మంజూరు చేసింది. ఆ చట్టానికి లోబడి పైదరాబాదు ఖాదీ గ్రామ పరిశ్రమల బోర్డు పనిచేస్తున్నది. ఆ ఖాదీ గ్రామ పరిశ్రమల బోర్డు యొక్క కార్య కలాపాలను మొత్తం ఆంధ్ర ప్రదేశ్ రాష్ట్రానికి

ప్రతిపక్ష చేయడం కోసమని దాని area of operation ను extend చేశారు. ఎందుకు అవసరమై నట వంటి amendments వెట్టి యీ బిల్లుని pass చేసి పూర్వపు ఆంగ్ల రౌప్రెజంట్ యీ చేతి వుత్తులు గ్రామ సర్పంచిలకు సంబంధించి కార్య కలాపం అంతా కూడా ముచర్లాప్రభాదీ బోర్డు యాజమాన్యావ జరిగేటట్లు గావ్వంతు యింకా అభివృద్ధి కరమైనటువంటి వసుల్లు జరిపడానికి అవకాశం వుండేది. ప్రస్తుతం మైన కాన్వలక్షనుకాదు. ఇది ఒక రోజులో, లేక 10 రోజులలో, 15 రోజులలో చేయగలిగిన పని, ఎందుకు సంవత్సరం కాలం వట్టిందని ఎదుగుతున్నాయి. దీనికి ఎన్నో సార్లు పట్టుబడినా, ఎన్నోసార్లు చవినియంగా చెప్పుకోవడం, ఎన్నో విజ్ఞప్తులు వంపించి కోవడం జరిగింది. “ఇది Finance Department యొక్క రోజునా. Industries Department యొక్క రోజునా? లేక Director of Industries దీనికి బాధ్యులారా? ఎవరు దీనికి బాధ్యులు?” అన్న విషయం ఎప్పుడయినా ఆలోచిస్తున్నారా? అని అడుగు తున్నాను. అంతేకాదు. ఇవాళ్ళు డబ్బు కావాలని అడుగునామన, డబ్బు కావాలనడంకాదు ఆనయి డబ్బు ఎక్కడ దుర్బినియోగం అవుతోందో ఆలోచిస్తారా? ఇవాళ్ళు డెల్టా areas కు సంబంధించినంత వరకు ఏ బాన్ మొదటి తదితర యిక సీట్లు వదల బోతున్నారనే రోజుకు అక్కడ కాలనల మరన్నుత్తు చేయడానికి ప్రారంభం చేస్తారు, ఎంత త్రవ్వతారో మూకు అర్థంకాదు, మొత్తం మీది పలుచ, పార మూత్రం కాలనలో పేసిపట్టుగావుంటుంది. మరు నాటికి సీట్లు వస్తాయి. ఆ రోజున ఆ department అంతా ఒక గజం త్రవ్వితే పది గజాలు త్రవ్వినట్లు కట్టులు పోసినట్లు ప్రాసుకాని బిల్లులు చెల్లిస్తే డబ్బంతా ఆ విధంగా దుబారా అయిపోతుంటే దీనిని check చేయడానికి యీ దుబారాను నిలవడానికి ప్రభుత్వం యేమి చర్యలు తీసుకుంటున్నారు? ఇలాంటివి అనేకసార్లు కానం సభలో ఫిర్యాదులు చేశాము. ఈ ఫిర్యాదులు ఎప్పుడయినా ప్రభుత్వం పరిశీలన చేయడానికి ప్రయత్నం చేసినదా? “ఏదో శాసన సభ్యులు చెబుతున్నారు, అది పట్టించు కోకుండా మన కార్య కలాపాలను మనం నిర్వహించుకుంటున్నాం” అనేదేనా ప్రభుత్వం యొక్క ధోరణి? అని అడుగు తున్నాను. Public works కు సంబంధించిన ఒక ఉదాహరణ చెప్పాను ఆహార ధాన్యాల ధరల విషయం చెబితే మంత్రి వర్గానికి చాలా కష్టంగా వుంటుంది. కాని నేను ఆహార ధాన్యాల ధరలు పెరగడం వల్ల ఎంతో మంది గ్రామాలలో బాధ పడుతున్నారు. ఎంతో మంది దీనపస్తులుంటున్నారు. ఈ విషయంలో అవతల కేరళ ప్రభుత్వం, మదరాసు ప్రభుత్వం ఇండియా ప్రభుత్వంపై బిడ్డితో subsidy తప్పకాని చౌక ధాన్యాల డేపోలను నిర్వహిస్తున్నప్పుడు ఆంగ్ల ప్రభుత్వం ఆ పనిచేయడానికి గల అడ్డంకి యేమిటనే విషయంనాకు బోధ పడడంలేదు, అయితే వారు దీనిని surplus state అంటున్నారు. “ఇది, surplus state కాబట్టి నేను యేమీ subsidy ఇవ్వడానికి అవకాశం లేదు” అని ఇండియా ప్రభుత్వం చెప్పి వుండవచ్చు. “కాని యిది ఎంతవరకు Surplus State అని నేను అడుగు తున్నాను. మనకు మొత్తం ఆంగ్ల ప్రదేశ్ లో 193 కాలాకాలున్నాయి, ఆ 193 కాలాకాలలో 17 కాలాకాలు మాత్రమే డెల్టా కాలాకాలు, మిగతా కాలాకాలన్నీ dry కాలాకాలు, 17 కాలాకాలు surplus అయ్యివుండ వచ్చు. కాని మిగతా 176 కాలాకాలు deficit

తాలూకా కౌంట్రీ వారు ఎంతో బాధపడుతున్నారు. ఎంతగానో ధరలు పెరిగి వున్నాయి? లంచకేటాకుండా గ్రామాలలో నిరుద్యోగ సమస్య క్రమ క్రమంగా రోజు రోజుకు పెరిగి పోయి పేర్లె శరం పెరిగి ఫలితంగా చరై సలూపంటి ఆదాయము గాని జీతాలు గాని తేలి ఫలితంగా గ్రామాలలో వున్నటువంటి చేతి వుత్తులవారుగాని తేక యితర పారిశ్రామిక జనులు గాని నేడు ఎంతో యిండ్ల కడుకుంటే దీనిని కూడా ప్రక్కకు పెట్టి వేస్తున్నది మంత్రివర్గం. ఇది చరై సలూపంటి విధానం మాత్రంకాదని నేను మనవి చేస్తున్నాను. మీరు ఇండియా ప్రభుత్వం మీద బట్టిడి పెట్టండి. తేదా మరొక మార్గాన్ని అనుసరించండి. మొత్తంమీద చాలా బీదరికంతో మీ బాధలు అనుభవిస్తున్నందుకేనా మీరు యీ చౌక ధాన్యాన్ని లందించడానికి అవకాశం యివ్వాలి. ఇది చేబితే అహార ధాన్యాల ధరలు తగ్గించ వలసినదని ప్రగడ కోరియ్య చెబుతున్నా దని శాసన సభలో గాని బయట గాని చెప్పడానికి తయారు కావచ్చు. అహార ధాన్యాల ధరలు రైతులకు ఎంతవరకు గిట్ట బాటుగావుంటాయో అంత వరకు యివ్వండి; తేదా యింకా పది రూపాయలు అదనంగా యివ్వవలసిన అమెరం వుందని ప్రభుత్వం భావిస్తే దానికి నా అభ్యంతరంలేదు. ఎందుకంటే, అహార ధాన్యాలు అదనంగా పొందాలన్నప్పుడు రైతు నిజముగా కష్టపడి నేర్పుము చేస్తున్నప్పుడు, అదనంకూడా వానకుండా అన్నిటికీ తగించి ధాన్యాన్ని పండిస్తున్నప్పుడు గిట్టుబాట్లైన ధరయివ్వడంవ్యాయం, ఇవ్వాలివద్దు చస్తే సుల్తాన్ ఎద్దును కొనుక్కొని, నాగలి నిరిగితే మల్లానాగలి తెచ్చుకొని పేసిన ఎరనలు పర్వాల వల్ల కొట్టుకొని పోతే మల్లా ఎరువులు కొనుక్కొని పేస్తూ రైతులు కష్టపడుతున్నా. ఎలా వాస్తవమే, దీనిని కాదని చెప్పడానికి నీలు లేదు. రైతులకు గిట్టు బాటు య్యేధరయివ్వండి. కాని నేడు మిగతావారి జీవన పరిస్థితులు పెరిగి నప్పుడు, మిగతావారు దానివల్ల బాధ పడుతున్నప్పుడు పారిశ్రాధను కొంత వరకు తగ్గించడానికి ప్రభుత్వం concrete గా యేమీ చేసినదని నేను అడుగుతున్నాను. సంవత్సరముగా యీ సమస్య ప్రభుత్వం ముందున్నప్పుడు చేసిన దేమిటి? ప్రభుత్వం ఇందులో ఒక అంగుళం ముందుకు వెళ్ళినదా? తేకపోతే చెప్పడం వరకే జరుగుతుందా అని అడుగుతున్నాను. ఈ సమస్యను కూడా ప్రభుత్వం పరిశీలన చేసి ఏదయినా సహాయం చేయవలసివుంది. ముఖ్యంగా చేసేత పరిశ్రమ వ్యవహారం వుంది. దానిలో చాలాక్లిష్ట పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. రాష్ట్ర మొత్తంమీద 5 లక్షల చేమగ్గాలుంటే అందులో బహుశా ఒకలక్ష మగ్గాలు కూడ నేడు పనిచేయడం లేదని చేబితే అతిశయోక్తి కాదు. కావాలంటే Co-operative Department యాజమాన్యానగాని Director of Industries యాజమాన్యానగాని statistics తీయించండి గతమాడు మాసాలుగా చేసినటువంటి బట్టలన్నీ అమ్మ కం కానందువల్ల చేసేత సహకార సంఘాలకు కావలసి పెట్టుబడి లేకుండాపోయింది ఎవ్వడో ఏప్రిలు మొదటి కేదీని ఇండియా ప్రభుత్వంవారు చెప్పారు, "మేము loan యివ్వబోవడం లేదు. మీరు Reserve Bank నుంచి అప్పు తెచ్చుకో వలసినదీ" అని, మనం యివ్వడేక్కడున్నాము? అక్కేబరు చివరలో నున్నాం ఏడా మాసాలు గడిచిపోయింది. ఏడు మాసముల అనంతరం Reserve Bank of India నేడు రాష్ట్రంలో వున్నటువంటి చేసేత సహకార సంఘాలకు గాని కేంద్ర చేసేత సహకార సంఘాలకు గాని ఒక కానీ అప్పు యిచ్చిందా? అప్పు యివ్వక పోవడానికి, గల కారణం యేమిటి? రాష్ట్ర ప్రభుత్వం ఏమీ చేస్తున్నదని అడుగుతున్నాను. Co-operative Department యేమీ చేస్తున్నదని అడుగుతున్నాను. మేము చెప్పడం లేదంటారు. ప్రభుత్వానికి రోజూ చెప్పకుంటున్నాం. రోజూ అర్జీలు వంపించు కుంటున్నాం. Reserve Bank నుంచి loans

కాపాడుకొన్నాము. Reserve Bank నుంచి మాకు అప్పు తప్పించి యివ్వబడినది చె. తే
... రోజు మాకు అప్పులు యివ్వబడినవంటే, ఉన్న కొద్దిపెట్టడంతో మేము వ్యయించి
... ప్రభుత్వం చేసేత మాకొకటే అప్పులో 45 లక్షల రూపాయలు పెట్టాలి నిలువ వుండే అంశం.
... తాటి పరిస్థితులు నేడు పెడదరాబాదు సంఘంలో కూడా వున్నాయి. మొత్తంమీద తన
... ఎదురు వచ్చింది? అవతలి చండేయా ప్రభుత్వం కొన్ని పాఠశాలలు చేస్తున్నది. ద్వితీయ పంచవర్ష
... ప్రణాళికలో కుటీర పరిశ్రమలను అభివృద్ధి చేయడానికి భారీ సహకృతిని కుటీర పరిశ్రమల
... సహకృతిని విభాగం చేస్తూ అని చెప్పారు. విభాగం చేస్తూ అని చెప్పి 1952 ను సంవత్సరం
... క్రిందారు 21వ తేదీన మిల్లులు' యీ మేరకు మించి ధోవతులు ఉత్పత్తి చేయడానికి మీరు
... తమి' executive orders చేశారు. ఆ executive orders మొత్తం మొత్తంనే
... మొత్తంలో రద్దు చేసి మిల్లులు మళ్ళీ స్వేచ్ఛాను సారంగా మిల్లు ధోవతులు ఉత్పత్తి
... చేయడానికి అనుమతి యిచ్చారు. అనుమతి యివ్వడం వల్ల నేడు మిల్లు ధోవతులలో పోటీ
... పెరిగి పోయింది.

అంతేకాకుండా ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక పేరట విదేశాలకు ఎగుమతిచేసే మిత్తం
... మిల్లులు 35 కోట్ల గజాల బట్టను అదనంగా తయారు చేసుకోవచ్చునని చెప్పారు. తయారు
... చేసిన తరువాత ఎగుమతి కావడంలేదు. ఈ దేశంలో అమ్ముకోవాలంటే 'గజానికి ఒక కాని
... ఇచ్చి అమ్ముకోవాలి' అని పార్లమెంటులో ఒక శాసనం చేశారు. ఈ విధంగా విదేశాలకు ఎంబానోకి
... తయారుచేసిన 35 కోట్ల గజాల బట్టను మన మార్కెట్టులో పెట్టడం మన రాష్ట్రం
... మొత్తంమీద 4 లక్షల చేమగ్గులకుపైగా, అంటే 20 లక్షల చేసేత పారిశ్రామికాలకు
... వనితేక బాధపడుతున్నారు. కాని ఈ పరిస్థితిని చక్కపర్చడానికి ప్రభుత్వం ఏమి చర్యలు
... తీసుకోవటంలేదు. ఈ క్లిష్ట పరిస్థితులను తొలగించడానికి రాష్ట్ర ప్రభుత్వము, కేంద్ర ప్రభుత్వ
... ముతో సంప్రదించవలసిన అవసరంవుంది. ఈ చేసేతవారి సమస్యలను త్వరగా పరిష్కరించడానికి
... ప్రయత్నం చేయాలి. ప్రభుత్వం వారిని నిర్లక్ష్యం చేస్తే వారికిచ్చిన వాగ్దానాలు అమలు పరచే
... వారెవరు? పన్నులు పేయాలంటే ఒక్కరోజు చర్చ చాలటములేదు. పదిరోజులు చర్చిస్తున్నామని
... కాని ఆ పన్నులవల్ల వచ్చేడబ్బును ఖర్చు చేయాలంటే ఒక గంట కూడా చర్చిస్తున్నామా? అని
... అడుగుతున్నాను. పన్నులు పేయాలనే బిల్లుకు ఎన్ని గంటలకాలం పెచ్చిస్తున్నామో ఆ పన్నులవలన
... వచ్చే ఆదాయాన్ని ఖర్చుపెట్టాలని చర్చించడానికి అన్ని గంటలకాలం పెచ్చించటంలేదు, ఎందుకని
... అడిగితే 'ఇదంతా మా examination అంటారు. ఎగ్జిక్యూటివ్ వర్క్ అయిపోయింది'
... కానన సభ్యుల యొక్క సలహాలను తీసుకొని నక్రమమైన, కాధ్యక్రమమును రూపొందించి
... ప్రజలకు పహాయం చేయడానికి ప్రభుత్వం ముందుకు రావాలని తేలియజేస్తూ ఇంతటితో వెళ్తు
... తీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (నల్లెపల్లి) :—అధ్యక్షా, బడ్జెటు present చేసిన
... మూడు నెలల అనంతరం మనం ఇప్పుడు ప్రమాదేశము అయినాము. ఇప్పుడు సబ్జిమెంటురి
... బడ్జెటును discuss చేయాలి. గవర్నరుగారి స్పీచ్ వున్నట్లు యితే రాష్ట్రములో వున్న పరిస్థితిని
... కొంత పరిశీలించడానికి మీరు డొండ్డి. "గవర్నరుగారి స్పీచ్ మీద ఇతర విషయాలు మాట్లాడితే
... గా డొంట్టుందికాని మరి ఇప్పుడు ఎందుకు మాట్లాడతారు?" అని గోపాలకృష్ణగారు అనవచ్చు.

న్యాయంగానూ, మాకు ఆ ఉపకారంలేదు. కానీ అన్యాయాన్ని ఆశీక్రమించడానికి కొంత భయంగావుంది.

ప్రస్తుతం దేశంలోవున్న పరిస్థితులు చాలా దారుణంగా ఉన్నవి. ఆర్థిక విధానము సరిగా లేనందువల్ల దేశంలోని ప్రజలు చాలా బాధపడుతున్నారు. ఒకప్పుడు లభిక వర్నాలవల్ల, ఒకటి వర్నాలు లేకపోవటంవల్ల, పంటలు దెబ్బతిన్నవి. వున్నాన పైరు కొద్దిగా పండినందువల్ల సంతాపించి ధరలు తగ్గుతాయని ప్రజలు అనుకొన్నారు. నిజముగా ధరలు తగ్గినట్లే కనిపించాయి, ఒకటి రెండు రోజులకంటే ఎక్కువ తగ్గలేదు. వర్నాలు ఆగగానే ఎండకాలంలోని ధరలకంటే కూడా ఎక్కువగా పెరిగిపోయాయి. Food Enquiry Committee వచ్చినప్పుడు వారికి ఈ ప్రభుత్వం ఇచ్చిన వివరాలు చూస్తే, ప్రభుత్వానికి ఒక అభిప్రాయంలేదని శ్రీ ఆశోక మేహతా చెప్పారు. ఒకరు ఒకమాటచెబితే ఇంకొకరు ఇంకొకమాట చెప్పారు. ఏదీ ప్రభుత్వం represent చేస్తోందో, ప్రభుత్వం యొక్క అభిప్రాయం ఏమిటో తెలలేదు. ధరలు పెరిగి పోతున్నందువల్ల ప్రజలు మాడిపోతున్నారనేమాట నిజం. ధనిక రైతుల బలముతో, ప్రభుత్వం ధరలు పెంచాలని కోరుతున్నమాట నిజం. ప్రజల జీవనం మరచిపోయి ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తున్న మాట నిజం. ఈ రోజువున్న పరిస్థితిని గురించి శ్రీ జైన్ మాట్లాడితే వీరికి కష్టంగా ఉండవచ్చు గానీ ప్రభుత్వం ఈ ధరల విషయం తీవ్రంగా ఆలోచించవలసిన అవసరంవుంది. గుంటూరు జిల్లాలో ఒక ప్రాంతంవారు మాకు ఒక Fair price shop పెట్టమని అడిగారు మీదీ surplus జిల్లా. కాబట్టి ఇక్కడ పెట్టటానికి వీలులేదని వారు సమాధానం ఇచ్చారు. జిల్లా surplus అయితే తాలూకా surplus కాదు. కింగ్డం సరివర్తనము పంట చాలా తక్కువ పండింది. ఈ సంవత్సరం అసలు పండలేదు. కాబట్టి ధరలు పెరగకుండా ప్రభుత్వం చూడాలి.

ఈ నాడు unemployment చాలా తీవ్రంగా ఉందని ప్రభుత్వం గుర్తు ఉంచుకోవాలి. దాని నివారణోపాయం ప్రభుత్వం ఆలోచించటంలేదు. ఉద్యోగముల కొరకు దరఖాస్తులు పెట్టుకోమని Public Service Commission ప్రకటించింది. అది చూచి దాదాపు 50, 60 వేల మంది యువకులు 10-0-0 కట్టి ధరఖాస్తు ఫారములు పంపుకొన్నారు. ఇప్పుడు ఎకానమి కమిటీవారు 'మేము చెప్పేవరకు మీరు ఎవరినీ రిక్రూట్ చేయటానికి వీలులేదు. అంతవరకు మానేయండి' అని Public Service Commission లో చెప్పినట్లు వినాను. ఇది చాలా అన్యాయమైన విషయము కట్టుపడి ఎట్లాగో డబ్బుకట్టిన వారేని గౌరవించక అలా అట్టి పెట్టుటం మంచిదికాదు. అనువర మైన ప్రకటనలు చేయకుండా ఖచ్చితమైన ఒక సిద్ధాంతమును ప్రభుత్వం రూపొందించుకోవాలి. ఉద్యోగాలు ఇస్తాము, రమ్మని' పిలిచి మరల ఇప్పుడు మానుకోమని చెప్పటం అన్యాయం. ఇది అబద్ధమని చెబితే చాలా సంతోషిస్తాను.

[Srimathi Lakshmi Kanthamma in the Chair]

ఈ మంత్రివర్గపు హడావుడితోను, వారితో వారికిగల లుకలుకుతోను ప్రజావికం సభకు సాగుతున్నారని. అది మా నిషయం మీకెందుతో అని వారు అనవచ్చు. అది గృహాగ్నిప్రమాదం.

గృహమంత్రిపాతే బాధలేదు. కాని ఇళ్ళకు, గొర్రులకు కూడా ఆవరిస్తుందేమోనని భయం పేర్చుచుంది. day to day administration లో 'మనవాడ' వచ్చేసే ఈ పనిచేయి. మనవాడు రాకపోతేవద్దు' అని ప్రతి జిల్లాకు, ప్రతి తాలూకాకు తమ మిషిని approve చేసి, అతనికి complete instructions ఇచ్చారు. అటువంటివివుంటే ప్రభుత్వం సక్రమంగా నడవదు.

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి :—అలాంటి instructions ఇచ్చినట్లు వారికి తెలిసిన విషయాలు ఉన్నాయా? లేక కల్పనా శక్తి?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—కల్పనకాదు written మాత్రంలేదు. ఒక ఆఫీసరు నద్దకువెళ్ళితే "మీ జిల్లాలో ఏ పని జరగాలన్నా? ఫలానా" వారి ద్వారా కావాలి. కనుక నన్ను తమించండి. I am helpless" అని చెప్పారు.

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి :—ఎవరు ఆ officer ?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఆ ఆఫీసరు పేరు నేను చెప్పడలరుకోలేదు మీరు ఆంధ్రా స్టేటులో ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు ఒక ఉద్యోగస్తుడు తనకు ఉద్యోగం పోయిందని మీవద్దకు వచ్చాడు.

శ్రీ డి. సంజీవయ్య :—'వారు' అప్పుడు ముఖ్యమంత్రిగా ఉండలేదే?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—వారు అవుతారనే నా ఆశ మన ఆంధ్ర ప్రదేశ్ లో ఒక స్త్రీ ముఖ్యమంత్రిని అయితే బాగుంటుందనే ఆశతో చెబుతున్నాను.
(సవ్య)

ఆంధ్రా స్టేటులో వారు ముఖ్యమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు 'మీరు individual cases తీసుకువస్తే వారి బ్రతుకునంగతి 'మేము చూస్తాము' అని అన్నారు అందువల్ల వారికి 'మేము protection ఇవ్వవలసిన అవసరమువుంది' మాకు protection ఉంది. కాని వారికి protection లేదు. అతనిని ఉద్యోగమునుండి తీసివేయవచ్చు. ఉద్యోగులపై ప్రభుత్వం బండ్లకొలది సానుభూతి చూపిస్తుంటే నేను తారీలకొలది సానుభూతిని చూపిస్తున్నాను అని పేరు మాత్రం చెప్పటానికి వీలులేదు.

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి :—అయితే 'మేము దాని గురించి దర్శనము చేయటానికి వీలులేదు'

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఆ పరిస్థితులలోనే ఈ ప్రభుత్వము నడుస్తోంది written constitution and unwritten constitution లో ప్రభుత్వము నడుచి. అది గమనిస్తే మన ప్రభుత్వం Written Lawగా నడుస్తోంది. Written Law క్రింద స్వవహారము జరపాలని చెబుతూ Unwritten Law క్రింద ఈ ప్రభుత్వ స్వవహారములు నడుపుతున్నదని చెప్పక రచ్చటముకేదు.

ఇక తేలిక పాలన తీసుకుందాము. Workers "మాకు ఉద్యోగాలు పోయాయి, మీరు వీలేరు తీసుకోకో" అన్నారు. మమ్ములను ఉద్యోగాలలో తీసుకోండి" అని ప్రతిపాది

చూడాలి. పాఠశాలలలోని పనిని పాఠశాల ప్రధానాధికారిగా మూటా ముట్టే ఒకటి కొంచెం ప్రాంతీయ తీరుకువచ్చి 'ఈ తారీ ఎక్కువ లేకపోతే తప్పులాగు' అని బెదిరించి ఒక్కక్కరిని తాం ఎక్కించి వారి జీతాలకు సంతకాలు చేయించు కొంటున్నారు. ఈ విధంగా విజయనగరంలోనూ, విశాఖ పట్టణంలోనూ, దింపాడు. మీ తిప్పలు మీరు పెడండిని వారిని వదలేస్తున్నాం. ఇదే ప్రభుత్వ విధానమా? అని అడుగుతున్నారు.

Workers ఏమిటి? మనదీ **Democratic Welfare State** అయినట్లయితే ఏ worker అయినా ఉద్యోగం పొందున్నదని చెప్పుకున్నప్పుడు ఆ సమస్య ప్రజల మనసుందనే భయంతో వారిపై దౌర్జన్యం దృష్టిలో పోలీసు బలంతో వెళ్ళగొట్టుతున్నది. ఇది ప్రభుత్వం నోనే దురన్యాయం.

నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టులోని కంట్రాక్టరులకు ఇంతవరకూ డబ్బు ఇవ్వలేదు. ఇంకొకా యిలు వున్నాయి. ఆ కంట్రాక్టరులు కూలీలకు డబ్బు యివ్వలేదు. కూలీలు పని మానేస్తున్నారు. పని ఆగిపోతున్నది. ఈ విషయం ఆలోచించే వారెవరైనా ఉన్నారా? ఈ మధ్య ఒక రోజున నాగార్జున సాగర్ ప్రాజెక్టులో 15 వేల మంది కార్మికులు **strike** చేశారు. మళ్ళీ ఎట్లాగో తట్టుకొని నిలబడ్డారు. మా అందరికీ యింత పెద్ద **national project** అయిన దాంట్లో పని ఆగి పోతున్నదే అని రాజకీయం ఎక్కువ అయింది. ఒకసారి అక్కడకు వెళ్ళి నాము. ఈ **conciliations** ఆన్లీ ఏమీ చేస్తున్నామో తెలియదు. దీనిని ఒట్టి మన ప్రభుత్వం యొక్క టేజర్ పాలసీ చాలా అధ్వాన్నంగా ఉన్నది.

ఇక ఎడ్యుకేషన్ పాలసీ విషయం ఆలోచిద్దాము. దీని విషయమై ఈవేళ మంత్రిగారు ఒక ప్రశ్నకు సమాధానం చెప్పతూ తప్పు అంతా విద్యార్థులదే అన్నారు. తప్పంతా ప్రభుత్వానిదే అనే సంగతి వారికి ఇష్టపడకలేదు. ప్రధానంగా జీల్లాబోర్డు స్కూళ్ళలోనే యిట్లా జరుగు తున్నదని వారు గుర్తించారు. జీల్లాబోర్డు స్కూళ్ళలో పుస్తకాలు ఏవో, ఎప్పుడు **decide** చేస్తారో ఎవరికి తెలియదు. **S.S.L.C. Books** ప్రభుత్వమే అచ్చు పేయిస్తుంది. మాకు ఏమీ సంబంధం లేదంటారు. ఇప్పుడు ఆక్టోబరు నెల గడచి పోతున్నది. ఇప్పటికింకా పుస్తకాలు రాలేదంటే విద్యార్థులు పరీక్షలకు ఎట్లా వెళ్ళగలరు? **Teachers** ఎవరుంటారో తెలియదు **building** కట్టండి అని అడుగు తున్నారు. **Teacher** లేదు అంటే యిది **administration affair** కాబట్టి మేము **interfere** కాలేము అంటారు. అందువల్ల **teachers** లేకపోవటమే **perfect policy** అని తేలుతోంది. **Teachers** కు **transfer** అయితే, వారు శంకుపెట్టి పోతున్నారు. ఒక్క **school** కు 8 మంది **teachers** ఉండాలంటే ఇద్దరు మాత్రమే **work** చేస్తున్నారు. **Attendance** పేరుక పోతే విద్యార్థులు నవ్వుపోతారని భయంతో ఆ యిద్దరూ పని చేస్తున్నారు. ఇది ఏక శ్రద్ధాధిపత్య పాలన (**law**) **Special Officers** ఉన్నారు, వారి క్రింద **Personal Assistants** ఉన్నారు. వీరిద్దరిలో ఎవరు **Special Officer** అనేది తెలియదు. జీల్లా కలెక్టరులకు పని చాలా భారంగా వున్నది. పని చేయలేకుండా వున్నారని ఈ **Personal Assistants** ప

శేఖరు. వారు వారి యిషం వచ్చినట్లుగా స్వవహరిస్తున్నారు. వారు political policy తో, తమ గ్రూపుకు తమ పార్టీకు చెందిన వారిని Special Officers గానో, వారి P.A. గానో మార్చేసి మట విసేటట్లుగా చేస్తున్నారని చెబుతున్నారు. ఇది నా అనుభవంలో వున్న విషయం. జీల్హౌస్‌లు విద్యా విధానంలో చాలా దిక్కు తింటున్నాయి Elementary education ఎలా జరుగుతున్నదో యిది విచారించేవారెవరూ లేరు. Basic education గురించి ఏమీ కావా లో చూచుకుంటే. ఈనాడు మన విద్యవిధానం చాలా దారుణమైన పరిస్థితిలో వున్నది. ఈ విధంగానే జరిగితే యిక ముందు అన్ని విషయాలలో ప్రభుత్వం ఎట్లానడవాలి? ఇప్పుడు Supplementary Budget ఇచ్చారు. ఇది అంగీకరించడానికి దాదాపు ఏటైనదే కావచ్చు. ఇప్పుడు గవర్నరు గారికి ఎక్కంటులో తేడా వచ్చిందట, అదే ఆసలు వచ్చిన తోభ. అవి contingencies లో పేయాలా వారి దగ్గర వున్న పావాలదారుగారు ఎనూలు చేయవలెనా, hospitality account క్రింద చేయవలెనా అనేది ప్రత్యేకంగా ఒక బడ్జెట్ ఇప్పుడు Economy Committee ఏర్పడింది. అది ఏమీ చేసినదో ఇంతవరకూ తేలడం లేదు. దానికి కొందరు కొన్ని సూచనలు పంపించారు, ఇంకా రిపోర్టు ఏమీ రాలేదు. అది ఒక భయంకర స్వరూపంలో తాండవిస్తున్నది, చాలామంది ఉద్యోగులను retrench చేస్తున్నారు. State లో ఉన్న ఉద్యోగులను రెండు భాగాలుగా చేశారు. (1) తెలంగాణలోని ఉద్యోగులు (2) ఆంధ్రమంచి వచ్చిన ఉద్యోగులు. వీరిని 2:1 నిష్పత్తిలో పేసుకొంటే కొంతవరకు పాగుండేది అదే కాకుండా రెండు నెక్లనుల నుంచి bulk గా ఎక్కడ వున్నారో వారిని అడుగు నుంచి తీసివేయాలనే ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. ఉద్యోగులు చాలా భయపడుతున్నారు. నిరుద్యోగ సమస్య ఎక్కువ అవుతోంది. కొత్త students వచ్చేందుకు పీలుతేక పోతోంది. Education విషయంలో అభివృద్ధి కరంగా లేదు. Labour policy అంతకంటే పాగా లేదు. food policy చూస్తే minus food కనిపిస్తోంది.

Land reforms వస్తున్నాయన్నారు. చాలా సంతోషించాము. పేమంతా నిజమే అనుకున్నాము. తీరాచూస్తే Ordinance వచ్చింది అది వచ్చేటప్పటికి ప్రతివాడు గొబరాపడి మా దగ్గరకు వరుగెత్తుకు వచ్చారు. తీరా చూస్తే ప్రమాదమేమీ లేదు. ఇప్పుడు కథా పెంకటరావుగారికి ఒక విషయం చెప్పవలసిన అవసరం ఉన్నది. కొన్ని కుటుంబాలు దీపారాధన చేసుకునే పరిస్థితి ఈనాడు పెంకటరావుగారు ఏర్పర చారు. వారు కథాపెంకటరావుగారి పేరు చెప్పుకొని సుఖిస్తారు. కొంతమంది పినాసిగొట్టులు ఎన్నాళ్ళనుంచో తమ ఆస్తిని ఎవ్వరికీయివ్వకుండా, తాము వచ్చేవరకూ తలక్రింద పెట్టుకొని జాస్తూ ఆ ఆస్తి ఎట్లాగో పోతుంది కనుక "లికిపోయే కేరాల పిండి రామార్పణం" అన్నట్లుగా కొడుకుల పేర, మరుమల పేర register చేయించి నెద్ద రాన భర్తలు చేసేట్లు సంతోషిస్తున్నారు. అట్లాంటి కుటుంబాలు మాత్రం శ్రీ కథా పెంకటరావుగారికి చెయ్యిల్లి సమస్కారం చేస్తాయనుకొంటున్నాయి. ఎవరికి ఇవ్వాలంటే వారికి యిచ్చుకునే అవకాశం కలుగ జేశారు. రేపు లెక్కలలోకి వచ్చే ట్టుటికి ఇంకేమీ వుండదు.

డెమాండ్స్ కోసము సేసి నివ్వించు చెబుతున్నారు. ప్రభుత్వం వారు చెప్పేదేదో ఖచ్చితంగా అమలు చేయండి. టేసెన్సీబిల్లు, అమలుపరుచడానికి ప్రయత్నించక ఈరోజున ఒక ఆర్డీ సెస్సు పాస్ చేశారు. ఇది ఘామి లెక్కల కోసం నూత్రమే. ఇంట్లోనే ఒకరు “ఇది central subject, State కు ఏమి సంబంధం లేదని” వ్యాఖ్యం చేశారు. అది ఏమౌతుందో చెప్పలేము.

మిస్టర్ చైర్మన్ :—మాట్లాడే సభ్యులు చాలామంది వున్నారు. కాబట్టి రెండునిమిషాలకా మీ ఉపన్యాసం ముగించండి.

శ్రీ వాఙ్మతాల గోపాల్ కృష్ణయ్య :— Land Reforms ఎప్పుడు చేయబోతున్నారో ఖచ్చితంగా చెప్పండి. June వంకూ postpone చేసేటట్లుయితే దీనిని పడాలి. జిల్లాబోర్డుల పరిపాలన అధ్వాన్నంగా వున్నది. వాటిని ఉంచాలో ఏమి చేయాలో, తీసివేయాలో (To be or not to be) ఏమీ తెలియడం లేదు. గెలిస్తే ఏమవుతామో, ఓడితే ఏమవుతామో అలాగే జిల్లాబోర్డులు ఉంటే ఏమౌతుందో లేక ఖతే ఏమవుతుందో తెలియడం లేదు.

ఇంట్లో శ్రీ బల్లంరాయ్ మెహతాగారు దొరికారు hand-made గా బల్లంరాయ్ మెహతాగారు స్వతంత్రంగా నిర్ణయించిందేమీ లేదు. జిల్లాబోర్డులను తీసి పేయాలని మద్రాసు ప్రభుత్వం ఇదివరకే నిర్ణయించింది. మనం మద్రాసులో వుండగా కుట్టిక్రిష్ణన్ నాయర్ కమిటీ అడగగా Block Development Committee రియన్ పేయండి, జిల్లాబోర్డులను ఎత్తేయండి అని Secretariat చెప్పింది. సర్వాధికారాలు వారికే కావాలని కోరారు. de-centralisation అనే పేరుతో ఈ కమిటీలకు సర్వాధికారాలు యిచ్చి Local Boards Inspector-General గారి చేతులో సర్వాధికారాలు పెట్టుతున్నారు. కాని సర్వాధికారాలు ఒక్కరికే యివ్వడం అవుతోంది. కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని రాష్ట్ర ప్రభుత్వాలను ఒక organic constitution గా నిలబెట్టడం కాకుండా జిల్లా గ్రామ కౌన్సిల్స్ స్థానిక సంస్థలను ఏర్పాటు చేయాలి. గ్రామ స్థాయిలో పంచాయితీలు తీసుకు వస్తున్నందుకు సంతోషమే. జిల్లా కౌన్సిల్స్ డిప్యూటీ జిల్లాబోర్డు సర్వాధికారాలతో ఉండాలని స్థానికులు కమిటీ టాక్సేషను కమిటీ చెప్పినా అలాచేయడానికి డబ్బులేదని మన ప్రభుత్వం చెబుతోంది. Centre కూ State కూ Part I, Part II, Part III, అని ఏకాధికంగా concurrent lists యిచ్చారో అట్లాగే జిల్లా బోర్డుకు సంబంధించి ఖచ్చితంగా వారసులను నిర్ణయించే ఒక schedule ఏర్పాటు చేయాలని చెప్పారు. ఆ విధంగా చేసే ఒకటి జిల్లా బోర్డులే తీసేస్తామంటున్నారు. రాష్ట్రం మొత్తం మీద ఇరుగు మున్ను పనులలో ప్రభుత్వమన్నా, శాసనసభ్యులన్నా గౌరవం లేదు. ఇతరులన్నా గౌరవం లేదు ఎవరో వస్తుంటారు, పోతుంటారు. మంత్రులు వచ్చేదీ తెలియదు. ఎవరైనా చెబితే విసిరివేయబోతారు లేదు. ఎవరి గొడవ వారే పడుతున్నారు. ప్రజల సంగతి మంత్రులు పట్టించుకోవడం లేదు, మంత్రుల సంగతి ప్రజలు పట్టించుకోడం లేదు. ఈ పరిస్థితులలో ఉన్న ప్రభుత్వం డెమాండ్స్

గా సడన్లు దీని ఎట్లా చెప్పగలం? మన ప్రభుత్వంవారు దీనిని గూర్చి రీసెంజ్ ఆలోచించి ప్రజాస్వామిక విధానాన్ని సరిగా అమలు జరిపేటట్లు చేయాలి. లేకపోతే ప్రజలే జవాబు చెల్లాలి. ఆలోచించు కోవాలి. అధ్యక్షురాలికి అభినందనలు. లిప్సెన్ బెరెట్లో షుగిస్తున్నాను.

సిప్టిక్ ఛైర్మన్ :—ఇంకా 12 మంది సభ్యులు మాట్లాడాలి. 12 గం. నుంచి 12-30 గంటవరకు ప్రతిపక్ష పార్టీ నాయకుడు మాట్లాడుతారు. 12-30 నుంచి 1 వరకు Finance Minister గారు మాట్లాడుతారు. కాబట్టి ఒక్కొక్కరు 5 నిమిషములు మాత్రమే మాట్లాడవలసిందిగా కోరుతున్నాను.

శ్రీ షేక్ నూరాహామెద్ :—అధ్యక్షా, ఈనాడు ఆర్థికమంత్రి ప్రవేశపెట్టిన సస్లీ మెంటరీ బడ్జెటును డిమాండ్లను బలపరుస్తున్నాను. వర్తమానంలో భవిష్యత్తులో మన ప్రభుత్వం ప్రజాశీలకంలో ఆర్థిక సమానత్వాన్ని కలిగిస్తుంటే సామ్యవాద సమాజాన్ని ఏర్పరచే అవకాశాన్ని గుర్తించి ఈనాడు వారు ఈ బడ్జెట్ను ప్రవేశ పెట్టారు. ఈనాడు మన ఆదాయం తక్కువగా వున్నదీ. ఖర్చులకు తగినట్లుగా ఆదాయంలేదు. కాబట్టి కొన్ని పన్నులు పెంచడం సమర్థనీయమే. సమస్త ప్రజానీకం యీనాడు పన్నులు ఇస్తున్నారు. ఆ విధంగా ఇవ్వడం కూడా అవసరమేనని అంటున్నాను. మనము బ్రహ్మాండమైన ప్రణాళికను అమలు పరచ దలచు కున్నాము. మన రాష్ట్రములో ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలంలో దాదాపు 130 కోట్ల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టు దలచుకున్నాము. ఇతే కొందరు ఒక వంక అభివృద్ధి కావాలనిచేతుంటే ఇంకొక వంక ప్రభుత్వము ఆదాయము పెంపొందించుకొను ప్రయత్నాలకు అడ్డంకులు చేబుతున్నారు అదీ సబబు కాదు. ప్రభుత్వంయొక్క ఆదాయం అభివృద్ధి కావడం ఎంతయినా అవసరం. అయితే ప్రభుత్వమువారు కూడా కొన్ని ముఖ్యమైన విషయాలు దృష్టిలో వుంచుకోవాలి. ప్రభుత్వానికి డబ్బు కావలసి వచ్చినప్పుడు, టెల్లు కావలసి వచ్చినప్పుడు మారుమూల గ్రామాల్లోని పల్లెటూళ్ళ వాళ్ళు కావలసి వస్తున్నారు. కాని అభివృద్ధి ప్రణాళికలు అమలు జరిపేటప్పుడు మాత్రము ఆ మారుమూల పల్లెటూళ్ళలోని ప్రజలు కనపడడంలేదు. యీ అభివృద్ధి కార్యక్రమాన్నీ టెక్నికల్ ఆఫీసర్లుయొక్క దయాదాక్షిణ్యాలమీద ఆధారపడి వుండవలసినవూండే. బడ్జెటులో ఇంక్లూడ్ చేసిన పన్నులు కూడా ఏవో కారణాలు చెప్పి వారు అమలు జరుపడంలేదు. ఆదాయం వస్తే టీ, టి, లు వస్తున్నా వాటిని వారు అమలు పెర్చడం లేదు. అటువంటి పరిస్థితులలో డబ్బు కావలసి వచ్చినప్పుడు మాత్రము యీ అధికారులు ఎక్కడా కనపడరు. ప్రభుత్వానికి బంగారం, వెండి తెచ్చి వాళ్ళివ్వరు. డబ్బు కావలసి వచ్చినప్పుడుయి యీ కానసభ్యులే దానికి బాధ్యత సహించ వలసి యున్నదే. ఇందుకు కానసభ కానసభ్యులు బాధ్యతా? ఇతరులెవరికి యీ బాధ్యత లేదా? అని అడుగుతున్నాను. ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక కాలంలో దాదాపు 130 కోట్ల రూపాయలు అంద్రప్రదేశ్లో ఖర్చుపెట్టు తలచామని చెబుతున్నారు. అయితే ఒక్కొక్క నియోజక వర్గములో దాదాపు 50 లక్షల రూపాయలు యీ మూడువర పంచవర్ష కాలంలో ఖర్చుపెట్టినట్లయితే ఆ నియోజక వర్గములో దాదాపుగానే పిరుద్యగంకాని డియడని మనవి చేస్తున్నాను. దీని విషయమై ఇదవరకు ఎన్నోసార్లు చెప్పివున్నాము. కాని అధికారులు ప్రభుత్వం ఇచ్చిన ఆజ్ఞలను అమలు జరిపేటప్పుడే ఇదీ ప్రజా ప్రభుత్వం అవుతుంది.

ఈ ద్వితీయ మంజూరు ప్రకారము తాలూకావారీ అతాటుమెంటు నిర్ణయించి అనుబంధించి పుడే ఇది జరుగుచున్నందున నుంచి చేస్తున్నాను. ఆ రకంగా చేసినప్పుడు యీ డబ్బు రావలసిన అన్ని ప్రాంతాలలోను న్యాయముగ అభివృద్ధి భర్చుపెట్టబడినట్లువుతుంది.

జమీందారీ ప్రాంతాలలో అవసర విషయంలో ఎన్నో అన్యాయాలు జరుగుతున్నాయి. రిజర్వు ఫారెస్టు డిస్ట్రీ ప్రాంతాలలోని ప్రజలు ఎన్ని ఇబ్బందులు పడుతున్నారో శ్రీ గోపాలరెడ్డి గారికి తెలుసు. వ్యవసాయ శాఖామంత్రి శ్రీ తిమ్మారెడ్డిగారు మా ప్రాంతములలో పర్యటన చేసి నప్పుడు కూడా యీ విషయం వారికి మనవి చేసుకున్నాము. ఇన్ని సంవత్సరాలుగా యీ చిన్న సమస్యను పరిష్కారం చేసుకోవడానికి ఫారెస్టు డిపార్టుమెంటుపై ఆధారపడి వుండడమూ, వాళ్ళు పేద ప్రజలను దోచుకుంటుంటే డోచుకోవడమూ అని అడుగుతున్నాను. వారు పేద ప్రజలు బాధ పెడుతున్నారు. గైడ్లైన్సును నిర్ణయిస్తూ ప్రభుత్వం ఒక వద్దటి విధానం ఆర్డరు జారీ చేసినట్లయితే దానిని ఉద్యోగులు తప్పక అమలు పరచాలి. కాబట్టి ఆ విధంగా చేయమని కోరుతున్నాను.

మన రాష్ట్రములో స్కెల్పిటీ ఏరియాలు అనేవి కొన్ని వున్నాయి. స్కెల్పిటీ ఏరియాలంటే నీటివనరులు, తాగుధానములు, తేని ప్రాంతములని మాత్రం గమనించ వలసి యున్నది. ప్రతి మునుష్యునకు త్రాగటానికి నీరు కావాలి. ఆ విధంగా నీరు లభ్యంకాని ప్రాంతాలను స్కెల్పిటీ ఏరియాలుగా గుర్తించాలి. ఆ ప్రాంతాలలో నీటి వనరులు కల్పించటానికి ప్రభుత్వం ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ తీసుకోవాలి. ఐతే పి. డబ్ల్యు. డి. అధికారులు యీ విషయంలో శ్రద్ధ చూపించడంలేదు. కాలువలు వున్న డెల్టా ప్రాంతములలోకన్నా హెచ్చు అదాయము రాగల స్క్రీములు మెట్ట ప్రాంతాలలో ఉన్నప్పటికీ వాటిని పి. డబ్ల్యు. డి. అధికారులు అమలు పర్చడం లేదు. బహుశా యీ ప్రాంతములలోని శాసనసభ్యులకు పేరుకలం చాలకనో లేక వారు పేర్లు మార్చుకోవలెనో, లేక ఇతర కారణములేమయిన ఉన్యాయా అని సందేహముగా ఉన్నది. ఈ ఉద్యోగులు చేసే సలహాలు జాగ్రత్తగా పాటించ వలెనని ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. వారు ప్రభుత్వానికి మంచి సలహాలు ఇచ్చేటట్లు చేయవలెనని కోరుతున్నాను. కాంగ్రెసు ప్రభుత్వం వచ్చిన తరువాత అంతకు ముందు బ్రిటిషువారు ఉన్నప్పటికన్నా లంచగొండితనం పెరిగి పోయింది. మనము దానిని నిర్మూలించవలసి యున్నది. అంటే కాకుండా మన ప్రభుత్వము, యీ డిపార్టుమెంటులలో వున్నవారు ఎవరో ఏజంటుగానైనా పని చేస్తున్నారేమో తెలుసుకోవాలని కూడా మనవి చేస్తున్నాను.

ఈ సంవత్సరం బ్రహ్మాండమైన కరువు పరిస్థితులు ఏర్పడ్డాయి. మా పెల్లూరు జిల్లాలో డెల్టా తాలూకాలో, క్రోవూరు, పెల్లూరు ప్రాంతములలో కూడా యీ సంవత్సరం నీరులేక ప్రజలు బాధపడుతున్నారు. మొత్తము మీద ఈ సంవత్సరం వర్షాలు కురవడం లేదు. పైరులు తేని సమయంలో కొన్ని వర్షాలు కురిశాయి. కాని వాటివల్ల ఏమీ లాభం కలుగలేదు. మెట్ట పైరులు పూర్తిగా పోయాయి. సజ్జ ఏదో కొద్దిగా పండింది. రాగిపైరు ఇంకముందు కురిసే వర్షాలపైన ఆధారపడి వుంటుంది. ఇటువంటి పరిస్థితులలో రెండు సంవత్సరములుగా వుండేన బకాయలను పెంటనే చెల్లించమని అనడంవల్ల రైతులు ఇబ్బందుల పాలవుతారు. కరువు

అందుకు అనుగుణము లాంటి గిరియలకే ప్రతి 20 అక్రూలు, నడుమనూరు అకరాలూ ఇట్టసరిని
నిర్మింపజేయు సదుపాయము కొరకు చరచి చేస్తున్నాము. యీ కొరకును కానీ, వర్షానూనాని
పూర్తిగా రద్దు చేయమని నేను చెప్పడం లేదు. మళ్ళీ ఎరూభూమి కొంత కొంత వాయిదా
పెడచు మాత్రమే కోరుతున్నాను. అంటే కాకుండా యీ ప్రాంతాలలో కరువు సహన చేయించాలి.
ప్రభాకర్ బిర్లా వంటివలన ఇప్పుడు ఆ ప్రాంతాలలో ఎన్నో ఉపసంహరణలు
అవుతున్నాయి కాక సౌకర్యము కలుగుతుంది. పేద ప్రజానీకులకు కూర్చి చేయవలసినవి గిరియల సంఘ
విభాగములు. అవిధంగా రైతులకు కూడా కొంత ఉపాయము రావలసినది వీరు కరువు
తుంది. వాళ్ళ ప్రభుత్వానికి కొంతవరకు పన్నులు చెల్లించే స్థితిలో కూడా ఉంటారు. కొట్టు
యీ విషయాన్ని పై నాన్ను సుమరిగా రైతు శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారు పరిశీలించవలసినదని
కోరుతున్నాను. మా జిల్లాలోని మెట్ట తాలూకాల పరిస్థితిని గోపాలరెడ్డిగారికి ఇతర శాసన
సభ్యులకు తెలుసు. కాబట్టి ఆ ప్రాంతములలో ప్రణాళికా కార్యక్రమములను పెంచిన అవకాశము
పరిశీలించవలసినదని కోరుతున్నాను. నాకు ఈ అవకాశ మిచ్చినందుకు అభ్యుదయవారికి నా
కృతజ్ఞతాపూర్వక వందనములను సమర్పిస్తూ నేను విరమిస్తున్నాను.

***Sri V. K. Naik.** Madam Chairman, while supporting the supplementary demands for grants that have been placed for our consideration, I have certain observations to make. I shall try to restrict as far as possible to the demands placed before us.

Before I go further, I would request the hon. Finance Minister to elucidate me on one point: Under several heads of demands for grants there are items like repayment to the Contingency Fund of advances taken but not recouped in the previous year. Such items are appearing almost under all heads of the demands. I would like to know whether they are actuals that have been spent in 1956-57 or they are budgetted heads which have been copied out. If a clarification is made on this point, I could give my observations thereon.

Dr. B. Gopal Reddy: They are only estimated figures. They are not actuals.

Sri V.K. Naik: Then I have my observations to make. About ten lakhs of rupees have been put in a demand of 22 lakhs. Accounts for 1956-57 must have already come to the department, and I presume that from a Contingency Fund of 60 lakhs, Government must have drawn not more than 4 or 5 lakhs. So as it is, the Government could concede their demand by reducing to the actuals which they have spent. As a matter of fact, Governor sanctions these heads, when the Government put their demands and plead that they have no funds to spend and legislative sanctions are required; they are then authorised to draw from the Contingency Fund.

Our Contingency Fund, as it is, is limited to 60 lakhs. It was originally 40 lakhs, but now it has been enhanced to 60 lakhs. Compared to other States, our Contingency Fund is much less. In U.P. and in Bombay, it is roughly 5 or 4 crores of rupees. My observation therefore in this regard is that we should reduce the demand by at least half of it—Rs. 10 lakhs have been put in a demand of 22 lakhs—on actuals being taken out, and there should be no difficulty in doing that as accounts for 1956-57 have already come. I submit that only the actuals could have been sent to the House and the House asked to sanction only the actuals that have been spent.

A second observation that I would like to make is this: Under the head 'Grant XLI-Capital Outlay on Multi-Purpose River Schemes', for item (8) 'Rightside canal Tunneling Work', an amount of Rs. 100 only has been shown as the estimate amount of further expenditure for 1957-58. Similarly, under item (13), 'Heavy Machinery for tunnel works', an amount of Rs. 100 only has been shown. But on page 14 of the statement, we find that an amount of Rs. 113.92 lakhs has been sanctioned for the excavation of a single tunnel on the rightside canal under item (8), and under item (13), we find that for the purchase of heavy machinery for tunnel works the Government have sanctioned an amount of Rs. 15 lakhs. When thus crores and lakhs have been sanctioned by the Government under the respective items, we have been asked for a token sanction of Rs. 100 under each item, as explained by me, and I fail to understand how it could be constitutional and how the audit department could approve this expenditure by drawal from the Contingency Fund, when only they have asked for a token grant of Rs. 100 under each of the items (8) and (13).

Dr. B. Gopal Reddy: We are only getting the scheme sanctioned by the Legislature, but we are trying to get the monies from the already allotted amounts. Perhaps the hon. Member thinks that there is already a fund that has been passed in the March session of this Legislature. Out of the money so available, the Department expects to incur this expenditure, but since this is a new item, approval for that is being obtained. As far as the money is concerned we shall try to obtain it from the allotment already made.

Sri V. K. Naik: I know. That is what I also understand, but I think within the six months of this period much of the work must have been covered. Out of the amount of

Rs. 60 lakhs that exists, much money must have been spent. The actuals which are required or which have been spent for these schemes could have gone under the particular heads of Industries or under the particular heads of schemes. This is one point. The Budget of the Government of India shows that within the last 7 years they have not drawn a single pie from the Contingency Fund except for Railways and Defence. Similarly, we should also try to establish the convention or practice not to touch the Contingency Fund and should try to apportion our expenditure to the budget heads sanctioned by the Legislature.

Having said this much over these two items, I wish to make certain observations about certain details which could have been placed before the House on the same lines as those given in the original budget estimates which were submitted to the House in the month of March. For example, under 'Education' we hear that there is going to be a Mining Institute at Kothagudem. There is an expenditure of Rs. 29,000 which has been asked for this. We do not know as to what the grades or the scales of the staff for this Institute are, or as to how many professors or lecturers the Institute is going to have. We do not even have a summary of the scheme before us. As is done in regard to other budget figures, these details could have been given by Government.

I would conclude my speech with only one general observation. The House is aware the hon. Minister for Finance had stated on the floor of the House during the last session that he would constitute Sales Tax Advisory Boards. The business people are looking forward to the announcement of the Government regarding the constitution of the Sales Tax Advisory Boards. There are a number of difficulties which we had officially represented to the Finance Minister. They have yet to be discussed and certain amendments are also to be discussed. I request the Government to take up this issue and try to solve this problem of the public at large and the industrialists in particular.

Thanking you.

శ్రీ యస్. డి. కె. ప్రసాద్ (చెన్నైరు) :—అధ్యక్షా, మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన సస్టి మెంటరీ డిమాండ్స్ కోసం కొన్ని పాత స్కీములకు పంపిణీచేసి (1956-57), కొన్ని కొత్త స్కీములకు పంపిణీచేసి, (1957-58), చూపించారు. కొత్త స్కీములకు చాలా ఛాన్సు అదే రకపు స్కీములకు పంపిణీచే ఇదేవరకు బడ్జెటులో సేవీనటువంటి మొత్తములనుంచి వచ్చిన savings

లోనుంచే ఖర్చు పెట్టుతామని అన్నారు. అందువల్ల ఎక్కువ మొత్తాలు ఈ బడ్జెటు ఎస్టిమేట్సులో చూపించలేదు. అసలు ఇదీవరకు ఇచ్చిన స్కీములు సక్రమంగా అమలు జరుగుతున్నాయని తెలుస్తోంది. పత్రికలలో కూడా వార్తలు వస్తున్నాయి. ఆంధ్ర దేశంలో ప్రభుత్వ ప్రణాళికలకు బడ్జెటుతో తీసుకొన్న మొత్తములో చాలా తక్కువే ఖర్చు అయినదని, తెలంగాణలో ఇంకా తక్కువ ఖర్చు అయినదని పత్రికలలో వార్తలు వస్తున్నాయి. ఇదీవరకే sanction తీసుకొన్న స్కీములు అమలు జరపకపోవడం, కొన్ని కొన్ని స్కీముల విషయంలో క్రింది డిపార్టుమెంట్లు అయితేనేమి, పైన రాష్ట్రస్థాయిలో డిపార్టుమెంటు హెడ్డు అయితేనేమి, వారు కోరినటువంటి వాటిలో ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టడం, కొన్ని ముందుకు నెట్టడం, కొన్ని అసలు అమలు జరపక పోవడం, ఈ విధంగా వచ్చిన నేవింగ్సులో మరల కొన్ని కొత్త స్కీముల పేరీట ఖర్చుపెట్టడం జరుగుతున్నదని దీనినిబట్టి అర్థం చేసుకోవలసి వస్తోంది. ముఖ్యమైన స్కీములు చాలా ఉన్నవి. ఆహార ఉత్పత్తి స్కీములు, ప్రభుత్వం శాంక్షన్ చేసిన స్కీములు చాలా ఉన్నవి. వాటిని సంవత్సరాలకొకటి అమలు జరపకుండా అదే విధంగావుంచి, ఆ డబ్బు, నేవింగ్సు పేరీట కొత్త స్కీముకు ఖర్చుపెట్టడం జరుగుతోంది. ఉదాహరణకు వరంగలు జిల్లాలో లభింపజేసే చెరువు ఉన్నది; సిండా నీరు ఉన్నది; కానీ కాలువలు సరిగాలేవు. మరమ్మతులకు దాదాపు మూడు సంవత్సరములనుంచి ప్రతి సంవత్సరం allotments ఇస్తున్నారు. 1956 మధ్యనే పూర్తి కావలసిన రంగాపూర్ కాలువ, ఇంతవరకు మరమ్మతుకాలేదు. నిరుడు పంటలు చెడిపోయినాయి. ఈమీదు నర్సాబులేక, నీరు సక్రమంగారాక కొన్ని వందల ఎకరాలలో పంట నష్టమయినది.

పారిజనుల ఇండ్లు స్థలాల విషయం ఉన్నది. దానికి allot చేసిన amount సక్రమంగా అమలు జరుగుతున్నది. Land acquisition వగైరా సక్రమంగా చేయకపోవడం వలన, అందులో కొద్ది మొత్తం కూడా ఖర్చుకావటంలేదు.

రామగుండం థర్మల్ ప్లాంట్ ఉన్నది. అదీ వరంగల్ నగరానికి ముఖ్యమైనది. వరంగల్ లో రాత్రి 12 గంటల తరువాత దీపములు ఉండవు. పరిశ్రమలకు electricity లేదు. ఇంతకాలంగా రామగుండం థర్మల్ స్కీము అమలు జరపకుండా ఎందుకు ఆలస్యం జరుగుతోంది? ప్రతి సంవత్సరం బడ్జెటులో provide చేస్తున్నారు. ఈ బడ్జెటులో కూడా provide చేశారు. ఇకైనా సక్రమంగా అమలు జరుగుతుందని ఆశలేదు. ఇక్కడ హైదరాబాదు రోడ్ వరంగల్ పెద్దనగరం. Electricity కు చాలా ఇబ్బందిగా యున్నది. ఇది ప్రధాన ను సర్దుగా లోపించాలని కోరుతున్నాను.

కొన్ని స్కీములు ఇంతకుముందే investigate చేయబడి, డిపార్టుమెంట్లు ఫైల్స్ లోపడి ఉన్నాయి. పాకాల్ చెరువు క్రింద 12 వేల ఎకరాలు సాగుభూమి ఉన్నది. రెండు సంవత్సరాల క్రిందట జాలబండ్ కాలువకు investigation పూర్తి అయినది, కానీ financial sanction రాలేదు. ఇలాగే వరంగల్ జిల్లాలో చలివాగు ప్రాజెక్టు ఉన్నది. దానికి ఎస్టిమేట్సు తయారయినవి. దీనికి financial sanction, technical sanction రాలేదు. ఇంకా ముఖ్యమైన స్కీములున్నవి.

నరసాచార్య ఇంజనీరింగ్ కాలేజీ పెడతానున్నారు. ఆ విషయం వ్యక్తిగతంగా ఉంది. మంత్రి గారు వచ్చి చూశారు. ఆ క్లడ బిల్డింగులు ఉన్నాయన్నారు. ఇటువంటి ముఖ్యమైన విషయాలు ఉన్నాయి. ఇదీవరకు, నీటిపారుదల బాగా ఉన్న ప్రదేశాలలో కూడ, కొన్ని స్కీములు తీసుకు వచ్చాయి. అక్కడ వద్దనికాదు. తక్కువ నీటిపారుదల సౌకర్యాలు ఉన్న ప్రదేశాలలో స్కీములు తీసుకోవలసియున్నది. ఇక్కడ ఉన్నటువంటి నీటిపారుదల సౌకర్యాలను వాగ్ చేసరట్లయితే, అధికారాధీనమైన జరుగుటానికి వీలు ఉన్నది. అధికారాధీనమైన చేయటానికి వీలున్నటువంటి స్కీములు కూడ, ప్రభుత్వం తీసుకోకుండా వదిలిపెట్టిన సూచి మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకొని ఇంతటిలో నేను ముగిస్తున్నాను.

(శ్రీ పి. వెంకట సుబ్బయ్య (రాజంపేట-రీసర్వేషన్) :—అధ్యక్షా, ఈ సభ్యులందరి డిమాండ్స్ ను నేను బలపరుస్తున్నాను. సాహిత్య ఎకాడమీకి 10,300 రూపాయలు కోరినట్లుగా ఎడ్యుకేషన్ డిమాండులో చూచించబడింది. సాహిత్య ఎకాడమీని ప్రభుత్వం వారు ఏర్పాటుచేయటం, దాని నిర్వహణకుగాను కొంత డబ్బు ఖర్చు పెట్టటం చాలా సంతోష వాయికవ్వలసినటువంటి విషయము. అందుకు నేను ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తున్నాను. అయితే ప్రభుత్వమువారిచేత యేర్పాటు చేయబడినటువంటి యీ సాహిత్య ఎకాడమీ అనేక వాదోపవాదాలకు గురియ్యింది. అనధికార రూప కుగా ఏర్పడిన సాహిత్య పరిషత్ ఒకటి ఉండనే ఉన్నది. ఇది ఉండగా, మరియొకటి ప్రభుత్వంవారు ఏర్పాటు చేసేటప్పుడు, ముందు ఆ సాహిత్య ఎకాడమీలో ఆలోచనచేసి ఉండవలసింది. లేదా ప్రతిజిల్లాకు ప్రాచీనిధ్యం ఉండేరీతిగా, ప్రతిజిల్లాలోను ముందు ఒక సాహిత్య ఎకాడమీని ఏర్పాటుచేసి, వాటి రీప్రజెంటేటివ్స్ ద్వారా స్టేటు లెవెల్ లో ఒక సాహిత్య ఎకాడమీని ఏర్పాటుచేసి ఉంటే, యీ విషయం, వివాదగ్రస్తం ఎటుకాకపోయేది. ప్రభుత్వం ఏర్పాటుచేసిన యీ సాహిత్య ఎకాడమీ అందరికీ సంతోషవాయికవ్వలసినటువంటి విషయంగా ఉండేది కాని ఆ విధంగా జరగలేదు. కొన్ని అభిప్రాయాలు కలిగిన వారినే యీ సాహిత్య ఎకాడమీలో సభ్యులుగా చేర్చుకోవటం జరిగింది అనలు, కాలాన్ని బట్టి సాహిత్యం ఉంటుంది. కొలం మారుతుంటే సాహిత్యం కూడా మారుతుంది. ప్రజాభిప్రాయంబట్టి, వారీయొక్క పోకడలను బట్టి, సాహిత్యం మారుతూ వుంటుంది. కాని యీ సాహిత్య ఎకాడమీలో, అధునాతనమైనటువంటి ఛావాల కలిగిన పెద్దలు కొందరిని చేర్చుకుండా పోవటం సంభవించింది. అనేక సాహిత్య విశారదులు, పండితులు, కవులు మొదలైనవారికి అందులో ప్రవేశం లేకుండా పోవటం జరిగింది. కొన్ని ప్రాంతాలకు ప్రాచీనిధ్యం లభించకుండా పోయింది. అసలు యీ సాహిత్య ఎకాడమీని ఏర్పాటుచేసేటప్పుడు, దానిని ఎవరు ఏర్పాటు చేయాలన్న విషయం ప్రభుత్వం గుర్తించి ఉండాలి. పోనీ, సాహిత్య నిష్ణాతలైనటువంటివారితో, మన ఆస్థాన పండితుల అధ్యక్షత క్రింద ఒక కమిటీని, ఏర్పాటుచేసి సమాలోచనలు జరిపిన తర్వాత, యీ సాహిత్య ఎకాడమీని ఏర్పాటు చేసిఉంటే, ఇంత వివాదం లేకుండా పోయేది. అవిధంగా కాకుండా, మన మంత్రి వర్గంలో విద్యుత్తాళమంత్రిగా ఉన్నటువంటివారు దీనిని ఏర్పాటు చేయటంబట్టి కొంతవరకు కొరత ఏర్పడినవని నేను తలచుచున్నాను. ఎందుకంటే, వారికి యీ సాహిత్యంలో ప్రవేశంలేకుండా ఉండటం ఒక ముఖ్యమైన కారణము. ప్రభుత్వ పరిపాలనా విషయాలలో ఉన్నవారికి సాహిత్యంలో ప్రవేశం ఉండాలంటే, అది సాధ్యమైన విషయంకాదు. అట్లు ఉన్నటువంటివారు తరచి కాదు.

ఆ విధంగా మర డాక్టర్ బి. గోపాల రెడ్డిగారు ఉన్నారు. వారు సాహిత్య ఎకాడమికి అధ్యక్షులుగా ఉండటం చాలా ముదాపహమైన విషయము. వారు సాహిత్య ఎకాడమిని సరిగా నిర్వహిస్తారనే ధారణ నాకు ఉన్నది. ఎకాడమిలో సభ్యులను పేనేటప్పడు, ఆ పేనే వ్యక్తికి సాహిత్యంలో ఎంతమాత్రం ప్రవేశం ఉన్నది, అనేటటువంటి విషయం మనం గమనించవలసియ్యున్నది. వారు విద్వాంసులు కాదు. వారు రచయితలుకాదు. వారు మహా కవులు కాదు. అటువంటి అవ్వలెనేప్పడు, ఆయన కొంతమంది పెద్దలతో సంప్రదించి సాహిత్య ఎకాడమిలో సభ్యులను పేనేటంటే భాగించేది. అట్లా చేసి డింటే, నివాదాతేమీ రేకుండపోయి ఉండును. ఆ విధంగా జరుగుతుందా, ఆయన స్వయంగా సభ్యులను పేసిన కారణంచేత, అనధికార సాహిత్య పరిషత్తో ఉన్న కొంతమంది పెద్దలు దీనిని చాలా విమర్శిస్తున్నారు. వారు ఏమని విమర్శిస్తున్నారు? “తమకు కావలసిన వారిని, రాజకీయ విషయాలలో తమకు తోడ్పడుతున్నవారిని అందులో పేస్తున్నారు; ప్రాతినిధ్యం సరిగలేదు” అని విమర్శకు సాహిత్య ఎకాడమి గురికావలసి వచ్చినది. కాట్టూ ఉత్తరోత్తరా తైనా దీనిని పునః స్థాపించేటప్పుడు ఆవిధంగా జరగడం భాగుంటుంది. ప్రజాస్వామ్యసిద్ధాంతాలపైన ఏర్పాటుకావలసిన సాహిత్య ఎకాడమి ఇది. ఇప్పుడు ఎవరో నామినేట్ చేయటంవల్ల యీ చిక్కు వచ్చింది. ఉత్తరోత్తరా, జీల్లాలో సాహిత్య ఎకాడమిని ఏర్పాటు చేసి, వారి ప్రతినిధులద్వారా, ఇక్కడ స్టేట్ లెవెల్లో సాహిత్య ఎకాడమిని ఏర్పాటుచేస్తే భాగుంటుందని సలహా ఇస్తూ, యీ పద్ధతును సమర్థిస్తూ విరమిస్తున్నాను.

* శ్రీ గోపిణ్ద గంగారెడ్డి (ముధోలు):—పూజనీయ అధ్యక్షా, ఇంతకుముందు ఒక బడ్జెట్ సెలక్షన్ జరిగింది. అప్పుడు ఈ సంవత్సరానికి సంబంధించిన బడ్జెటును పాస్ చేశారు. కానీ తిరిగి డబ్బు కొరత ఏర్పడింది; డబ్బు కావాలని కోరుతూ యీ సప్లిమెంటరీ డిమాండ్లను సభముందు పెట్టారు. దీనిని గురించి చాలామంది సభ్యులు మాట్లాడారు. స్వాతంత్ర్యం రాక పూర్వం మనకు ఏ ఆశయాలు, భావాలు ఉండేనో, అవి ఇప్పుడు స్వాతంత్ర్యం వచ్చాక ఏమైనవని మనం గ్రహించాలి. ఇప్పుడు కొత్తగా వచ్చిన వారు ఆ భావాలు కలిగిన వారు కాక పోతే పరపాటి. స్వాతంత్ర్యం రాక పూర్వం వారికి భావాలు లేవు. కానీ ఇప్పుడు స్థదనిలో ఉన్న వారందరూ స్వాతంత్ర్యం రాకపూర్వం ప్రజలకు మేలు చేయాలనే భావాలు కలిగి ఉన్నవారే అందులో కొత్తవారు ఎవరూ లేరు. మలమల మాడుతున్నా బీదప్రజల పరిస్థితులను ఏవిధంగా భాగు చేయాలని స్వాతంత్ర్యం రాకముందు అనుకొన్నవారు అధికంగా మంత్రి వర్గంలో ఉన్నారు. కానీ ఇప్పుడు వారు బీద ప్రజలకు మేలుచేయడానికి ఏమిచేస్తున్నారు? ఇప్పుడు ఎవరికి సహాయం కావాలి? ఎందుకొరకు పన్నులు పేయాలి? ఎందుకొరకు యీ అప్పులు కావాలి? ఎవరికొరకు కావాలో పేరుపెప్పటం తేను. పేరు ఒకరిదీ, పెంపు ఒకరిదీ. స్వల్ప పొదుపు ఉద్యమం కొరకు అప్పు కావాలని, డబ్బు కావాలని అంటున్నారు. డబ్బు ఎవరిదగ్గర నుండి వసూలు చేసేది? డబ్బు వసూలు చేసేది ఉన్నవారి దగ్గరనుంచా? లేనివారి దగ్గరనుంచా? లేనివారి దగ్గరనుంచే వసూలు చేయాలి, డబ్బుగల పావుకొరకు ఎట్లా తాధం కావాలన్నది ముఖ్యమైన దృష్టిగా ఉన్నది. ఇప్పుడు గ్రామాలలో చూస్తున్నాము. బీదప్రజలు తిండి లేక మల మల మాడుతున్నారని అవసరం తేనప్పుడు అధికంగా వర్షాలు కురిసినవి. కావాలన్నప్పుడు వర్షాలు లేవు. ప్రతి ఇంటిలోను ఇటువంటి పరిస్థితులే ఉన్నవి. పట్టెటూరు పీనుగ వెళ్లిన ఇల్లు. పొదుపు ఉద్యమం లగ్న పత్రిక. ఒక ఇంటిలో పీనుగ వెళ్లగానే, ఆ ఇంటిలో వారికి లగ్న పత్రిక ఇచ్చినట్లు, మరొక ముండాగ్రామీణ ప్రజలకు పొదుపు ఉద్యమం అని ఒకటి చెబుతున్నారు. అసలే గ్రామంలో

ప్రజలు బాధలు పడుతుంటే, వీరు వెళ్ళి “మాకు కష్టపరిస్థితులు ఉన్నవి, మాకు అప్పు ఇవ్వండి” అడగటం, మీసు వెళ్ళిన తర్వాత లగ్న పత్రిక ఇచ్చినట్లుగా ఉన్నది. అసలే చచ్చిపోయినారని దుఃఖముతో ఉన్నారు. పైగా లగ్న పత్రిక కూడా ఇస్తే, వారి దుఃఖము ఎక్కువ అవుతుంది. అదే విధముగా ఇవ్వడం ఉన్నది. విత్తనాల కొరకు రైతుల దగ్గర డబ్బులేదు. అసలు రైతుల దగ్గర విత్తనాలు లేవు. వాళ్ళకు వ్యవసాయం చేసుకోవడానికి ఉబ్బలేక తివటానికి తిండిలేక, రమకు తక్కువ కావాలని, అప్పులుకావాలని ప్రజలు కోరుతుంటే వారి విషయం చూడకుండా “నద్దీమాకిష్టం మీకు ఆకలికాని మంత్రం చెబుతాను” అన్నట్లుగా “మాకు కరువు ఉన్నది, మాకు కొంత సహాయం చేస్తే, మీకు కూడా సహాయం దొరుకుతుంది” అని ప్రభుత్వం చెప్పటం అశ్చర్యంగా ఉన్నది. “మీకు తక్కువ అప్పులు ఇస్తాము, మీకు అప్పులు ఇస్తాము” అని ప్రభుత్వం చెప్పే పరిస్థితుల కనుపించటం లేదు. అప్పులు ఇవ్వటమా? అప్పులు చేయటమా?—అన్నసమస్య ఉన్నది. గామాలలో బలవంతంగా అప్పులు వసూలు చేస్తున్నారు. పది రూపాయలకన్నా ఎక్కువ ఉన్న ప్రతివారినండి బలవంతంగా డబ్బు వసూలు చేయటానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. ఈ విధంగా బలవంతంగా అప్పులు తీసుకోవటంవల్ల లాభం లేదు.

మత్స్యశాఖకు సంబంధించిన రకరకముల చేపల విత్తనములను విదేశాలనుంచి తెప్పించాలని ప్రభుత్వమువారు ఆలోచిస్తున్నారు. అయితే మన దేశములో చేపలు లేకనా? విదేశాలలో పెరుగుతున్న చేపలు రుచికరముగ ఉంటాయని, వాటిని తెప్పించి మన దేశములో వృద్ధి పొందించాలనే ఆలోచన ఏచిత్రముగ ఉన్నది. బహుశః బ్రిటిషువారి హయాములో వారు విదేశాలవారు గనుకను, వారు అక్కడ చేపలు తినేవారు గనుకను, వాళ్ళు వాటియొక్క రుచికి అలవాటుపడినవాళ్ళు గనుకను, వాళ్ళు తెప్పించుకుని తింటూవచ్చారేమోనని నా అభిప్రాయము. ప్రకృతి లక్షణము ఏమిటంటే ఏప్రదేశము యొక్క ప్రకృతినిబట్టి ఆ ప్రదేశములో అవి పెరుగుతూ ఉంటాయి. మనదేశ ప్రకృతినిబట్టి ఇక్కడ ఇవి పెరుగుతుంటాయి గనుక, విదేశముల చేపలు మరొక దేశములో వృద్ధి చెందుతాయని అంటే, నాకు అనుమానముగ ఉన్నది. ఇది ప్రకృతి స్వలాభమునకు వ్యతిరేకము అని నమ్మాలి. ఇవి ఈ దేశములో గూడ వృద్ధి చెందుతాయని నమ్మకము ప్రభుత్వానికి ఉంటే, ఇవ్వడం మన దేశములోవున్న మనుష్యులు కురూపిగా ఉన్నారని ఉద్దేశ్యముతో విదేశ ములలో ఉన్న మనుష్యుల విత్తనాలు కూడా తెప్పించాలనే ఉద్దేశ్యము బహుశః ప్రభుత్వము వారికి కలుగుతుందేమో ననుకుంటాను. అందుకనే కాబోలు విదేశ పశువులను తెప్పించి మన దేశములో ఇంపుగా పెంపుజేయాలని అంటున్నారు. ఇదిగోక కోళ్ళు మన దేశములో బాగుగలేని విదేశపు కోళ్ళు పెద్దవని, మంచిజాతి కోళ్ళు అని, అవి తెప్పించాలని ఆలోచిస్తున్నారు. అయితే మనదేశములో బాదామి చెట్లు విదేశములనుంచి తెప్పించి నాటించినారు. అవి వృద్ధి చెందుటము కష్టించటము కష్టించలేదు. ఇదేమాదిరిగా కొబ్బరి చెట్లు తెప్పించి నముద్ర తీరమున వాటిని పెంచుతున్నారు. అయితే ఆ చెట్లనుంచి వచ్చిన కొబ్బరి కాయలు విదేశాలలో ఉండే కొబ్బరికాయల పైకాన ఉన్నవా? కాబట్టి ప్రకృతి లక్షణమునుబట్టి విదేశములో పెరిగే జంతువులు, చెట్లు, పక్షిరాలు ఆ దేశములో పెరిగే వృద్ధి చెందుతాయేగాని, అవి అంత బాగుగ మరొక దేశములో పెరగవు. ఇది మన దేశములో నిదర్శనముగ చూస్తున్నప్పుడు, ఏటి, మీద ప్రభుత్వము వ్యయము చేయదలచిన డబ్బు వృధాయైనవి నా భావము. విదేశములలో ఉన్న ఏటి వృధాభావమునుబట్టి అవి పెరుగుతాయేగాని ఒక ప్రదేశపు నీటికి మరొక ప్రదేశపు నీటికి ఏకాంటి పరిణామము ఉండదు. కాబట్టి ఈ ప్రయ

త్వము ఏ విధముగాను తాచకాటి ప్రయోజనకరము కానేరదు. ప్రభుత్వము ఈ ప్రయత్నము విరమిస్తే బాగుంటుంది. మన దేశములో పల్లెలలో మంచినిటి బావులు లేక ప్రజలు చాలా ఇబ్బంది పడుచున్నారని ప్రభుత్వమునకు దెలియకపోలేదు. ఆ విధముగ ఖర్చు చేయదలచిన సామును బావులమీద ఎందుకు ఖర్చుచేయ కూడదు? అడిచేస్తే ప్రజలకు ఎంతో ఉపయోగము కదా! కాబట్టి ఇలాంటి ప్రయత్నములుచేసి డబ్బు వృధాచేసే ఒడులు మరొక విధముగ ఉపయోగ కరమైన పనులు చేయిస్తే మంచిది.

మరొక విషయము. ఈనాడు ప్రభుత్వోద్యోగస్థుల ద్వారా ప్రభుత్వము పాదుపు ఉద్యమ మును సాగించి డబ్బు అప్పులుగ వసూలు చేస్తున్నారు. ఈ డబ్బు వసూలు బాగా ముందుకు వచ్చిన ప్రాంతాలలో వసూలు చేయడము ఉత్తమము. మా తాలూకా కరువు ప్రాంతము అని ప్రభుత్వానికి తెలియకపోలేదు. ఇదివరకు ప్రజలు ప్రభుత్వానికి ఇవ్వవలసిన పాత ఆస్తులే. సుమారు రెండు లక్షలువుంటే, అది అక్కడ తహశీలుదార్లు వసూలు చేయలేక పోతున్నారు. ఇదే వసూలు చేయలేక, ప్రజలు ఇవ్వలేని స్థితిలో ఉండేటప్పుడు, ఇప్పుడు పాదుపు ఉద్యమము గురించి నేకరించటానికి మీరు అవుతుందా, తగునా అని ప్రభుత్వము యోచించవలసి యున్నది.

ఆధ్యక్షులవారు నాకు టైము కావచ్చినదని అంటున్నారు. నేను కోత తీర్మానమును ఈ డిమాండ్లమీద ప్రతిపాదించాను. ఇంకను ఎన్నో విషయములు ప్రభుత్వం దృష్టికి తేవలసి ఉన్నవి. అవి అన్నీ కోత తీర్మానమును గురించి మాట్లాడేటప్పుడు సమయము చూచుకుని మాట్లాడ సుదృఢింతు చున్నాను. గనుక, ఇప్పటికి నా ఉపన్యాసమును ముగిస్తూ నెలపు తీసు కుంటున్నాను.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (పాతపల్లెం-రీజర్వుడు):—ఆధ్యక్షా, ప్రస్తుతము ఈ సస్టిమెంటరీ బడ్జెటును నేను బలవదలుస్తూ కొన్ని ముఖ్యమైన విషయాలు ప్రభుత్వముయొక్క దృష్టికి తేదలచి మాట్లాడు తున్నాను. ఈ రోజులలో ప్రభుత్వము పాదుపు ఉద్యమము సాగించి మా శ్రీకాకుళం జిల్లాలో తహశీలుదార్లు, గ్రామ మునసబు కరణముల ద్వారా వసూలుచేయ నారంభించినారు. ఈ సాముకూడా ఒక రూపాయనుంచి పది రూపాయలు శిస్తుకట్టేవారు యింత యివ్వాలని వసూలు చేస్తున్నారు. పది రూపాయల శిస్తు చెల్లించేవారు చాలా పేదవారుగ ఉంటున్నారు. పది రూపాయల శిస్తు కట్టేవారికి ధూమి ఎంతో వుండదు. దీనిమీద ఆదాయము కూడ చాలా కొద్ది, ఆదాయము వాళ్ళకు పొట్టు జీవనమునకే చాలదు. ఇలాంటి సందర్భములలో ఈ పాదుపు ఉద్యమము వారిమీద ప్రయోగిస్తే, వాళ్ళు చాలా బాధపడుతున్నారు. దీనివల్ల ఆ ప్రాంతాలలో వ్యతిరేకమైన agitation ఉంటున్నది. కాబట్టి యీ సాము చిన్న చిన్న రైతులనుంచి వసూలు చేయడము ఆపించమని అంటున్నాను. పెద్ద ధూస్యములు వ్యాపారులు డబ్బుగల సాహుకార్లు, ధనవంతులు ఉంటున్నప్పుడు, వారివద్దనుంచి వసూలు చేస్తే ఎక్కువ సుభువుగాను, త్వరలోను ఎంతో సాము రాగలదు. మారుమంది చిన్న రైతులనుంచి వసూలు చేసే సాము ఒకరిద్దరినుంచి వసూలు అయ్యే అవకాశము వుంటుంది గనుక, యీ సూచన ప్రభుత్వమువారు ఆలోచించమని అంటున్నాను. మా శ్రీకాకుళం జిల్లాలో చాలా భాగము కరువు కాటకాలకు గురిఅవుతూ వుంటుంది. అప్పుడప్పుడు వర్షాలు లేని కారణమువల్ల ఒక్కొక్క వూడు నగము పంటకూడ చేతికిరాని పరిస్థితులు ఉంటున్నవి. ఈ సందర్భరం కూడ అదే ముందే

ఉన్నది. సగము పంట అయినా వస్తుందో రాదోనని భయపడుతున్నారు. అతాంటి వరిస్థితులలో వరివద్దనుంచి పొదుపు అప్పులు వసూలు చేయకుండా అదేవిస్తారని ఆశించున్నారు. ఈ విషయము ఇప్పటికి ఏ పదిపార్సెంట్ ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకుని రావడమైనది కాని ఫలితము కన్పించలేదు. ఇక మీదట నైనా ప్రభుత్వమువారు యీ విషయమును గుర్తించి త్వరలో క్రింది ఉద్యోగస్థులకు ఆదేశములు పంపవలసిందిగా కోరుతున్నాను. మా జిల్లాలో వరిపొర వగైరా నదులు ఎన్నో ఉన్నాయి. పేరుకు మాత్రము చాతా వున్నవి. కాని ఒక దానికి లక్షకట్టలు తీవు. నీరు నిలిచి, ప్రజలు పండించుకునే ఆశలు కన్పించడము లేదు. వరిపొర నదీమీద గట్టు కట్టక పోవడము వల్ల నీరు అంతా పోయినందున దాని క్రింది సాగుఅయ్యే మూడు నాలుగు వందల ఎకరాలలో పంటలు పండలేదు. దీనికి ప్రభుత్వము వారు remissions యిస్తున్నారు. నదిలో కట్టలు కట్టించి నీరు నిలిచేటట్లు చేయక పోవడమువల్ల నీరు అంతా పోతున్నది. పంటలు పండించటానికి నీరు దొరకదు. ప్రభుత్వమువారు దీనిని కట్టించడానికి contracts యిచ్చారేగాని, యీ పని రెండుసంవత్సరాలాగా నిలిచిపోయి యున్నది. ఈ పని త్వరలో చేయించి వానికి ఇంజనీర్లు వగైరా ఉద్యోగస్థులకు తగిన తాకిమలకు పెంటనే పంపించి, యీ పని పూర్తిచేసే ఏర్పాటు చేయించవలసిందిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. మరొక విషయము. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో గోగునార jute పంట పెరుగుతుంది. ఒక్కొక్క రైతుకు నాలుగు పుట్లు, పదిపుట్లు పండుతుంది. ఈ సరకు అమ్ముకోవడానికి తగిన రవాణా సౌకర్యాలకు వ్యాగను సప్లయి లేదు. అందువల్ల యీ jute అంతా ఎవరివద్ద వడితే వారివద్ద నిలిచి పోయింది. వ్యాపారస్తులు కొనడము లేదు. దీనివల్ల పుట్టి రూ. 150 లు ఉండేది ఇప్పుడు 90 రూపాయలకు దిగింది. ప్రభుత్వము శ్రద్ధ వహించి కేంద్ర ప్రభుత్వాన్ని అర్థించి వ్యాగను సప్లయి చేయించినట్లయితే, సరకుకు గిరాకి వచ్చి రైతులు అమ్ముకొని బాగు పడుతారు ఇది అమ్ముడు పోనందువల్ల రైతులు డబ్బు కొరకు కటకటలాడుతున్నారు. ప్రభుత్వము పెంటనే వ్యాగనులు సప్లయికి ఏర్పాటు చేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. ఇది గాక యిప్పుడు అమలులో పెట్టిన ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళిక క్రింద మా జిల్లాలో నదులమీద ఆనకట్టలు కట్టించడానికి పదిపేల రూపాయలు అయినను ఎలాటమెంటు చేయించినట్లు లేదు. మా జిల్లాలోని నదుల విషయము శ్రీ గోపాలరెడ్డిగారికి తెలియక పోలేదు. వారు ఇప్పటికే అయిదు సంవత్సరములుగా ప్రభుత్వము నడిపించి యున్నారు. ఇప్పుడు ఆర్థిక మంత్రిగారు కూడ వున్నారు గనుక మా జిల్లాయందు శీతకన్ను పేయకుండా యీ నదులలోని నీరు ఉపయోగించుకోవడానికి సదుపాయము కలుగ జేస్తారని ఆశిస్తున్నాను. మా పార్లమెంటరము తాలూకాలో జంజెయిపతి, ఒట్టిగడ్డ, బిల్లిగడ్డ మొదలైన నదులు ఉన్నవి. ఈ నదులమీద డాములు కట్టించినట్లయితే మమారు రెండుపేల ఎకరాల వరకు సాగు అయ్యే అవకాశములు ఉన్నవి. అక్కడ ప్రజలు కరువు కాటకాలకు గురి కాకుండా ఉండగలరు. ప్రభుత్వము యీ విషయములో కొంత సానుధాని చూపించాలని అంటున్నాను. ఈ సంవత్సరము కౌంటింగును వచ్చే సంవత్సరముతోస్తానా కొంత డబ్బు కేటాయించి యీ నదులపైన డాములు కట్టించే ఏర్పాటు చేయించ వలసిందిగా కోరుతున్నాను.

ఇదిగాక శ్రీకాకుళం జిల్లాలో వాణిజ్యము విషయము నుంచి చేయదలచాను. ఏరికీ శివసేన స్థలములు బంజర్లు, colonization scheme క్రింద బంజర్లు

కొని యిప్పించ లేదు. అవసరమైన డబ్బు కూడ యివ్వలేదు. ఇళ్ళు లేక వాళ్ళు చాలా ఇబ్బంది పడుతున్నారు. స్థలములు కొని యివ్వడము ప్రభుత్వము యొక్క బాధ్యత అని తలచి త్వరతో స్థలములు యిచ్చే ఏర్పాటు చేయమంటున్నాను. అధ్యక్షులవారు నాకు యీ అవకాశము ఇచ్చి నందులకు వారికి వందనములు అర్పిస్తూ ఇంతటితో సెలవు తీసుకుంటున్నాను. పాఠశక్తుం తాలూకా రోడ్డు పురమృతుచేయుట, గొట్టిసరిగెడ్డ డాం, ఒత్తిని గెడ్డ డాం పనులను పెంటనే ప్రభుత్వం చేయిస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ బసవ మానయ్య:—గౌరవనీయ అధ్యక్షుణీ, మా ఉపన్యాసములకు ప్రధమమునుంచి 15 నిమిషములు అవకాశము ఇస్తూ వచ్చారు. ఇప్పుడు అది మూడు నిమిషములకు వచ్చింది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య (గన్నవరం):— Madam Chairman అంత తక్కువ అవకాశము ఇస్తే, మెంబర్లు తమ యొక్క అభిప్రాయములు, సూచనలు చేయటానికి టైము చాలదు. అవి అన్నీ వెల్లడించుకోవాలికి సాధ్యముకాదు. సభ్యులకు పూర్తిగా చర్చకు ఇవ్వాలనే అభిప్రాయము, అధ్యక్షులవారికి ఉండేట్లైతే, కనీసము ఒక్కొక్కరికి పది నిమిషములైనా ఇస్తేమంచిది. అసలు ఆ టైములో ఉపన్యాసము ఆరంభించేటప్పటికే కొంత టైము అయ్యే పోతుంది. ఇంకా తక్కువ మందికి అవకాశము ఇచ్చే ఏర్పాట్లుచేస్తే చేయవచ్చుగాని, ఎక్కువగ అభిప్రాయములు తెలియజేయాలని అనుకునే వారికి అంత స్వల్ప వ్యవధి ఇస్తామంటే అర్థ రహితము. కనీసము కొద్దిమంది అయినను, అవకాశము ఇవ్వదలచినప్పుడు కనీసము పది నిమిషములు అయినా ఇవ్వాలని అంటున్నాను.

మిస్టర్ చైర్మన్:—సుందరయ్యగారి అభిప్రాయమును నేను ఒప్పుకుంటున్నాను. నిజమే కాని, రెండు, మూడు నిమిషాలే మాట్లాడేవారు ఉంటారు గనుక వారికి కూడ అవకాశము కలుగజేయాలనే ఉద్దేశ్యముతో ఆవిధంగా అన్నాను. మరొకటికాదు.

శ్రీ బసవ మానయ్య:—అసలు నాకు ఎంత టైము ఇచ్చారండి?

మిస్టర్ చైర్మన్:—అయిదు నిమిషములు.

శ్రీ బసవ మానయ్య:—అంటే, ఇప్పుడు ఇస్తామన్న మూడు నిమిషములుగొక ఇంకా అయిదు నిమిషములు ఎక్కువ చేశామనా?

మిస్టర్ చైర్మన్:—కాదు. మీ ఉపన్యాసము అయిదు నిమిషములలోనే ముగించమనే ఆయిదు నిమిషములు అని అన్నాను.

శ్రీ బసవ మానయ్య:—Madam Chairman, నేడు మన ఆర్థిక మంత్రి గారు, తోట మొచ్చుగా పెరిగిపోయిందని చెప్పారు. దీనిని ఆరికట్టించడానికి ప్రయత్నము చేయలేదు. ఇలాంటి వరిశితులు ఉండే ప్రభుత్వ విధానము జరిగేటప్పుడు ఈ పశ్చిమెంటరీ బడ్జటుకు ఒప్పుకోకుండా ఉండొమన్నా ఏపార్టీ ప్రభుత్వము వచ్చినను ఇది భూసరఫరే గనుక, దీనికి ఆమోదించడానికి తప్పింది కాదని అనుకోవలసి వస్తున్నది.

అటు ఈ విధానాన్ని ఉండేస్తున్నారు. ఇక్కడ ఈయబడే పుస్తకాలు ప్రతి department క సంబంధించి ఉంటాయి. de jure పైకి బాగా ఉంటాయి. బాగా రూపొందించినవి. అప్పు బాగుంటుంది. వరాయి భాషలో ఉంటాయి. కాని de facto పైకి లోకిపోయి చూస్తే అక్కడ 'Nil'. అందరూ పట్టేటూర్లు ముందుకు రావాలి అడమి పని practical కా అక్కడ ఏమీ జరుగుతుందని చూస్తే సూన్యం అనవచ్చు. ఈ పరిస్థితిని రాష్ట్రపాలకానికి పేరిక పంచవర్ష ప్రణాళికలలో దుబారా హెచ్చుగా ఉన్నది. సంబంధించిన ఈ ప్రణాళికలను గూర్చి ఒక పద్ధతిలో చెప్పారు.

అప్పిచ్చువాడు, పైద్యుడు,
ఎప్పుడు సెడలెగకపారు నేరును, ద్వీజాడున్
జొప్పడిన యూరనుండుము
చొప్పడ కున్నట్టియూర జొరకుము, "మంత్రి".

"సుమతీ" కి బదులు "మంత్రి" అని మార్చబడినది. అప్పిచ్చువాడు అంటే bank ఉండాలి. పైద్యుడు అంటే డిస్పెన్సరీ, ఏరు, అంటే నీటిపారుదల irrigation ఉండాలి. ఆ విధంగా ఉన్నటువంటి గ్రామానికి పోవాలి మంత్రి అని ప్రార్థన. అయితే ఇటువంటి వ్యవస్థలు కల్పించామా? మా నియోజక వర్గానికి సంబంధించిన కొన్ని విషయాల గురించి ప్రార్థించు కుందామనుకున్నాను. అక్కడికి ఏమంత్రిగారు వచ్చినా, అక్కడి M.L.A. కలిస్తేనే విషయం తెలుస్తుందిగాని వారి పార్టీ వాండ్లనే కార్లలో ఎక్కించుకుని పోతుంటే విషయాలు ఏమీ తెలుస్తాయి? ఏదీకూడా బోధపడదు, మంత్రి హోదాలో వచ్చినవారు ప్రతి వారిని అడిగి ప్రజల సమస్యలను తెలుసుకుంటే చాలా బాగుంటుంది. వ్యవసాయ శాఖ విషయంలో ప్రభుత్వం ఇచ్చే సంచలలో అమ్మోనియా బస్తాకు 30 నేర్లు తక్కువగా ఉండడం, పిద్యా విషయం ములో 20 పేల రూపాయలకు స్కూలు కట్టిస్తే ప్రభుత్వం ఏమీ సహాయం చేయకపోవడం 30 పేల రూపాయలిచ్చి దవాఖానా కట్టించి పెడితే రెండు సంవత్సరాలనుంచి midwife ను సంవక పోవడం, శ్రీ మెహిదీనవాజ్ జింగ్ గారు వాగ్దానంచేసినా చర్య ఇంకా తీసుకోకపోవడం శ్రీ అబ్దుల్ ఖాదరు కలెక్టరుగారు అందోర్ నియోజక వర్గానికి N.E.S. Block కాలాని వ్రాస్తే ఇంతవరకు ఏవిధమైన వ్యవస్థ లేకపోవడం విచారకరమైన విషయం. అక్కడ మునిసిపాలిటీ పక్షంనుంచి ఖచరాపేనే కుండీలు, furniture, drainage, ఇరిగేషను వ్యవస్థ ఇవన్నీ కాలాని సంవత్సరాల తరబడి వ్రాసినా, ఇక్కడికివచ్చి Secretariat లో చూస్తే file లో లేదంటారు. అక్కడి అవస్థ ఆవిధంగా ఉంది. అప్పులు విషయంలో మా నియోజక వర్గంలో 20 పేలు, 30 పేలు రూపాయలు మళ్ళీ 20 పేలు 30 పేలు రూపాయలు ఇవ్వబడింది. కాని అవసరాలకు మాత్రం ఏవిధమైన చర్యతీసుకోవడంలేదు. పట్టేటూర్లకు పోయి రైతులను పిలిచి, "ఎట్లావుంది ఈ వ్యవస్థ" అంటే, "ఒకటికి నాలుగులవాయిపోయినాయి. తహసీలుకు పోయినా, కలెక్టరాఫీసుకు పోయినా చాలా కష్టంగావుంది" అంటారు. వాళ్ళు పట్టేటూరి భాషలో "ఇది అంధారా ప్రదేశ్" అనుకుంటున్నారేమో అహారం విషయంలో మా మెదక్ జిల్లా చాలా ప్రాముఖ్యత కలిగినటువంటిది. దీర్ఘం ఎక్కువ పండుకాయండి. రెండు సంవత్సరముల క్రితం వర్షా 30 రూపాయలుండేది ఇప్పుడు 50 రూపాయల వరకూ అమ్మబడు తున్నది. ఈ ధరల విషయంలో అహార ధాన్యాల విషయంలో ఒక

మంత్రిగారు ఒక ప్రకటన, ముఖ్యమంత్రిగారు ఒక ప్రకటన, కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒక ప్రకటన ఒక దానికి ఒకటి సంబంధంలేకుండా ఉన్నాయి. ప్రస్తుతం వుండే పరిస్థితులు పేరు చెప్పేదేనే. జరిగేదేనే. ఇది full season పంటలు మార్కెట్టుకు వచ్చే సమయంలో బహు 56 రూపాయలుంటుంటే ముందు పరిస్థితి ఎలా వుంటుందో ఆలోచించ వలసివుంది. రహదారుల విషయం చవుట కూరు అనే బసనాకు 6, 7 సంవత్సరాలనుంచి నీరు ఎక్కువై అక్కడ బస్సులు ఆగిపోతుంటే దానిగురించి వ్రాసినప్పటికీ చర్య తీసుకోలేదు. ఇక పోలీసు వ్యవస్థ ఎలాగున్నదంటే, మారకం శివరావు అనే ముసలావురం కోఆపరేటివు సొసైటీ ప్రెసిడెంటు ఇంట్లో జారపడి కొడిలే action తీసుకోలేదు. జోగిపేట యల్లయ్యగారనే కోఆపరేటివు ప్రెసిడెంటు ఇంట్లో 12-10-57 వ తేదీనాడు దసరా తరువాత 50 మంది ఆ విధంగా ఇంట్లో చారపడితే ఏ విధమైన action లేదు. పట్టవగలు ఈ విధంగా జారపడడం, లంచాల తీసుకున్నారని చెబితే కూడా దానిమీద ఏవిధమైన action లేదు. అధ్యక్షిణిగారి సహ ప్రకారం ముగించుకునే ముందు ప్రభుత్వం de jure జరిగే విషయాలను de facto గా ఆలోచించినట్లయితే చాలా బాగుంటుందని ప్రార్థిస్తూ సవినయంగా విరమిస్తున్నాను.

మిస్టర్ చైర్మన్:—ఇప్పుడు 12-5 అయినది. 12-35 వరకు Leader of the Opposition మాట్లాడవలెనని కోరుతున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—అధ్యక్షా, ఈ సభ మెంటరీ డిమాండ్ల మీద చాలామంది మాట్లాడారు. ప్రజలకు కలిగే అనేక ఇబ్బందులను గూర్చి మాట్లాడారు. కరువు కాటకాలను గూర్చి మాట్లాడారు. తరువాత అనేక స్కీములు ఏరకంగా అమలు జరుగడంలేదో చెప్పారు. నేను ఆ విషయంలోకి అన్నిటికీ పోవడానికి సబ్జిమెంటరీ డిమాండ్లపై చర్చలో సాధ్యంకాదు. వర్షాభావన పంటలు చెడిపోయాయనీ, అహార సమస్యగురించి ప్రత్యేకంగా ఒక రోజు కేటాయింపు బడివుంది కాబట్టి ఆ రోజు ఆ విషయం తీసుకుంటాను. కానీ నేను సబ్జిమెంటరీ గ్రాంటు విషయంలో మంత్రిగారి దృష్టికి ఒక విషయం తే దలచాను. దాదాపు అన్ని పద్దులలో గత సంవత్సరమే తీసుకుని రావలసిన సబ్జిమెంటరీ గ్రాంటుకు ఒక సంవత్సరము అయిపోయిన తరువాత Contingency Fund లో నుంచి new scheme కోసము గత సంవత్సరము మేము ఖర్చు పెట్టాము. గత సంవత్సరము grant క్రింద తీసుకుని రాలేదు. కాబట్టి దానిని మీరు sanction చేయాలి" అని సభ ముందుకు రావడం అనేది సరైన accounting పద్ధతికాదు. శాసనసభ ముందు sanction తీసుకోక పోయిన Contingency Fund లో నుంచి ఖర్చు పెట్టడానికి వీలున్నా ఆ సంవత్సరానికి సంబంధించిన సబ్జిమెంటరీ గ్రాంటు ఆ సంవత్సరంలోనే శాసన సభముందుకు తీసుకునివచ్చి ఆమోదించ చేయడమే సరైన accounting పద్ధతి, శాసన సభ పద్ధతి. ఇప్పుడు నాకు తెలిసినంతవరకు Agriculture కు 2 లక్షల రూపాయలు Industry, కారకు 1,48,400 రూపాయలు Civil Works కు 4,00,000 రూపాయలు, Capital Outlay విషయం 1,50,000 రూపాయలు, ఏకాశాపత్నం Polytechnics కోసము ఖర్చు పెట్టినది 44 రూపాయలు, మొత్తం 10,68,600 రూపాయలు అప్పటికప్పుడే చేసిన పద్దులు. ఇప్పుడు గత సంవత్సరమే సబ్జిమెంటరీ గ్రాంటు క్రింద తీసుకుని రావలసిన పద్దులు. గత సంవత్సరమే

అటువంటి సెప్టిమెంటరీ గ్రాంటులు శాసనసభ ఆమోదంకోసం పెట్టలేక పోయాము. కాబట్టి ఇప్పుడు పెడుతున్నాం అనేది జరిగిపోయిన తరువాత బడ్జెట్టు ఖర్చు పెట్టిన తరువాత నామ మాత్రంగా, “మీకు మెజారిటీవుంది కాబట్టి ముద్రపేయమని” సభ్యులకు రోజుండు సరైన చట్టరీతిగా. అటువంటివి జరుగకుండా చూస్తారని కోరుతున్నాను. అంతేకాదు new services క్రింద 100 రూపాయలు కేటాయించడం జరిగింది. దాని క్రింద వ్రాసే వివరాలు ఏమిటి? ఒక new scheme కొన్ని లక్షలు కావచ్చు, లేక కొన్ని కోట్లలో వుండే scheme లు ఉన్నాయి. వాటికి sanction కావాలి. చదివరకు కొన్ని బడ్జెట్టులో general గా sanction చేయక పోయినా ఇప్పుడు చేస్తున్నారు. New scheme అన్నప్పుడు మిగిలిన 6 నెలలలో మార్చి నెలఖర్చులోపల మన financial year అయిపోయేలోపల ఎంతఖర్చు పెట్టడానికి ప్రభుత్వం అంచనా పేస్తుంది? సీలేరు Hydro Project క్రింద దారాకొండ దగ్గరనుండి సీలేరువరకు ఒక రోడ్డు పేయాలంటే 17,30,000 రూపాయలు అంచనా. ఇది new schemes క్రింద కోరింది 100 రూపాయలు కోరారు, token గా ఇంతఖర్చు పెట్టదలచుకున్నారు అనే వివరాలులేవు. మూడు పేయి రూపాయలు అటో ఇటో వదిలేసి రూపాయలు అటో ఇటో ప్రభుత్వం సంవత్సరాని కింత ఖర్చుపెట్ట బోతున్నాం, దానికి sanction కావాలనివస్తే ఉపయోగకరంగా ఉంటుంది. Blank Cheque మీద సంతకం చేయనున్నట్లు, “తెల్లకాగితం మీద సంతకం పెట్టండి అవరలి మేము పూర్తిచేసుకుంటాం” అనేరీతిగా “100 రూపాయలు పెడతాం, మా ఇష్టంవచ్చిన రీతిగా ఖర్చుపెట్టడానికి అవకాశం ఇవ్వు”నే వద్దలి బడ్జెట్టును అంతా నామ మాత్రం చేసి, “శాసన సభ్యులు, ప్రజాప్రతినిధులు, బడ్జెట్టును sanction చేస్తుంటారు, వారి ఆమోదంపొంది చేస్తున్నాం” అనేది మాటకు మాత్రం ఉపయోగపడుతుంది తప్పితే ఇవ్వాలనే వినిగ్గయాలూ కూడా లభ్యం చేయకుండా ప్రభుత్వం తమ ఇష్టంవచ్చినట్లు డబ్బుఖర్చు పెట్టడానికి అవకాశం తీసుకుంటున్నదనే చెప్పవలసి ఉంటుంది.

ఇప్పుడు బడ్జెట్టులో శాంక్షను అయినటువంటి మొత్తంలో ఎంత మీగులుతుందో మేము అంచనా వేయలేదు. ఆ మిగిలిన డబ్బును యీ కొత్త స్కీములకు ఖర్చు పెట్టి, చాలని వాటికి ఇంకా అదనంగా ఖర్చు పెట్టడం కోసం మాకు అవకాశము వుండాలి. ఎంత మీగులుతుందో మేము ఈ రోజు అంచనా వేయలేము. కాబట్టి ఆ స్కీమును sanction చేయండి token గా వంద రూపాయలు sanction చేయండి దాంట్లో ఎంత మీగులికే దాంట్లో అంత ఖర్చు పెడతాం, చాలకపోతే ఇంకా అదనంగా ఖర్చు పెడతాం అనేది సరైన బడ్జెట్టు వద్దలి అని నేను ప్రకటిస్తున్నాను. అసలు బడ్జెట్టు 600 పేజీలు 700 పేజీలలో చాల భారతం రాగు వచ్చిన బడ్జెట్ ఇది. వివిధ accounts క్రింద, వివిధ items క్రింద ఆధునిక ఒక రాలూకాలో ఏ కాండ్, ఏ విద్యుచ్ఛక్తి లేక ఏ రోడ్డు ఇన్ని వివరాలతో దానికి ఇంత ఖర్చయింది, ఈ సంవత్సరం ఇంతఖర్చు పెడతాం అని అక్కడ బడ్జెట్లో sanction చేశాము, కాని దాంట్లో ఏమీ మీగులుతుంది?

బడ్జెట్లో వివరాలన్నీ కూడా 700 పేజీలలో అచ్చుపడి డబ్బు కేటాయించే sanction కోసం మా దగ్గరకు తీసి రేసుకుని వచ్చిన తరువాత, ఇంకా దాని వివరాలు అన్ని పక్కలుగా

చదివి దాదాపు 1000 Cut Motions రూపంగా అడికాదు, - దీకాదని చెప్పి ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకుని వచ్చిన తరువాత sanction అయినటువంటి బడ్జెట్ మనది, దాన్ని అమలు జరపాలనే ఉద్దేశంతో ప్రభుత్వం మా ముందు పెడుతోంది, తేక పోతే ప్రజలకు మీకు ఈ సంవత్సరానికి యీ కాలన పేస్తాం, యీ రోడ్డు పేస్తాం, ఈ బిల్డింగు కడతాం, యీ స్కూలు పెడతాం అని చెప్పి బడ్జెట్ లెక్కలలో చూపిస్తున్నారు. కాని అవేమీ జరగకుండా వాటిలో కొన్ని తీసుకోవడం, కొన్ని మానెయ్యడం, 10,000 రూపాయలు sanction అయినదానికి 1,000 రూపాయలు ఖర్చు పెట్టడం, మిగిలిన డబ్బు ఖర్చు పెట్టకుండా కొత్త స్కీములు ప్రారంభించి వాటికి ఖర్చు పెట్టడం అనే పద్ధతిలో ఈ బడ్జెట్ ను అంతా పేళ్లాకోళ్ల క్రింద చేయడం లెప్పితే, శాసన సభవారు చేసిన తీర్మానానికి ఏమీ విలువ లేకుండా చేయడం లెప్పితే ఈ 700 పేజీల బడ్జెటుకు అర్థం ఏమీ లేదనే పరిస్థితి మాత్రం మంత్రిగారు గమనించాలని కోరుతున్నాను. బడ్జెట్ లో చూపించిన రకంగా వివిధ items కోసం, వివిధ డిమాండ్లు క్రింద, వివిధ గ్రామాలలో, వివిధ తాలూకాల్లో ఇంతఖర్చు పెడతామని చెప్పితే, అదేరకంగా ఖర్చు పెట్టాలని sanction చేశాం. అట్లు ఖర్చు పెడితే మరల ఈ కొత్త స్కీములకు డబ్బు ఎక్కడ నుంచి మిగులుతుంది? ఏదైనా : ప్రత్యేక కారణం చేత ఖర్చు పెట్టక పోతే ఇరుగో ఫలానా items కు ఖర్చుపెట్టలేక పోయాం, యీ కారణాలచేత ఖర్చుపెట్టలేక పోయాం ఆ డబ్బు మిగిలింది, అని next year Budget లో చెప్పకోవలసి వుంటుంది గాని, దాంట్లా మిగులుతుంది కాబట్టి దాంట్లా ఖర్చు పెడతాం అనే పద్ధతి చూస్తే ప్రతి దాంట్లా కూడా మిగిల్చి కొత్త స్కీములు మంత్రివర్గానికి ఎప్పుడు ఇవ్వుమైతే అప్పుడు ఖర్చు పెట్టే పద్ధతిచూస్తే యీ బడ్జెటువంతా కేవలం మాటల వరసకు ఏదో pass చేశాం అని పెద్ద ప్రశ్న ప్రతినిధులమని చెప్పకోడానికేగాని లేకుంటే నిరుపయోగం అవుతుంది. అన్ని రాష్ట్రాల్లో యిదే సాంప్రదాయం వున్నదని మంత్రిగారు సమాధానం చెబుతారేమో తెలియదు. అన్ని రాష్ట్రాల్లో ఇదే సాంప్రదాయం అయినట్లయితే ఇదే చాల పెద్ద సాంప్రదాయం, బడ్జెట్ కు విలువ లేకుండా చేస్తున్న సాంప్రదాయం. ప్రజలకు ఒక రకంగా మనం అబద్ధాలు చెప్పే స్థితికి వస్తున్నామన్నమాట. బడ్జెట్ లో ఫలానా గ్రామంలో ఫలానావని యీ సంవత్సరం జరుగుతుంది దానికింత డబ్బు కేటాయింపబడింది అని మాత్రం ఇక్కడ వివరిస్తున్నాయి. మేము శాసనసభా ప్రతినిధులుగా బడ్జెట్ లో యీ సంవత్సరం ప్రభుత్వం ఇంత sanction చేసింది కొంతవరకైనా వని జరుగుతుంది అని అక్కడ ప్రజలకు చెబుతాము. ఆ వని అక్కడ ఎక్కువో ఇప్పుడు శ్రీ యస్. వి. కె. ప్రసాదుగారు మాట్లాడుతూ లక్ష్మారం చెరువుకోసం మూడేళ్ళనుంచి డబ్బు sanction చేస్తున్నారు, వనేమీ జరగడం లేదన్నారు. అదంతా Irrigation Department లో మిగిలి వుంటుందా? ఇంకేదో స్కీమును ఖర్చు పెడుతున్నారు. అందుచేత మొట్టమొదట బడ్జెట్ తయారు చేసేటప్పుడే మనకున్న staff ని బట్టి, అక్కడున్న ప్రజల అవసరాలను బట్టి ఈ స్కీమును మేము ఈ సంవత్సరం పూర్తిచేయడానికి ప్రయత్నిస్తాం. ఇంతవరకు వనిచేస్తాం, దానికింత డబ్బు కేటాయింపబడ్డది దాన్ని పూర్తి చేయడానికి ప్రయత్నించాలి గాని ఏదో మా యిష్టం వచ్చిన కొత్త స్కీములు తీసుకుంటామంటే మాత్రం అది నిరుపయోగం అవుతుంది. అందుచేత యీ new surveys కాన్సి ప్రత్యేక అవసరాలు కలిగిన ప్రాంతాల్లో చేపట్టాలి. దానికి కావలసిన అవసరాలు

డబ్బుకోసం ఎక్కువ వస్తులు వేస్తారా? వస్తుల బిల్లులు ప్రతి నెల వచ్చానే ఉన్నాయని కోండి లేక పెద్ద ఉద్యోగస్తుల జీతాలు తగ్గించి ఆ డబ్బు దానికి ఖర్చు పెడతారా? లేక ఇంకే వరకు చేసిన ప్రతిపాదననుంచి ఫలానా వాటికి మేము ఖర్చు పెట్టం-ఖర్చు పెట్టడానికి సాధ్యం కాదు, అనేటటువంటి ప్రతిపాదన రావాలి గాని, ఏదో Constitution లో రాసి ఉన్నాడు కాబట్టి Supplementary Grants కు ఏదో ఆమోదం పొందాలి. కాబట్టి యీ సబ్జెక్టులపై గ్రాంట్లు అసలు ఈ Budget Grants ఆ రీతిగా చేసే ప్రజాతంత్ర పరిపాలననీదే నామమాత్రంగా చేయడం క్రిందనే అవుతుంది గాని పేరు కాదు. అసలు దేనికైనా అర్థం మూలం అనుకుందాం దానిమీద control ప్రజా ప్రతినిధులకు ఉన్న దనుకుందాం, ప్రజా ప్రతినిధుల ఆమోదం లేనిదే కొత్త పన్నులు కాని, కొత్త ఖర్చుగాని పెట్టకూడదనే ప్రజాతంత్ర సూత్రం అయినపుడు వారు చేసిన నిర్ణయాలను బట్టి దాఖలు చేసి పేరే కొత్త స్కీములు పెట్టి ఆమోదించమని అడగడం (మెజారిటీ వుంది కాబట్టి చేయవచ్చును) సరైన ప్రజాతంత్రం కాదు. బడ్జెట్ మీద, ప్రభుత్వ ధనం మీద ప్రజా ప్రతినిధుల కంట్రోలు లేకుండా చేసే పద్ధతి తప్ప పేరేమీ కాదు. ఈ విషయాన్ని మంత్రిగారు జాగ్రత్తగా పరిశీలించాలని కోరుతున్నాను.

ఈ సందర్భంలోనే కొన్ని వివరాలు మంత్రిగారి దృష్టికి తీసుకు వస్తున్నాను. సీలేరు హైడ్రో ఎలక్ట్రిక్ ప్రాజెక్టును ఏర్పాటు చేసే దాని కొరకు తేదా కొండనుంచి సీలేరు దాక 17 లక్షల 30 వేల రూపాయలు ఖర్చు పెట్టి ఒక రోడ్డు వేయాల్సి ఉందని దానికి ఈ సంవత్సరం ఒక 100 రూపాయలు కాబోలు new surveys క్రింద ఖర్చు చేయ వున్నారు. నిన్ననే ప్రశ్నోత్తరాల సందర్భంలో మొత్తం మనకు విద్యుచ్ఛక్తి ఈ సంవత్సరం 6 కోట్ల చిల్లర కేటాయించడం జరిగినట్లు దానిలో ఒక కోటి రూపాయలు తగ్గించుకోమని కేంద్ర ప్రభుత్వం సలహా ఇచ్చినట్లు, దానిని గురించి ఉత్తర ప్రభుత్వం జరిగినట్లు చెప్పారు. మొత్తం వంచవర్ష ప్రణాళికలో కొన్ని స్కీములు తగ్గించాలని కేంద్ర ప్రభుత్వం అంటోంది. అన్నిటిలోనూ, యీ సీలేరు ప్రాజెక్టుకు విదేశాలనుంచి యంత్ర సామగ్రి రావలసిన అవసరం వుంది. కనుక ఆ స్కీమును అయిదు ఏళ్ళలో తీసుకునే దానికి అవకాశం ఉన్నప్పుడే తీసుకోవాలి, లేకుంటే ఈ preliminary works క్రింద 5 సంవత్సరములు కాక పోయినా, 6 సంవత్సరములో, 7 సంవత్సరములో ఏదో ఒక ఆరు నెలలు అటో ఇటో లేకుంటే సంవత్సరం అటో ఇటో ఒక ప్లాన్ వుండాలి. అదేమీ లేకుండా 17 లేక 17½ లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి ఈ రోడ్డు వేసి తరువాత 5 సంవత్సరములకు గానీ అక్కడ నీ ప్రారంభించకుండా ఉన్నట్లయితే ఈ రోడ్డు ఒకరకమైన un-productive ఖర్చు క్రింద అవుతుందని పేరే కాదు.

నాగార్జునసాగర్ ప్రాజెక్టుకు అనేక కాలముల న్నగైరావున్నాయి. వాటిని ఎక్స్ ప్రెస్ వో ముందు పూర్తి చేస్తే ఉత్పత్తి పెరిగే తాగు వుంటుంది. అంతేకాని, అదవులలోమంచి ఒక రోడ్డు వేస్తే దానివల్ల వచ్చే ప్రయోజనం ఏమిటో అర్థం కాదు. అవలం వద్ద బస్టాంప్ ప్రభుత్వం అంటూవుంటుంది. అటువంటప్పుడు ఈ రోడ్డు వేస్తూ అది కొత్త స్కీము క్రింద దన్న sanction చేసుకోవడం ఏరీతిగా ప్రజల ఉద్దేశం వచ్చిందో తెలుస్తోంది. ఏదో ఏదో మంత్రిగారిని అలాంటివి కోరుతున్నాను. ఒక ప్రభుత్వం ప్రజల్ని అలాంటి

కాతేదు. ఆనలు ప్రారంభం అవుతుందో లేదో తెలియదు. రెండవ ప్రక్క కె. సి. కెనాలు ఒకటుంది, కృష్ణా బ్యారేజీ ఒకటుంది. దాదాపు స్క్రీము వని పూర్తిచేశాం కాని అదనంగా వచ్చేనీటిని ఉపయోగించుటకు కావలసిన పంట కాలవలు కోసం డబ్బు ఖర్చు పెట్టడానికి తయారౌతున్నాం.

ఆ స్క్రీముకు కొన్ని కొన్ని sanction అయినవాటికికూడా డబ్బు ఖర్చు పెట్టడంలేదు. ఇప్పుడు కృష్ణా బ్యారేజీ క్రింద 2, 3 పద్దులు మాత్రం చెప్పారు. అక్కడున్న ఇంజనీర్లు చెప్పేది కానీ, ఇదీవరకు ప్రభుత్వం sanction చేసిన స్క్రీములు కానీ, మొత్తం 125 schemes పూర్తిచేస్తే అదనంగా వచ్చే నీరు లక్ష ఎకరాల భూమి సాగుకు ఉపయోగించగలం. ఈ కృష్ణా బ్యారేజీకోసం 3 కోట్లు రూపాయలు ఖర్చు చేసినాము. కె. సి. కెనాలు క్రింద 4 కోట్లు రూపాయలు కేటాయించి పూర్తిచేద్దామనుకున్నాము, కాని యీ సంవత్సరం వర్షాల తక్కువ వల్ల నీరు మాత్రం చాలడం లేదు. ఇదీవరకటి ప్రాంతం అంతా ఎండి పోతోందని అనేక వార్తలు, మహాజర్లు, టెలిగ్రాములు వస్తున్నాయి. దానికి కారణం ఇరిగేషను మంత్రిగారు విచారించారనుకోండి. ముఖ్యమంత్రిగారుకూడా వెళ్ళిచూచి రించాలి. నాలుగు కోట్లు రూపాయలు ఖర్చుపెట్టిన నీరు సప్లయ కాకపోవడం విచారకరం. ఈ రోజు

Estimates Committee Report

లో ఉన్న విషయం మీ దృష్టికి తీసుకు రావలసివుంది. నాలుగు కోట్లు ఖర్చుపెట్టి ముందు సిమెంటు చేసి నీరు వదలడం మంచిదే కాని దానికి కావలసిన నీరు కొద్దో, గొప్పపి పెంటనే పారుదల అయ్యే దానికోసం శ్రద్ధ తీసుకుంటే బాగుంటుంది. ఈ రోజున కూడా కృష్ణా కెనాలు, K. C. Canal లతో గత సంవత్సరం కంటే నీరు తక్కువ వస్తున్నది. పంటలు పాడయ్యే దానికి నీరు ఎట్లా కారణ మవుతోంది. వర్షాలు లేకపోవడం కూడా ఒక కారణమే. దాని క్రింద ఉన్న పంట కాలవలకు సరైన మరమ్మత్తులు లేవు. తవ్వవలసిన క్రొత్త కాలవలు త్రవ్వ లేదు. కాబట్టి పంటలన్నీ పాడైపోతున్నాయి. వాటికేమన్నా డబ్బు చేశారా అంటేలేదు. ప్రభుత్వం చాలా డబ్బు ఖర్చు పెడుతోంది. కాని సవ్యంగా ఖర్చు పెట్టడం లేదు. కాగితాలమీద మాత్రం క్రొత్త స్క్రీములు వేస్తున్నామని చూపిస్తున్నారు. కాని వని మాత్రం జరగడం లేదు. డబ్బు ఆ విధంగా దుర్వినియోగం అవుతుందని మంత్రిగారి దృష్టికి తెస్తున్నాను.

రూ. 10,300 లో కేంద్ర ప్రభుత్వం అఫీలభారత సాహిత్య అకాడమీని ఏర్పాటు చేసింది. దానికి అనుబంధంగా ఆంధ్ర ప్రదేశ్ సాహిత్య అకాడమీ ఏర్పాటైంది. దానిలో గల లోటుల విషయంలోకి నేను పోవలను కోలేదు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఏర్పాటు చేసిన 10,300 రూ. లు కేంద్ర ప్రభుత్వమే ఎందుకు భరించకూడదు? అఫీల భారత సాహిత్య అకాడమీ ఉద్దేశ్యం ప్రకారం భారత దేశంలో వివిధ భాషలు అభివృద్ధి చేయవలసి వున్నది. భారతదేశ పరిపాలన భాషగా హిందీని చేయడానికి కేంద్ర ప్రభుత్వం ఎంత ఖర్చు పెడుతున్నదో, దానిలో కొంత అయినా రాష్ట్ర ములలో ఆ రాష్ట్ర భాషను పరిపాలన భాషగా చేయటానికి ఖర్చు పెట్టడము లేదు. సాహిత్య ఎకాడమీ అనేది భాషను అభివృద్ధి చేయటానికి క్రొత్త కొత్త పుస్తకాలను ప్రచురించటానికి పోలికానాము ఇవ్వాలి. తెలుగు భాషకు గానీ ఉర్దూ భాషకు గానీ కేంద్ర ప్రభుత్వం హిందీకి ఇచ్చే పోలికానాము ఇవ్వటము లేదు. రాధాకరమొన పన్నులు కేంద్ర ప్రభుత్వం వారి చేతుల్లో ఉంటే కాని మన భాషను మనమే అభివృద్ధి చేసుకోవాలంటే అది మనకు సాధ్యమయ్యేంత కాదు.

ఈ ఖర్చు మీరే న్యాయంగా పెట్టుకోవాలని మన ప్రభుత్వము కేంద్ర ప్రభుత్వానికి నచ్చ చెప్పాలి. ఆ విధంగా నచ్చచెప్పి, దేశ శ్రేయస్సుకు, దేశాభివృద్ధికి ఏ రాష్ట్రములో ఆ రాష్ట్ర భాషను పోషిస్తూంటానో ఈ ప్రభుత్వం కేంద్రానికి చెప్పిందా అని సేను మంత్రి వర్గాన్ని అడుగు తున్నాను.

ఎర్రగడ్డ హాస్పిటల్ కు క్రొత్త కప్పులు పేయటానికి 2 లక్షల 56 పేలు కేటాయించారు. అక్కడ వానకాలములో వర్షం కురిసి, ఎండా కాలములో ఎండ వస్తూ రోగులు వుండటానికి వీలు లేకుండా వుంది. అందుచేత పాత కప్పులు తీసి క్రొత్త కప్పులు పేయటానికి 2,56,000 రూ. కేటాయించారు. ఆ డబ్బు దానికి సరిపాడని తెలుస్తుంది. అయినా ఈ సంవత్సరం ఎంత ఖర్చు పెట్టబోతున్నారని ప్రశ్నిస్తే పేయిరుపాయలని చెప్పారు. అత్యవసర పనులను త్వరగా చేయవలసి వుంటుంది. కాని అలా చేయకుండా ఆ వచ్చే ఆరు నెలలకు పేయిరుపాయల ఖర్చు చేస్తామని చెప్పటం సమంజసముగా లేదు. ఎప్పుడు, ఎక్కడ, ఏదీ అవసరమో అది పెంటనే చేయటానికి ప్రభుత్వము పూనుకోవటములేదు. మొత్తము బడ్జెటులో ఎన్ని స్కీములు బుట్టదాఖలు అయినా డిమాండ్లు వచ్చినప్పుడు తెలుస్తాయి. అప్పుడు వాటి గురించి ప్రతి శాసన సభ్యుడు ప్రశ్నించగలడు. ఎర్రగడ్డ హాస్పిటల్ కు 2,56,000 లు శాంక్షన్ చేసి పేయి రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నారంటే ప్రభుత్వం శాక్షన్ చేసేదానికి ఖర్చు పెట్టేదానికి ఏమీ సంబంధంలేదు. ఏదీ ముందుగా అవసరమో ఆలోచించటంలేదు.

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి :—సంవత్సరమునకు పేయి రూపాయలే ఖర్చు పెట్టాలని ఉద్దేశ్యం కాదు. Contingency Fund నుండి 1,000 రూపాయలు advance ను వారు కోరారు. మొదట ప్రతి హాస్పిటల్ కు, ఉస్మానియాకు, K.E.M. హాస్పిటల్ కు కూడా గొంటు చేశాము. ఈ ఎర్రగడ్డ హాస్పిటల్ కు ఖర్చుచేసి 1,000 రూపాయలు కాదు. ఇంకా ఎక్కువ ఖర్చు పెడతారు. ముందు Contingency Fund నుంచి 1,000 రూ.లు advance ఇవ్వమని కోరారు.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—ఎక్కువ ఖర్చుపెడితే చాలా సంతోషము. ఇది “New service” అన్నారు. దీనికి 2 లక్షల 56 పేలు శాంక్షన్ చేసినా, ఇప్పుడు ఖర్చుచేయటానికి Contingency Fund నుంచి 1,000 రూపాయలు ఇచ్చామంటున్నారు. Token money అయితే 100 అడగాలికదా. ఈ 6 నెలలలో పేయి రూపాయలకంటే ఎక్కువ ఖర్చు చేయలేమని మంత్రులు అనుకొంటున్నారా? New service క్రింద పేయి రూపాయలు, నల్లి మెంటరీ గొంటు క్రింద 1958 మార్చి ఆఖరుకు సరిపాడుందనే దీనిని పాస్ చేస్తున్నారా? అని అడుగుతున్నాను. ఏకాగ్రత సర్వీసులో అయినా “6 నెలలలో ఇంత ఖర్చు పెట్టబోతున్నామని దాని అవసరం ఇదే కనుక అదనంగా ఇంత ఖర్చు పెట్టబోతున్నాము”, అనే నివారణ చేస్తున్నారు.

Small savings కు లక్ష రూపాయలు ప్రభుత్వం కోరుతోంది. నేను దానిని పూర్తిగా స్వీకరిస్తున్నాను. సంవత్సర ప్రకాశింపు అయినందుకుగా సమీక్షించటానికి, అభివృద్ధి కొరకు కనుములకు డబ్బు కావలసిన అవసరంవుంది. రనుకు ఇప్పుడు తీరక రూపాయల ప్రజలు భూమి సహకర్షులు. కాని ఇది small savings అని చెప్పినా కాని, ఇది small savings క్రింద వుంటున్నా కాని, Compulsory savings

క్రింద కనబడుతోంది. తక్కువ ఆదాయం వచ్చే వారీనుండి కూడా వారి ఖర్చులుపోను మిగిలినది, దేశాభివృద్ధి కొరకు అనిచెప్పి ఈ రకమైన 'వన్ను' వసూలు చేయటానికి ఈ ప్రభుత్వం పూను క్కొంటున్నది. ఈ విధంగా వసూలు చేస్తున్నారని అనేక తాలూకాలనుండి, జిల్లాలనుండి ఫిర్యాదులు వస్తున్నవి. పేదలమీద దౌర్జన్యాలు జరుగుతున్నాయి. తమ తమ నియోజక వర్గములలో జరుగుతున్న గొడవలు, ఏ విధముగా నిర్బంధముగా వసూలు చేస్తున్నది ప్రతి శాసన సభ్యుడు వివరంగా తెలియ చేయగలడు. ఈ విధముగా నిర్బంధముగా వసూలు చేయటం ఆపు చేయాలని మంత్రిగారికి చెబుతున్నాను.

రూపాయి ఖిస్తు కడుతుంటే 0-12-0 కట్టమని కొన్ని స్థలములలో, ఎంతఖిస్తు కడుతుంటే అంతసొమ్ము కట్టమని మరికొన్ని స్థలములలో అడుగుతున్నారు. ఈ తాలూకాలో 4,00,000 రూపాయలు Land Revenue కడుతున్నారు కాబట్టి అంతడబ్బు మీరు కట్టాలని నిర్బంధం చేస్తున్నారు. కోఆపరేటివ్ ఆఫీసుకు పెళ్ళినా, ఏడిపార్టుమెంటుకు పెళ్ళినా ఈ small savings కు ఎంత ఇస్తారు? ఇవ్వకపోతే పనిజరగదు, అని చెప్పటము జరుగుతోంది. ఇవ్వగలిగిన వారీనుండి, డబ్బువున్న ధనికులనుండి నిర్బంధముగా వసూలు చేయవచ్చును. దానికి నా అభ్యంతరములేదు. "మీరు నెలకు నేయి రూపాయలకంటే ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టకూడదు. మిగిలినది మేము స్వాధీనము చేసుకొంటున్నాము" అని లక్షలు, కోట్ల డబ్బుగల వారికి ఈ ప్రభుత్వంచెప్పి, దానికి అవసరమైన చట్టం చేయమని నేను అడుగుతున్నాను.

ఒక ప్రక్కన వర్షాలు లేక వంటలు దెబ్బతింటున్నాయి. రైతుల దగ్గర నుంచి షమ్ములు వసూలు చేయడమే కాకుండా నిర్బంధపు వసూలు కూడా ఆరంభించినట్లైతే ప్రజాశాసక జయప్రదంకాదు. ప్రభుత్వదౌర్జన్యాల సహాయంతో ధనం వసూలుచెసుకోవచ్చును, నిర్బంధంగా వసూలు చేయాలని ప్రభుత్వం పూను కొంటే కొన్ని లక్షల రూపాయలు వసూలు చేయడం ఏమంటే పెద్ద ఘట్టమైన పనికాదు. కాని ఆరకంగా వసూలు చేసిన డబ్బుతో ప్రజలసహకారం లేకుండా ప్రజాశాసకలన్నీ జయప్రదంగా సాగుతాయనుకోవడం చాలా పాఠశాటువుతుంది. ఈ Savings Certificates విషయం వచ్చే టప్పటకి రైతులు ప్రభుత్వదౌర్జన్యాల బిడ్డికి తట్టుకో లేక ఏ భూస్వామి దగ్గర, పావుకారు దగ్గరనో ఎక్కువ వడ్డీకి అమ్మతీసుకువచ్చి ప్రభుత్వానికి చెల్లించి వారీచేసినట్టిసిక్కిళ్లును తీసుకపోయి తాము కట్టిన డబ్బుకంటే 10, 20 రూపాయలుగా తగ్గించి అమ్ముకోవడం జరుగుతున్నది.

డా॥ బి. గోపాల రెడ్డి :— Certificates అమ్మడానికి లేదా?

శ్రీ డి. సుందరయ్య :— ఇదీవరకు జరిగింది ఇప్పుడు కూడా జరుగుతూ ఉంటుంది. ఆ 0 8 0 కంటే ఎక్కువ వడ్డీ తీసుకో కూడదని మనకు చట్టం వున్నది. అయితే, ప్రజలంతా ఆ 0 8 0 వడ్డీకే తీసుకొంటున్నారా? తీసుకో కూడదని మనం చెప్పడంలేదు. అలాగే వడ్డీఫీట్లును అమ్మడానికి వీలు లేదని ఆ ప్రభుత్వం వారు చెప్పవచ్చు. కాని నిర్బంధంగా ప్రభుత్వానికి డబ్బు కట్టిన ప్రజలు మార్కెట్లో దగ్గరనో అప్పులు ఇచ్చిన పావురందగ్గరకుపోయి తమ ప్రభుత్వానికి రూ. 100 లు కట్టాను. 3, 4 ఎండ్లలో వస్తుంది. ఆ వడ్డీ అంతా అప్పు ఇచ్చిన వారి ఖాతాలో 60, 70 రూపాయలు యిమ్ము. అవి తీసుకోడానికి ఏమట్లు వుంటా?

అక్షయమవుతా? 100 రూపాయలు నిర్బంధం వల్ల ఎక్కడో అప్పు తెచ్చి కట్టినాడు. ఇంకా అతని ఖర్చులకు కావలసి వుంటుంది కాబట్టి ప్రభుత్వంవారిచ్చిన note రీసుకున్నట్లే 60, 70 రూపాలు యివ్వండి అనితీసుకొనే దురవస్థ చాలా మందికీ కలుగుతున్నది. అందువల్ల ఈ నిర్బంధ వసూళ్ళు అగిపోవాలి. దాని వల్ల ప్రణాళిక జయప్రదంకాదు. ప్రణాళికను జయప్రదం చేయడానికి ఎక్కువ డబ్బున్న వారిమీద పన్నులు పేసినట్లయితే మేమంతా ఒలపరుస్తాము.

గత బడ్జెటు సమావేశంలో మేము ఈ విషయాలను చెప్పినప్పుడు “మీ దృక్పథం మీదీ, మా దృక్పథం మీదీ, అధికారంలో వున్న పార్టీమీదీ, ప్రతి పక్షంలో వున్నవారి మీదీ, అందుచేత మీధోరణి పేరు, మాధోరణి పేరు, మనమీరువురం కలిసి చర్చించి ప్రణాళికకు కావలసిన డబ్బునేకరించుటలో ఏకాభి ప్రాయంరాదు.” అని ఆర్థిక శాఖా మంత్రిగారు అన్నారు. పైగా “కమిటీలు పేయటం అనవసరం; మేము చేసే పనులు మేము చేస్తుంటాము; మీరు చేసుకొనేది చేసుకోండి” అని స్పష్టంగా చెప్పారు. ప్రతిపక్షంవారు పెద్ద వాళ్ళనుంచి మూల చేయమని ఎప్పుడు చెబుతారు అని హేళన చేస్తున్నారు. పెద్ద వాళ్ళంటే లావు—పాడుగు అని ాదు మాద్యస్థితో, బాగా ఆదాయం వచ్చేవారు. వారిమీద పన్నులు పేయాలంటే “బాగా ఆదాయం వచ్చేవారు ఎంతోమందిలేరు. వారి మీద ఎంత పేసినా అట్టే ఆదాయంరాదు. అందు చేత చిన్నవారందరిమీద తలొస్తా వడ్డీస్తాము, అప్పుడే ప్రభుత్వానికి ఎక్కువ ఆదాయం వస్తుంది అంటున్నారు. 100 రూపాయల లావు ఆదాయం వచ్చేవారిపై అదనంగా పన్నులు పేయకండి. ఇప్పుడు పేసినపన్నులచే వారు చాలా బాధలు పడుతున్నారు. ఇంకాపేసినట్లయితే మూలిగే నక్కమీద తాటిపండు పడిన నిధంగా వుంటుంది. వారిమీద యింకా అదనపు పన్నులు, నిర్బంధ పన్నులు పేస్తే స్వయంగా ఉంటుంది, ఉపయోగంకూడా ఉండదు. ప్రజల సహకారం ఏ మాత్రం లభించదు. సామాన్య ప్రజలందరిపై పన్నులు పడే ప్రణాళిక అయితే మాకు అసల ప్రణాళికతో వద్దు” అని ప్రజలు అనడానికి నందే హించని ప్రతిపత్తుంది. అందువల్ల కేవలం డ్రబ్బు వున్నవారిమీద, భరించ గలవారిమీద మాత్రము అదనపు పన్నులు పేసి ప్రణాళికను జయప్రదంగా చేసుకోడానికి పూనుకోవలసి వుంటుంది. ఇది “నిర్బంధ వసూళ్ళు” అని ప్రభుత్వం అనుటలేదు కాని ఆచరణలో మాత్రం అవినిర్బంధ వసూళ్ళే, రెవెన్యూ బోర్డు మెంబరు దగ్గరనుంచి—గ్రామ మున్సిబువరకూ రెవెన్యూ బోర్డు మెంబరుగారు, రెవెన్యూ డివిజన్లో అఫీసర్ వారు తహశీల్దారుకూ, ఆ తహశీల్దారు గ్రామ మున్సిబుకూ పాకుం తారితేస్తారు. డబ్బు గలవారు, పలుకు బడి గలవారు ఈ ఆధిక పన్నులనుండి ఎట్లాగో తప్పించుకొంటూనేవుంటారు. అధిక పన్నులనుండి ఎట్లాగో తప్పించుకొంటూనేవుంటారు. వారు మల మల మాడేమోయే వీరి వీర్లు రున్నది. అందువల్ల ఈ నిర్బంధవసూళ్ళను పెంటునే మాన్పించుటకు తగిన చర్యలు రీసుకోవలసినదేగా కొరుకూ, పేను ముగిస్తున్నాను.

*డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి:—అధ్యక్షా, ఈ సబ్జెక్టుపై దేమాండు అవల విషయమై ఎవరూ కూడా అట్టే వ్యతిరేకించరు. మొత్తం మీద అపారంభారని అనుకోవలసి యున్నది. “గవర్నరుగారి ఉపన్యాసం ఉన్నట్లయితే మేము మా స్థానిక విషయాలపై మృతకానికి అవకాశం ఉండేది, ఆ ఏర్పాటు లోకపోయింది, కాబట్టి దీని మీదనే ఇన్నివిషయాలు మాట్లాడుతాము, అది న్యాయమో, అన్యాయమో తరువాత పూను సందేహము అప్పుట్టుగా శ్రీ. వావిలి

అంక పాదువు చేసుకోవడం, పాదువుచేసి గవర్నమెంటుకు ఇవ్వడం అనే ఆ వాదనలను, కొట్టి పారేడం కూడా సహకారం చేయవలెనని నేను ఒక విజ్ఞప్తిచేసి ఉన్నాను. ఆ విజ్ఞప్తి ఎవరి ద్వారా నాకు తెలియదు. కానీ ఈనాడు ఆ విజ్ఞప్తిని నాకు ఎంతో జ్ఞాపకం చేస్తూనే ఉంది. నేడు ఉద్దేశ్యంతో ముందుగానే ప్రతివాళ్ళూ కూడా నిర్బంధం అయిపోతున్నది, ఈ నిర్బంధం విధానం మీరు రద్దుపరిస్తే నేగాని అసలు ఏమీ జరగదు, అసలు ఈ 9 కోట్ల రూపాయలకి మేము ట్రోలికేస్తామనే మాటగా చెబుతున్నారు. ఈ మొత్తం మనకు కావాలి. నిర్బంధంగా కూడా చేయవలెననే ఉద్దేశం మనకులేదు. నిర్బంధం లేకుండా ఈ 9 కోట్ల రూపాయలు, వచ్చే 3, 4 మాసములలో ఎలా వసూలు చేయాలి అనే విషయాన్ని ఆలోచించుకోవలసి ఉన్నది. ఆ విషయమై ఏమైనా చెబుతారేమోనని అంటే శ్రీ శంకరయ్యగారు మామూలు వాళ్ళలా చెప్పినారు. ఎవరో కలవాళ్ళు స్వర్గలోకములో నున్నారు. వాళ్ళందరి దుష్టమనస్సులు ఉన్నాయి. చేయండి, అప్పుడు మేము ఆమోదిస్తాము, మేము సహార్లు చేస్తాము, తేనీవాళ్ళు దుష్టమనస్సులు ఉన్నాయి. ఎవరూ చేయకూడదు అనేమాట వారు చెప్పినారు. ఉన్నవాళ్ళమీద ఈనాడు రెడ్ లైట్లు, ఎక్స్ ప్లోజివర్ లాక్కు, ఇంకం-టాక్కు వేస్తున్నారు. ఇంకెలా గవర్నమెంటువారు వస్తున్న మూలకుగా వార్షికంగానుంచి వసూలు చేస్తున్నారు. కాబట్టి ఈనాడు ఉన్నవాళ్ళు, తేనీవాళ్ళు అనేటటువంటి మాటకాకుండా ప్రజలందరూ అనేక విషయములు కోరుతున్నారు. కాబట్టి మనము ప్లానులోని పథకములు జయద్రథముగా నిర్వహించుకోవాలనే దీక్ష వహించాము. కాబట్టి ఈ ఉబ్బు వసూలు చేసుకోవాలి. మనకు రెవిన్యూ డెఫిసిట్ కూడా చాలా ఉన్నది. అందులో ప్లాను నిమిత్తం బ్రహ్మాండమైనంత ఖర్చు సునము పెట్టుకుంటున్నాము. ద్రవ్య తేకుండా దీనిని సాధిస్తామనే మాటలేదు. 35 కోట్ల రూపాయల ఖర్చుకాగాను భారత ప్రభుత్వ వారు 16 కోట్ల రూపాయలకు పైబడి ఇస్తామని చెబుతున్నారు. తక్కువ అయితే కూడా వసూలు రెవిన్యూలనుంచి, మరెక్కడా నేవీంగులోనుంచి మనము సంపాదించిన ద్రవ్యాన్నిబట్టి ప్లాన్ జయద్రథము కావలసి ఉంటుంది. అటువంటి పరిస్థితులలో వస్తులు పేయవద్దని చెప్పడం సమంజసం కాదు. పోనీ, ప్లాన్ నేవీంగు వసూలు చేసుకొందామని అంటే మీ తపాసీలవారు అందరూ కూడా మీ ప్రజలను హింసిస్తున్నారు బాధిస్తున్నారు అని చెబుతున్నారు. మళ్ళీ ప్లాన్ జయద్రథము కాలేదు, ఈ పని అలేదు, ఆ పని అలేదు, ఫైర్ ఫ్రైస్ పావులు కావాలి, ప్లాన్ స్క్వేర్ డిడెన్సిటీ కావాలి అని చెబుతూ, వస్తులు పేయవద్దని, ప్లాన్ నేవీంగు వసూలు చేయవద్దని అంటే ఒక రకమైనటువంటి స్తంభన ఏర్పడుతుంది. ప్రభుత్వానికి కానీ, ప్రజలకుకానీ ఇదే షేమకరముకాదు. ఈ ఉబ్బు ఏదో వార్షికుం కలక్షన్స్ వలెగానీ, లేక ఆరకాన్ ఫ్రంట్ లు కావలెనని గాని వసూలు చేయడంలేదు. చిన్నచిన్న రైతులు కూడా పాదువు చేసుకోవానికి అవకాశం ఉన్నది. ఎన్ని చెప్పినప్పటికీ ఈనాడు నాకు వచ్చేటటువంటి నివేషణ తేఖెలనుబట్టి బిల్ లో ప్రయాణించేనే వాళ్ళ సంఖ్యను బట్టిగానీ, రిజిస్ట్రేషన్ ఆఫీసులలో పెట్టేవారు వాళ్ళ ఖర్చులను కొంత పాదువుగా చేసుకుంటే తాత్కాలికంగా ఉంటుంది.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—అన్నం తీసేవాళ్ళు లేకుండా కూడా తీసుకుంటే బాగుంటుంది.

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి :—అన్నం తీసేనే వాళ్ళదగ్గరనుంచి ఎవరూ ప్లాన్ నేవీంగు అన్నం కొరడంలేదు. ఉన్నవాళ్ళదగ్గరనుంచి, ప్లాన్ నేవీంగు దగ్గరనుంచి వాళ్ళు చిన్నచిన్న రైతులు కావచ్చు

ద్రవ్యాన్ని వాళ్ళు వృధాగా ఖర్చు పెట్టకుండా, మీరు టౌన్సుకు పోకండి, సినిమాలకు వెళ్ళకండి, వృధాగా బస్సులలో తిరగబోకండి, మీరు పొదుపు చేసుకొని కొంతమాకు ఇవ్వండి అదంతా కూడా మీకోసం ఖర్చు చేస్తామని చెబుతున్నామేగాని ఇంకొకటికాదు. ఎవరికోసం ఇస్తున్నారు ఈ అప్పులు? ప్రభుత్వం యొక్క భవనముల కోసం ఇవ్వడంలేదు. మనకు అందునటువంటి ప్రణాళిక పెట్టుకొన్నాం. జయప్రదముగా సాధించవలెననే దేశంలో మనము పనిచేసుకుంటున్నాము. కాని ద్రవ్యములేకుంటే మాత్రం జరుగదు. అవసరమైతే పన్నులు పేసుకోవాలి. అవసరమైతే స్టాత్ సేవింగ్సు చేసుకోవాలి. అవసరమైతే ఖర్చులు తగ్గించుకోవాలని చెప్పాలి. మీరు పొదుపు చేసుకొని ప్రభుత్వమునకు కొంత అప్పు ఇవ్వండి అనేమాటగా మా తహసీల్దార్లు చెబుతుంటే దానికి కూడా అడ్డపాటుచేస్తూవుంటే ప్రభుత్వం ఎట్లా నడువవలెనో చెప్పవలసిన సభ్యులను కోరుతున్నాను.

శ్రీ సుందరయ్యగారిని ఒక విషయం అడుగుతున్నాను. కలవాళ్ళు కానివ్వండి, లేనివారు కానివ్వండి “మీరు మాకు స్టాత్ సేవింగ్సు ఇవ్వాలి” అని అడిగితే ఇస్తారా? 10 మార్లు వెళ్ళి వాళ్ళను అడగవలసి ఉంటుంది. వాళ్ళ ఇండ్లకే వెళ్ళి మా తహసీల్దార్లు అడుగుతున్నారు అదీ మోరల్ పర్సనల్ షిప్ అని అంటున్నాను. ఓట్లు ఇవ్వడానికిగాను మనం కాంపు చేసుకొని పదే పదే వాళ్ళ ఇండ్లకు తిరుగుతున్నామే, డబ్బు ఖర్చు లేనటువంటి వోటు ఇవ్వమని పోలింగు స్టేషన్ కు రమ్మని చెప్పడానికి పదేపదే పోతున్నామే, అటువంటి అప్పుడు మీరు పొదుపు చేసుకొని ఒక వంద రూపాయలు ఇవ్వండి, రూ. 1,000 లు ఇవ్వండి అని చెప్పడానికి తహసీల్దార్లు వాళ్ళ ఇండ్లకు వెళ్ళితే అదీ నిర్బంధము అంటే ఎలా 9 కోట్ల రూపాయలు కావలసి ఉన్నదీ. నెస్టెంబరు ఆఖరుకు మనకు 80 లక్షల రూపాయలు మాత్రమే వసూలు అయినది. జీల్లాల వారిగా లెక్కలు తెప్పించాను. నెస్టెంబరు ఆఖరు వరకు 20 జీల్లాలమీద, హైదరాబాదు నగరంలో కూడా కలిపి 80 లక్షల రూపాయలు మాత్రం వసూలు అవుతుంది. ఇంక అక్టోబరు, నవంబరు, డిసెంబరు 3 మాసాలలో మనము 8 కోట్ల రూపాయలకుపైగా వసూలు చేసుకోవలసి ఉన్నది. ఇదీ వసూలు చేసుకోవడమూ, తోదా అనేది చెప్పాలి. లేకుంటే ఖచ్చితంగా “ఈ ప్లాను మాకు అవసరంలేదు, ఈనాడు మేము చేసుకోలేము, మా దగ్గర ద్రవ్యంలేదు” అని చెప్పండి ప్లానింగు కమిషన్ కు వ్రాద్దాము అని చెప్పండి. ఎన్నో పనులు కావలసిన కోరుతున్నాము. ఎక్కువ పనులు చేయాలని కోరుతున్నాము.

చెరువులకు మర్మకులు చేయాలని అంటున్నారు. మా చెరువులు పడేండ్లనాడు తోగి పోయినవి, ఇంకవరకు మరమ్మతులు కాలేదు అని అభిప్రాయపడ్డారు. అయితే యీ పనులు చేయటానికి ద్రవ్యం వసూలు చేసుకోవాలి. “మీరు అప్పుచేస్తే ప్రయోజనంలేదు, మా షేడ్యూల్డ్ బ్యాంకువారు ఎవరూ మీకు సహాయం చేయరు. ఆ విధంగా వాళ్ళకు తాళిదులిచ్చాము, వాళ్ళు వాళ్ళ కౌన్సిలీకి మించి అప్పు ఇస్తున్నారని కాబట్టి ఆ విధంగా చేయవద్దని అన్నాము” అని రీజర్వు బ్యాంకువారు అప్పుచేయవద్దని వ్రాస్తున్నారు. ఇక స్టాత్ సేవింగ్సు అయినా చేసుకుందామని అని అంటే దానికి కూడా ప్రతి పక్ష సభ్యులు అడ్డపాటు తెలియ చేస్తున్నారు. పన్నులు పేసుకుందామన్నమాట అడ్డపాటు చేస్తున్నారు. యీ పరిస్థితులలో ఏ ప్రభుత్వమైనా ఎట్లా నడుస్తుందో మనము కొంతో అలోచించుకోవలసింది. ఏదో చెబుతున్నాను అనే విషయం కాదీ. కొంతో

ద్వింగ్ ఆలోచించుకోవలసిన విషయమిది. అందరం కలసి ఆలోచించుకోవాలి. ఇది కేవలం పోషకమయిన విషయం కాదు.

సీలేరు ప్రాజెక్టు విషయం సుందరయ్యగారు చెప్పినారు. “ఎప్పుడో రాబోతున్నది, అది వస్తుందో రాదో మాకు తెలియదు, దానికి ఈనాడు పది లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టి రోడ్డు మేయించ బోతున్నారు, ఇప్పుడు కృష్ణా బ్యారేజీ క్రింద కె. సి. కెనాలు క్రింద జరుగ వలసిన పనులు జరుగుతు లేదు” అని వారన్నారు. జరుగవలసిన పనులంటే మనము వాటిని జరిపించుకోవచ్చు. మనకు వున్న ద్రవ్యాన్ని ఖర్చు పెట్టుకోవడానికి తగిన విధంగా పనులు చేసుకోవచ్చు. ఈనాడు సీలేరు ప్రాజెక్టు గురించి ఇన్వెస్టుగేషను చేసుకోవాలి. ఆ ప్రాజెక్టును ద్వితీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కాకపోయినా తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో సైనా చేర్చవలెనంటే ఇప్పటినుంచీ ఇన్వెస్టుగేషన్ చేస్తేనే అది సాధ్యమవుతుంది. లేకపోతే తృతీయ పంచవర్ష ప్రణాళికలో కూడా అది చేర్చుకోబడకపోవచ్చు. కాబట్టి సీలేరు ప్రాజెక్టుకు సంబంధించిన ఇన్వెస్టుగేషను పనులు చేసుకోవలసియున్నది. ఆ ప్రాంతమంతా అరణ్యములతో నిండి యున్నది. అక్కడకు రోడ్డు వస్తే నేగాని పనులు తొందరగా చేసుకోడానికి వీలులేదు. ఆఫీసర్ల కోసం ఇళ్ళు కట్టుకోవాలి. ఇవన్నీ చేస్తున్నప్పుడు, “సీలేరు పని తరువాత చేసుకోవచ్చు, అది వస్తుందో రాదో మనకు తెలియదు. కాబట్టి దానిమీద పది లక్షల రూపాయలు ఖర్చుపెట్టడం న్యాయం కాదని చెప్పడం సబబు కాదు. ఇన్వెస్టుగేషను లేకుండా ఆ పని చేసుకోడానికి వీలు లేదు. కృష్ణా బ్యారేజీ క్రింద, కె. సి. కెనాలు క్రింద ఏమి చేయాలో దానిని చేయడానికి ప్రయత్నం చేస్తున్నాము. యీనాడు ఎంక్విరీసిటీకన్నా ఇరిగేషను మీద మనము ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టుకుంటున్నాము. మన ఆంధ్ర దేశంలో ఇరిగేషన్ సదుపాయములు పూర్తిగా కలుగజేయవలెనంటే మూడువందల కోట్ల రూపాయలుంటేనే కాని అవన్నీ చేయలేమని ఒక మారు ప్లానింగు కమిషను సమావేశములో శ్రీ కృష్ణమాచారిగారు చెప్పినారు. కృష్ణా బ్యారేజీ, కె. సి. కెనాలు మొదలయినవన్నీ సాధించుకోవాలి. కాని ఒక పని సాగుతున్నది కాబట్టి ఇంకొకటి మానేద్దామని ఒకదానితో ఇంకొక దానికి పోటీ పెట్టి నందువల్ల ప్రయోజనం లేదు.

సుందరయ్యగారు ఎక్కువ వివరాలు కావాలని అన్నారు. ఆ వివరాలు యివ్వడం న్యాయమే. ఈ సంవత్సరం ఎంత ఖర్చు పెడుతున్నారు అన్నది అందాకాగోసైనా మెంబర్లకు యివ్వడం న్యాయమే. టోకెన్ గ్రాంటుగా వంద రూపాయల వేయి రూపాయలు అడిగినప్పటికీ కూడా యీ సంవత్సరం ఎంత ఖర్చు పెట్టగలము నేదీ చెప్పడము న్యాయమైన విషయం. ఆ విషయాన్ని అన్నింటినీ డిపార్టుమెంటువారు ఆలోచించి, ఎంతవరకు వివరాలు యివ్వడానికి వీలవుతుందో అంతవరకు సమాచారము ఇవ్వడానికి యత్నం చేస్తాము. పోయిన సంవత్సరం పబ్లిమెంటరీ డిమాండ్సు తీసుకునిరావలసి వున్నా ఇప్పుడు తీసుకుని వచ్చారు. అని కూడా సుందరయ్యగారు చెప్పినారు. పోయిన సంవత్సరం రాష్ట్రీయ పునర్వ్యవస్థీకరణ, సాధారణ ఎన్నికలు మొదలై నటువంటి విషయాలపరిగోయి బడ్జెట్టు కూడా పాస్ చేసుకోడానికి వీలు లేకుండా vote on account మాత్రమే తీసుకున్నాము. అటువంటి పరిస్థితులలో పోయిన సంవత్సరం కాంక్షన తీసుకువచ్చి వాటికి పబ్లిమెంటరీ డిమాండ్సు చేయలేక పోయినాము. ఇది ఆరే అయిదునూ

[illegible]

Famine విషయంలో, ఎన్నటికప్పుడు ఈ చట్టం తీరుకుంటున్నాం. **Board of Revenue** వారు, కర్తవ్య, జిల్లాలోని పరిస్థితులు తెలుసుకుంటూనే ఉన్నారు. ఎక్కడెక్కడ వంటలు ఎప్పుమైనా అక్కడ తప్పకుండా కరువు నివారణ కార్యక్రమాలు చేస్తున్నారు. అన్ని జిల్లాలుంటే కర్తవ్యం పోషిస్తున్నాం. అవన్నీ సమగ్రంగా పరిశీలించి యింకామీ చేయటానికి సాధ్యం అవుతుందో అది అంతా చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రయత్నిస్తుందని విశ్వవిస్తున్నాను. (సమగ్రంగా) వంటుందని అలాగో నక్కరలేదు.

Electricity లో కోటి రూపాయలు తగ్గించానని అన్నారు. అదే అర్థక కారణం వల్లనే. electricity కోసం, మద్రాసు గవర్నమెంటువారు చాలా ఖర్చుపెడుతున్నారన్నారు. వాస్తవమే. మనకు అలవి కాని ప్రోగ్రాం పేసుకున్నాం. ప్రజా శిక్షలో 35 కోట్లు రూపాయలు ఈ సంవత్సరం ఖర్చు పెట్టవలెను. ఈ ద్వితీయ వంచవర్ష ప్రజాశిక్షలో 175 కోట్లు ఖర్చుపెట్టవలెనంటే, మనకు డబ్బు కావాలి. వస్తుల మూలంగనో small savings మూలంగనో, డబ్బు వసూలు చేసుకుంటేనే సాధ్యం అవుతుంది. గానీ, అంతా కోడ్ర ప్రభుత్వమే యిస్తుందని అనుకోవడం న్యాయంకాదు. బజ్జీట position examine చేసి electricity మీద ఇంకాకన్న ఎక్కువ ఖర్చు పెట్టడానికి వీలు లేదని నిర్ణయించటం జరిగింది.

పైసర్ ఇరిగేషన్ పర్సన్లకు పెట్టుబడినని రాజగోపాల్ నాయుడుగారు చెప్పినారు. దానికి ప్రయత్నాలు జరుగుతున్నాయి. మన ఆంధ్ర దేశంలో చాలా స్త్రీమణులు వున్నాయి. ఎన్ని చేసినా చెయ్యనిదే ఎక్కువ కనపడుతున్నాయి. వాకు తెలుసు. ఆ విషయంలో చాలా శ్రద్ధ వహించి మనం పని చేసుకోవలసి యున్నది.

మొత్తం మీద సందర్భాలు మొదలుకొని ఎవరూ యీ పద్ధతి మీద ఆశీర్వాదం చేయలేదని నా డిద్దేశం. కాని ఈ అవకాశం తీసుకొని చాలామంది జిల్లాలోని అనేక విషయాలను గురించి చెప్పటం తలపెట్టింది. ప్రాచీనమైన మీదకూడ కొన్ని డివైన్సాలను జరిగేయి. ఈ మధ్యేగా అనేక విషయాల మీద అభిప్రాయాలను చెప్పినందుకు సంతోషం. అవల పద్ధతి మీద నుండి ఆశీర్వాదం తీసేందుకు గౌరవ సభ్యులకు సమర్థులయ్యారు చెబుతున్నాను. సేవ మరల విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను— స్టాక్ సేవీంగ్ నిషయంలో గౌరవ సభ్యులందరూ స్వీకారం చేయండి. తరువాత జరిగే ఫండ్ల విషయాలి

కాని తోపాని అక్కడనుంచే కని చేశావారిని నిరుత్సాహ పరచవద్దు. వచ్చే నాలుగైదు మాసాలలో 8 కోట్లకు పైగా వసూలు చేయాలి.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—కొత్తవాటికి, యిదీవరకు చేసే గ్రాంటు లో నుంచి మిగిలితే ఖర్చు పెట్టరామంటున్నారు. అంటే యిదీవరకు బడ్జెటులో చూపినవి అమలు పెట్టుకపోతే మిగులుతుంది. అదే సరైన పద్ధతేనా? ఇదీవరకు sanction అయినవి మాని పేస్తారా? ఆ position ప్రభుత్వం examine చేస్తారా?

డాక్టర్ బి. గోపాలరెడ్డి :—అదీ కాదు. ఉదాహరణకు ఉస్మానియా యూనివర్సిటీ విషయం తీసుకుంటే, details లేక పోయినా వచ్చే సంవత్సరం వారి requirements కు యింత ఖర్చు పెట్టుతారని ఒక మెమోరేండ్ యిచ్చియున్నాము. Details తరువాత వస్తాయి. సరైన బడ్జెటు లేక పోయినా అదీ blanket provision అనుకోండి దీనిలో డిపార్టుమెంటుకు ఉన్న ఇబ్బందులు గమనించాలి. వచ్చే సంవత్సరమునకు అనగా 1958-59 లో కావలసిన requirements, 1959 మార్చి ఆఖరువరకు జరుగవలసిన విషయాలు ఊహించుకొని, Plan పేసుకొని, 1957 నవంబరు, డిసెంబరు నెలలలో, అనగా 16 మాసాలు ముందుగా పంపాలంటే ఎంత కష్టమో, Heads of Departments కు ఎంత ఇబ్బందైన విషయమో ఆలోచించమని కోరుతున్నాను. 16 మాసాలకు వచ్చే విషయాలు ముందుగా ఆలోచించి చేయుట సాధ్యం కాదు. అందువల్ల blanket provision యివ్వాలి. Details లేకపోయినా, ముందు sanction యివ్వాలి. “ఉన్న provision లో సంబంధించుకుంటాము, మీరు sanction చేయండి” అని అడుగుతారు. నిజమైన బడ్జెటు కావాలంటే—యింత ఆదాయం వస్తుందని, యీ వసూలు చేయబోతున్నామని ఇంత ఖర్చు అవుతుందని, చెప్పాలి. అంత accurate గా తయారు చేయడం కుదరదు. ఇదీ అంతా gamble. ఎంత ఆదాయం వస్తుందో ఎంత ఖర్చు అవుతుందో గట్టిగా చెప్పటం కష్టం. అనేక bottle necks ఉంటాయి. ఒక సమయంలో సిమెంట్ లేకుండా ఉంటుంది. అటువంటి పరిస్థితులలో accurate గా తయారు చేయటం కష్టం అయినా డిపార్టుమెంటు వారు అనుభవం గణిస్తున్నారు. Accurate గా చెప్పాలని ప్రయత్నం చేస్తున్నారు. కాబట్టి సుందరయ్య గారు ఈ విషయంలో కొంత సానుభూతి పూర్వకంగా చూస్తారని ఆశిస్తున్నాను.

శ్రీ పి. సుందరయ్య :—నేను అడిగినదే blanket శాంక్షను చేసిన దానిలో ఖర్చుపెట్టే విషయం కాదు. బడ్జెటులో items యిచ్చి ఆ స్క్రీము క్రింద ఈ సంవత్సరం ఖర్చు పెట్టదమని చెప్పి వాటికి ఖర్చు పెట్టకుండా, వాటి విషయం ప్రస్తావించకుండా, వదిలి. వేసి ఆ డబ్బును కొత్త స్క్రీములకు ఖర్చుపెట్టే పద్ధతి సరైనదేనా?

డా. బి. గోపాలరెడ్డి :—వాటిని వదిలిపెయ్యటం కాదు; మళ్ళీ అనేక విషయాలు తరువాత పునరాలోచించుకోవలసి వుంటుంది. కొన్నింటికి priority యివ్వవలసి వస్తుంది అనేక considerations ఉంటాయి, అయినప్పటికీ సాధ్యమైనంతవరకు

బడ్జెటును యదార్థం చేయటానికి ప్రయత్నం చేస్తాము. బడ్జెటు కేవలం ఒక్క తమాషా ఒక mockery గాకుండా, ప్రజాప్రతినిధులవద్ద ఆమోదం పొందటం అనే విషయమే. గాకుండా, బడ్జెటుకు గౌరవం, ప్రతిష్ఠ పిలువ లావ్యం అవలసిన విషయంతో సుందరయ్య గారితో ఏకీభవిస్తున్నాను. అయితే బడ్జెటులో చాలా యిబ్బందులు కూడా ఉన్నవని చెప్పాలను.

మిస్టర్ చైర్మన్:—ఈ సమావేశం ఇంటిమీలో ముగిసింది. తిరిగి రేపు 8½ గంటలకు సమావేశమవుతుంది.

*The House then adjourned till Half Past Eight of the Clock
on Thursday, the 31st October, 1957.*

